

**A Piarista
Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium
és Boldog Donáti Celesztina Óvoda**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2021

Piarista Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Boldog Donáti Celesztina Óvoda
8800 Nagykanizsa, Sugár út 11-13.
Telefon: +36-93-516785
E-mail: titkarsag@nagykanizsa.piarista.hu
Honlap: www.nk-piar.hu
OM azonosító: 037513

Tartalomjegyzék

I. BEVEZETŐ	5
I.1. A Piarista Rend Magyar Tartománya pedagógiai alapelvei	5
I.1.1. Küldetésünk	5
I.1.2. Identitás-jellemzőink	5
I.1.3. Nevelési céljaink és tervezett eredményeink.....	6
I.1.4. Intézményeink.....	7
I.2. Az iskola alapítása és rövid története	7
I.3. Az iskola küldetésnyilatkozata	8
II. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA	10
II.1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célja, feladatai, eljárásai	10
II.1.1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei és értékei	10
II.1.2. Az intézményi nevelő-oktató munka céljai	10
II.1.3. Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai.....	11
II.1.4. Az intézményi nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai.....	12
II.1.5. Vallási, lelki nevelésünk.....	12
II.2. A személyiségfejlesztés programja	14
II.2.1. Az iskolapszichológus munkaköre, feladatai, kötelességei	15
II.3. A közösségfejlesztés programja	15
II.3.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
II.3.2. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái	16
II.3.3. Önkéntes, szociális munka (TESZI)	17
II.3.4. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának a rendje	18
II.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	19
II.4.1. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.....	19
II.4.2. Az integrált nevelés	20
II.4.3. A tanítást-tanulást segítő és értékelő eszközrendszer	21
II.4.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	23
II.5. Az iskolában pedagógiai munkát végzők feladatai	27
II.5.1. A pedagógusok intézményi feladatai.....	27
II.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma és feladatai	28
II.6. Felvétel, átvétel az iskolába.....	29
II.6.1. Általános elvek.....	29
II.6.2. A felvételi eljárás	29
II.6.3. Átvétel az iskolába	30
II.7. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	31
II.8. Az intézményben alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	31
II.8.1. Rugalmas működési rend az alsó tagozaton	31
II.8.2. Erdei iskola	32
II.8.3. Lelki programok.....	32
II.8.4. Kirándulások, túrák	32
II.9. Tanórán kívüli osztály- vagy csoportprogramok	32
II.10. Egészségfejlesztési program	32
II.10.1. Erőforrások.....	32
II.10.2. Célok és feladatok.....	33
II.10.3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek.....	36

II.10.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	37
III. HELYI TANTERV.....	38
III.1. Bevezetés	38
III.2. Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve.....	39
III.2.1. Órahálók azokban az osztályokban, amelyekre a 2012-ben kiadott Nemzeti alaptanterv és Kerettantervek érvényesek	39
III.2.2. Órahálók a 2020-ban kiadott Nemzeti alaptanterv és Kerettantervek alapján.....	46
III.3. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	52
III.3.1. Csoportbontások.....	52
III.3.2. Az egyéb foglalkozások.....	52
III.4. Egészségnevelési alapelvek	53
III.5. Környezeti nevelési elvek	53
III.6. Alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	54
III.7. A diákok tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése	54
III.7.1. Alapelvek	54
III.7.2. Az ellenőrzés és az értékelés módja és formája.....	55
III.7.3. A tanulók értékelésének diagnosztikus, szummatív és fejlesztő formái	55
III.7.4. Az írásbeli, szóbeli és gyakorlati beszámoltatások rendje	56
III.7.5. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	56
III.8. A tanulók jutalmazásának elvei	57
III.9. A magatartás és a szorgalom értékelése.....	57
III.9.1. Magatartás	57
III.9.2. Szorgalom	58
III.10. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása..	58
III.11. A mindennapi testedzés megvalósítása.....	59
III.12. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	59
III.13. Felkészítés az érettségire.....	60
III.14. Pályázati együttműködések.....	61
III.15. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési programja.....	61
III.15.1. A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei	61
III.15.2. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanulók iskolai fejlesztése	62
III.15.3. A látássérült tanulók iskolai fejlesztése	63
III.15.4. A hallássérült tanulók iskolai fejlesztése	64
III.15.5. A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése	65
III.15.6. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei	66
IV. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	68
IV.1. Az óvodai nevelés céljai és értékei	68
IV.2. Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelvei.....	68
IV.3. Az óvodai nevelés legfontosabb feladatai	69
IV.4. Tevékenységek az óvodában	70
IV.4.1. Az öröm és tanulás megnyilatkozásai	70
IV.4.2. Játék.....	70
IV.4.3. Verselés, mesélés	70
IV.4.4. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	71
IV.4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	71
IV.4.6. Mozgás.....	71
IV.4.7. A külső világ tevékeny megismerése	71
IV.4.8. Munkajellegű tevékenységek.....	72
IV.4.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	72

IV.5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése	72
IV.5.1. Mozgásszervi fogyatékos gyermekek	74
IV.5.2. Érzékszervi fogyatékos gyermek	75
IV.5.3. Beszéd fogyatékos gyermek.....	77
IV.5.4. Egyedi pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermek.....	78
IV.6. A szociális hátrányok enyhítése.....	79
IV.7. A gyermekvédelemmel összefüggő tevékenység	80
IV.8. A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái	81
IV.9. Egészségnevelési elvek, programok és tevékenységek	81
IV.9.1. Egészségnevelési és környezeti nevelési elveink.....	81
IV.9.2. Kialakítandó és rögzítendő szokások.....	82
IV.10. Környezeti nevelési elvek, programok és tevékenységek	85
IV.10.1. Zöld óvoda program	86
IV.11. Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.....	86
V. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	88
V.1. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei és célkitűzései	88
V.2. A tanulók életrendje szervezésének pedagógiai elvei.....	88
V.3. A tanulók tanulási tevékenysége szervezésének pedagógiai elvei.....	88
V.4. A tanulók szabadideje megszervezésének pedagógiai elvei	89
V.5. Egészségnevelési elvek és a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	89
V.6. A tanulók segítése különböző területeken.....	91
V.6.1. A tanulók fejlődésének segítése	91
V.6.2. Tehetséggondozás és pályaorientáció.....	91
V.6.3. Felzárkóztatás	92
V.6.4. Az önálló életkezés elősegítése.....	92
V.7. A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, tehetséggondozása, társadalmi beilleszkedésük segítése.....	93
V.8. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei és eszközei	93
V.9. A művelődési és sportolási tevékenységek szervezésének elvei	94
V.10. Gyermekek- és ifjúságvédelem.....	94
V.11. A kollégium hagyományai és ezek továbbfejlesztése	95
V.12. Kapcsolattartás és együttműködés az iskolával	95
V.13. Kapcsolattartás és együttműködés a szülőkkel	96
V.14. Környezeti nevelési elvek	96
V.15. A sajátos nevelési igényű tanulóakra vonatkozó célok és feladatok	96
V.15.1. Alapelvek.....	96
V.15.2. Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanulók.....	96
V.15.3. Látássérült tanulók.....	97
V.15.4. Hallássérült tanulók.....	97
V.15.5. Beszéd fogyatékos tanulók.....	98
V.15.6. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók.....	98
V.16. A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszama	98
VI. MELLÉKLET: AZ INTÉZMÉNY DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERVE	100
VI.1. Helyzetelemzés, fejlesztési szükségletek bemutatása.....	100
VI.1.1. A gyakorlatban alkalmazott digitális pedagógiai eszköztár bemutatása, fejlesztési szükségletek	100
VI.1.2. Az intézményi szervezeti és humán feltételek bemutatása, fejlesztési szükségletek.....	102
VI.1.3. A rendelkezésre álló infrastruktúra, eszközpark bemutatása, fejlesztési szükségletek	104
VI.1.4. Vízión	105

VI.2. Intézményi fejlesztési célok meghatározása	106
VI.2.1. A pedagógiai célok kijelölése a digitális pedagógia területén	106
VI.2.2. Az érintett fejlesztési célcsoportok meghatározása.....	107
VI.2.3. Az intézmény szervezeti és humán feltételeinek javítására, fejlesztésére vonatkozó célok.....	107
VI.2.4. Infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó célok	108
VI.2.5. Lehatárolás, szinergia.....	108
VI.2.6. A fenntarthatóságra vonatkozó cél	109
VI.3. A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása	109
VI.3.1. A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása.....	109
VI.3.2. Adaptáció és felkészítés	110
VI.3.3. Bevezetés és alkalmazás.....	110
VI.3.4. Az infrastrukturális feltételek biztosítása	110
VI.3.5. A humánerőforrás biztosításának tervezése	111
VI.4. Disszemináció	112
VI.5. Fenntarthatóság.....	112
VII. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	114
A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA	115

I. BEVEZETŐ

I.1. A Piarista Rend Magyar Tartománya pedagógiai alapelvei

A „piarista iskola” Kalazanci Szent József társadalmat átalakító álmából jött létre. Közösségébe tartozik mindenki, akit megszólít az alapító karizmája – aki ennek, az embert és világot az evangélium üzenete mentén formálni kívánó műnek részese kíván lenni Kalazanci Szent József stílusában.

I.1.1. Küldetésünk

Intézményi küldetésünket és a működésünket a rendi küldetésnyilatkozatból kiindulva alkotjuk meg.

„Mi, piaristák, szerzetesek és világiak, »az igazság munkatársai« Kalazanci Szent Józsefet követve valljuk: Krisztustól és az egyháztól küldetést kaptunk arra, hogy a nevelés által evangelizáljunk. A gyermekeknek és a fiataloknak, különösen a szegényeknek, kiskoruktól fogva az evangéliumot hirdetjük a nevelés által, a hit és a műveltség – »a vallásos élet és a tudomány« – közötti egység megteremtése révén. Így akarjuk az evangélium értékei szerint testvériességet teremtve megújítani az egyházat, és átalakítani a társadalmat. Küldetésünkhöz kaptuk Istentől származó karizmánkat, történelmünket, lelkiségünket és pedagógiánkat, közösségben élő társainkat, az iskolákat és más intézményeket. Ezek révén jeleníthetjük meg a tanító Jézust és egyházának anyai szeretetét a kicsinyek iránt.”

Nevelési intézményeink és minden neveléssel kapcsolatos projektünk megtervezésénél, megvalósítása közben, értékelésekor és fejlesztésénél tehát az *evangelizáló küldetést* tekintjük kiindulópontnak. Így rendalapítónk nyomába lépve világosan látjuk:

- szolgálatunk fő célját, az evangelizálást,
- szolgálatunk konkrét módját, a gyerekek, fiatalok nevelését,
- a sajátos eszközöket e szolgálat teljesítésére: a piarista iskolát és mindazokat az intézményi formákat, amelyeket a rend a gyerekek és a fiatalok szükségleteire figyelve alkalmas eszközként fedez fel.

I.1.2. Identitás-jellemzőink

Tíz jellemzővel határozzuk meg piarista intézményeink identitását:

1. A gyerekek és fiatalok központi szerepe
2. A szegények melletti elköteleződés
3. Színvonalas nevelői és lelkipásztori munka
4. Az evangélium hirdetése
5. A társadalom megújítása
6. Megosztott küldetés
7. A család bevonása
8. Kísérés
9. A nevelők felkészítése
10. Az egyházhoz tartozás érzése

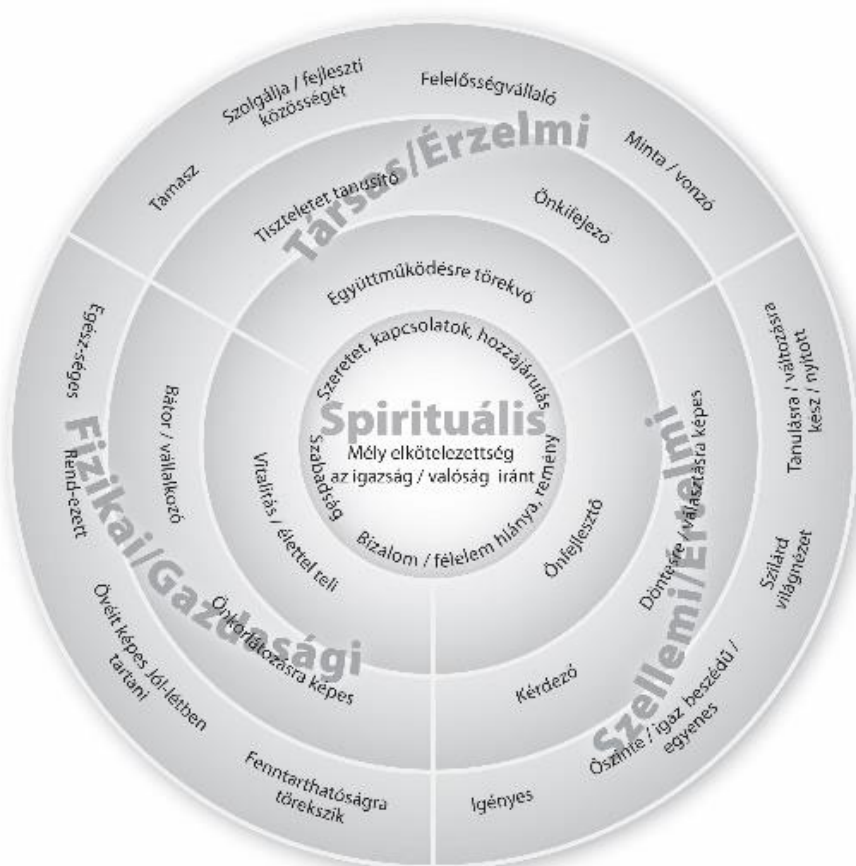
Intézményeinket identitásunknak megfelelően alakítjuk, hogy az identitáselemek kézzelfoghatóan jelenjenek meg az intézmény alapprogramjában és a konkrét körülmények között, hogy érzékelhető, megélhető legyen az intézmény „piarista lelke”. Különböző szerepeinkben mindnyájunk feladata, hogy gondozzuk az identitást.

I.1.3. Nevelési céljaink és tervezett eredményeink

A piarista intézményi közösségekben keresztény életünket hivatásként értelmezzük. Célunk, hogy olyan kultúrát teremtsünk, amelyben hivatását mindenki Istentől kapott adományként keresi és fedezi fel, dönt mellette, gondozza és kiteljesíti. Az emberre mint fizikai, szellemi, közösségi és spirituális létezőre tekintünk, mind a négy dimenziójában megszólítjuk és fejlesztjük – ezen az úton együtt alakul, fejlődik, halad az önismeret útján diák és tanár, annak érdekében, hogy a világban megtalálja helyét, ott bontakozzék és szolgálja környezetete bontakozását is.

Tanítványainkat Istentől kapott ajándéknak, megismételhetetlen és pótolhatatlan csodának tartjuk, akikre kötelességünk vigyázni, és mindent megtenni annak érdekében, hogy a világban megtalálják az őket megillető helyet, és a bennük rejlő lehetőségeket ki tudják teljesíteni.

Emberképünk leírja annak az ideális diáknak a jellemzőit, akinek fejlesztésére oktató-nevelő munkánk irányul. Az emberkép egyes dimenziói megnevezik azokat az alapvető értékeket, amelyekkel kapcsolatban pedagógiai célokat, feladatokat tűzünk ki; folyamatokat, eljárásokat határozzunk meg, tevékenységeink tervezésénél és értékelésénél részleteiben és egészében ezekre figyelünk.

I.1.4. Intézményeink

Változatos intézményi formáink mindegyike „együttműködő közösségekben, fejlesztő közeget alkotva kíván hatékony segítséget nyújtani a ránk szorulóknak és hozzánk fordulóknak abban, hogy kibontakoztassák teljes emberségüket, érett személlyé váljanak”. Nevelési tevékenységünket négy formában megvalósítjuk meg:

- az intézmény szívében élő piarista keresztény közösséggel
- formális intézményi neveléssel
- non-formális neveléssel
- informális neveléssel, azaz a mindennapi természetes emberi tapasztalatokkal, a szervezeti kultúrával.

I.2. Az iskola alapítása és rövid története

Kanizsa várát 1690-ben foglalta vissza a töröktől *gróf Batthyány Zsigmond*. A hosszú török uralom minden tekintetben szomorú vidéket csinált Somogy- és Zala megyékből. Különösen pedig szellemi tekintetben vetette vissza erősen e megyéket. Nem volt középiskola, ahová a szülők gyermekeiket küldhették volna a két nagy megyében.

1763-ban Kanizsa ura, *gróf Batthyány Lajos*, Magyarország nádora *József fiával*, az akkori kalocsai érsekkel tárgyalta: nyerve meg valamelyik szerzetesrendet, hogy itt iskolát vezessen. Az érsek *Tapolcsányi Gergely* piarista rendfőnökhöz fordult és kérte, hogy rendje vegye át a létesítendő intézetet. 10.000 váltóforintot ajánlott fel alapítványul. A rendfőnök el is fogadta az érsek ajánlatát, de Koller Ignác, veszprémi püspök, nagyon kevésnek találta ezt az összeget és csak két év múlva – akkor is Mária Terézia sürgetésére, akihez a nádor és az érsek közbenjárásért fordultak –, adta beleegyezését az alapításhoz.

1765-ben megjelent az első négy piarista Kanizsán, miután az alapító nádor megvásárolt egy katonatiszti lakást (a mai Teleki utca sarkán) a rendház számára, és egy kincstári laktanyát (a mai Eötvös téri park helyén) a gimnázium céljaira.

Az első évben 390 *tanuló* jelentkezett a hat osztályra (hatosztályos volt az intézet 1851-ig). Tanuló volt elég, de a csekély alapítvány kamata már az első évben elégtelen volt a rendház és az iskola fenntartására.

1807-ben Paintner Antal főigazgató felajánlotta az intézetet a premontrei rendnek, mert a csekély alapítvány, a rend szegénysége semmiféle befektetést, javítást nem engedett meg. Így az épületek annyira tönkrementek, hogy a termekbe beesett az eső és a hó. De a premontrei rend más intézet átvételét vállalta.

1812-ben jelent meg először Nagykanizsa város az intézettel szemben kötelezettséget vállaló testületként. Felállította az előkészítő osztályt. 1822-ben kötelezte magát a város az iskola és a rendház fenntartására és két tanár fizetésére. 1823-ban bővítette a gimnázium épületét, és ugyanakkor nagyobbította meg az ifjúsági templomot.

1849-ben megszüntették az iskolát, ugyanis a rendnek nem volt elég tagja és az alapítvány elégtelen volt az intézmény fenntartásra. A várost bántotta ez az intézkedés. 1850. szeptember 19-én rendkívüli gyűlést tartott és küldöttséget menesztett a rendfőnökhöz, hogy határozatát változtassa meg. Az 1850. október 14-én kelt miniszteri rendelet ismét megnyitotta a gimnáziumot.

1866-ban alapították meg a múzeumokat és szertárakat *Batthyány Fülöp herceg* és a város adományából. 1868-ban épült a déli rész a tornacsarnokkal, ekkor lett az egész épület a városé, amely a tandíjat kapta és ennek fejében az épület fenntartására, három működő, egy nyugalmazott piarista és egy tornatanár fizetésére kötelezte magát.

1870-ben indult el a VII. osztály, egy év múlva pedig a VIII. osztály nyílt meg. 1872-ben tartották az *első érettségi vizsgálatot*.

Az 1896-os millenáris közgyűlésen a város eldöntötte az új intézet építését, mert az épület még mindig nem volt megfelelő. Terveket készítettett, de az építés ügye húzódott.

1904-ben úgy látszott, rendeződik a helyzet, mert a rendházat és gimnáziumot átköltöztették a honvédektől elhagyott Sugár úti laktanyába. Két évre szolt volna az ideiglenes állapot, ez idő alatt kellett volna megépülni az új iskolának.

1919-ben azonban a tanácsköztársaság „dicsőséges 133 napja” alatt a hős proletárok romba döntötték az eredeti piarista épületegyüttest.

1923. október havában az intézet harmadszor talált otthonra kaszárnnyában, a volt Frigyes-laktanya fogadta be a gimnáziumot és a rendházat.

1948-ban államosították a piarista iskolát is. Az épület és minden berendezése, felszerelése állami tulajdonba került. A rendház államosítása 1950 júniusában történt, a szerzeteseket Vácra deportálták.

Az egykori Piarista Gimnázium épületében egy állami gimnázium kezdte meg működését Nagykanizsai Állami Gimnázium név alatt, majd nevet változtatott: először az *Irányi János*, majd a *Landler Jenő*, végül, 1990-ben a *Batthyány Lajos* nevet vette föl. Később a város az állami gimnáziumot átköltöztette a Notre Dame de Sion apácák egykori leányiskolájának épületébe. A piarista épületegyüttesben a *Zsigmondy Vilmos és Winkler Jenő Olajipari Szakközépiskola*, valamint a *Hunyadi János Általános Iskola* éltek önálló életüket.

1992-ben dr. Jelenits István piarista tartományfőnök újraalapította az intézményt. Újra indult a piarista iskola élete a *Batthyány utca 21.* szám alatt egy felhagyott bölcsőde épületében. Az általános iskola első osztálya 16 fős volt. Egy év elteltével, 1993 nyarán költözködés, az új helyszín a *Petőfi utca 3.* alatti iskolaépület lett. 1995 nyarán az iskola visszatért a *Sugár útra*, az egykori diákotthoni épületbe.

1996-tól újra piarista szerzetes költözött Kanizsára, és vezette az intézményt. 1997-ben megkapta az iskola a Hunyadi János Általános Iskola (egykori rendház) második emeletét. 1998-ban megszűnt a Hunyadi János Általános Iskola, az egész épület visszakerült piarista kézbe. 2000 nyarán átadásra került az egykori gimnázium déli szárnyának földszinti folyosója. 2001. augusztus 29-én megnyitotta kapuit az iskola diákotthona. 2002 augusztusában átadásra került a gimnáziumi épület északi szárnyának földszintje is.

2003. augusztus 1-jén megérkezett a harmadik piarista szerzetes Kanizsára, így újraéledt a *Piarista Rendház*.

2004-ben indult el a gimnáziumban az első nyelvi előkészítő évfolyam (az utolsó nyelvi előkészítő osztályt 2015-ben indítottuk). 2005-ben megnyílt a teljesen újjáépített, modernizált lánykollégium.

2008-ban megnyitotta kapuit a magyar Piarista Rendtartományban elsőként a Boldog Donáti Celesztina Óvoda.

I.3. Az iskola küldetésnyilatkozata

ISKOLÁNK ÉS ÓVODÁNK VÁLLALT FELADATA, HOGY A KERESZTÉNY SZELLEMISÉG ALAPJÁN SZERETETTELJES ÉS IGÉNYES NEVELÉST ÉS OKTATÁST NYÚJTSON NÖVENDEKEINEK, KIEMELT FIGYELMET FORDÍTVA AZOKRA, AKIK ELKÖTELEZETT KERESZTÉNY CSALÁDBÓL JÖNNEK, VAGY AKIK VALAMILYEN SZEMPONTBÓL SZÜKSÉGET SZENVEDNEK.

Intézményünket tehát áthatja a *keresztény* világnézet és gyakorlat, amely nem valamilyen adalék vagy esetleges hozzátétel az iskola és óvoda életéhez, hanem pedagógiai tevékenységünk alapját adja, és meghatározza mindennapjainkat. Szolgálatunk egyszerre *szeretetteljes és igényes*, mert valljuk, hogy a diákok személyiségének kibontakozásához szükséges mind a szeretetteljes légkör, mind pedig a komoly követelmények, amelyek valódi és

fejlesztő kihívást jelentenek számukra. A tanulók *oktatásán* túl – amely minden iskola alapfeladata – hiszünk abban, hogy diákjaink személyiségének formálódását is segítenünk kell, vagyis tudatosan: személyiségüket tiszteletben tartva, de világos értékrendet közvetítve *neveljük* a ránk bízottakat.

Nagy energiát fordítunk arra, hogy minden növendékünk számára biztosítsuk a fenti lehetőségeket, de kiemelt figyelmet fordítunk két csoportra. A *gyakorló keresztény* családból származó gyerekek számára az egyházi iskola és óvoda különösen is sokat nyújthat, amennyiben megerősítheti világnézetüket és életmódjukat a mai világban, amely sokszor romboló hatással van az egészséges értékrendre és a szilárd erkölcsi alapokon álló életmódra. Másik kiemelt célcsoportunkat azok a diákok jelentik, akik valamilyen (anyagi, szellemi, lelki, pszichikai, kapcsolati stb.) szempontból *szükséget szenvednek*. Ezzel megvalósítjuk a katolikus egyház Jézustól kapott küldetését (Ferenc pápa szavaival: a „tábori kórházat”), amely főként az elesettek és a szenvedők felé irányul, akik a mai társadalomban különösen is könnyen háttérbe szorulnak és elfelejtődnek.

II. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

II.1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célja, feladatai, eljárásai

II.1.1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei és értékei

A piarista iskolák hagyományos jelmondata fogalmazza meg ezt az alapelvet, oktató nevelő munkánk a *pietas et litterae* (lelkiség és műveltség) szellemében folyik. A *pietas* lényege a természetes és természetfölötti értékek iránti nyitottság. Elemei: a vallásos világkép, az emberi kapcsolatokban a keresztény erkölcsi norma, a katolikus hitnek megfelelő egyházas érzület. A *litterae* sokoldalú, korszerű tudományos műveltség megszerzése, valamint a teremtető Isten művének teljesebb megismerése és alakítására szolgáló képességek fejlesztése.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjenek a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel” (CIC 803. kánon). Pedagógiai tevékenységünk alapelvei a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát a következők:

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra.
- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szokások kialakítására kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosan megtérül.
- Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.
- A katolikus kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy a tanulók számára – lakóhelyüktől és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítsa a minőségi tudáshoz és a keresztény szellemben történő neveléshez való hozzáférést, így meghatározó jelentősége van az esélyteremtés és a társadalmi mobilitás elősegítésében.

II.1.2. Az intézményi nevelő-oktató munka céljai

- A gyermekeket, diákokat segíti abban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és

embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.

- A gyerekek, szülők, partnerek, környezet elégedettségére törekszik, ezen belül a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontosságát hangsúlyozza.
- Alakítja a gyermekek, diákok morális és esztétikai szemléletét, fejleszti kognitív és kommunikációs képességeit, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényét.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetít, alapvető képességeket és alapkészségeket fejleszt.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakít ki.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejleszti.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit munkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejleszti a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönzi tanítványainkat.
- Példaként állítja nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonyát, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatását.
- Megismerteti magyarságunk gyökereit (nyelv, történelem, magyarságtudat).
- Megismerteti, átörökíti, élővé teszi hagyományainkat, ünnepeinket (táncház, népdalkörök, kézműves foglalkozások, stb.).
- Kialakítja a kulturált szórakozás igényét.
- A kollégiumi nevelés a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációját, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődését, tanulását, a sikeres életpályára való felkészítését segítse, keresztény személyiségét fejleszti.

II.1.3. Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai

A katolikus közoktatási intézmény kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll” (A Katolikus Nevelés Kongregációja: A katolikus iskola. Magyar Piarista Rendtartomány, é. n., 45. o.). Ezért intézményünk feladatait az alábbiakban foglalhatjuk össze.

- Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zárándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola, iskolaújság, stb.
- Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását. Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket. Mutasson fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.
- Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.

- Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis)közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

II.1.4. Az intézményi nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályzást, jutalmazást, stb.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- a meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás stb.),
- a tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás stb.),
- a magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.),
- a jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, ösztöndíj, tanulmányút stb.),
- a büntetés formái (szóbeli figyelmeztetés, észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás, nevelőtestület elé idézés, szigorú megrovás, párhuzamos osztályba való áthelyezés stb.),
- a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom stb.).

II.1.5. Vallási, lelki nevelésünk

Minden tanév a Szentlélek segítségül hívásával (*Veni Sancte*) kezdődik, és az Úristennek hálát adó szentmisével (*Te Deum*) záródik. Az egész tanév során törekedni kell arra, hogy az iskola, mint közösség együtt élje át az egyházi évet. A tanítás minden nap imádsággal kezdődik és végződik. Keresni kell a közös imádság más lehetőségeit is (pl. nagyböjti pénteken keresztút, stb.). Köszönésünk („*Laudetur Iesus Christus! – In aeternum. Amen.*”) nemcsak az egymás iránti tisztelet kifejezője, hanem egyúttal imádság is.

A katolikus iskolákban kitüntetett helyet foglal el a hitoktatás. Ennek elsődleges célja a hit ébresztése, a diákok személyes istenkapcsolatra vezetése. Hisz a megtanult hittételek csak megalapozott istenkapcsolatban nyernek életet és értelmet. Ezért a hitoktatás „alapvetően különbözik a többi tantárgy oktatásától, mert nemcsak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazságokhoz, hanem az egész embert Krisztus tanítványává tegye.” (A Katolikus Nevelés Kongregációja: A katolikus iskola. Magyar Piarista Rendtartomány, é. n., 50. o.). Ezt csak a személyes példaadással, imával és türelemmel lehet elérni. Mindig tekintettel kell lenni a gyermekek életkorára, és eddigi vallási műveltségükre. S ha mindent megtettünk, akkor is Isten kegyelme ad minden fejlődést a diákok lelkében.

A tanév jeles napjai évről évre visszatérnek az iskola életében. Megünneplési módjuk szokásrendet, hagyományt alakít ki. Ezek kereszténységünk elmélyítésében és magyarság-

tudatunk kialakításában jelentős szerepet játszanak: megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, a folytonosság tudatát, és stabilitást adnak.

II.1.5.1. Ünnepeink, kiemelt alkalmak

Iskolai jellegű ünnepeink

- Veni Sancte: tanévnyitó szentmise
- Patrocínium: Kalazanci Szent József atyai pártfogásának ünnepe az advent 1. vasárnapja előtti pénteken
- március 18.: Boldog Celesztina anya ünnepe
- Te Deum: tanévzáró szentmise
- lelki napok, lelkigyakorlatok, gyónási alkalmak
- osztálykarácsonyok
- farsang
- szalagavató, ballagás
- anyák napja

Egyházi ünnepek

- ezek egy részét együtt ünnepeljük a liturgikus évnek megfelelően, pl. vízkereszt, hamvazószerda, virágvasárnap

Állami ünnepek

- okt. 6. aradi vértanúk
- okt. 23. az 1956-os forradalom és szabadságharc
- márc. 15. Az 1848-as forradalom és szabadságharc

Az ünneplés módjai

- megemlékezés (tanítási órán, osztályfőnöki órán, iskolai szinten)
- iskolai ünnepély
- hangverseny
- színdarab
- tanítási szünet, kirándulás
- sport- és szellemi vetélkedők
- találkozás neves személyiségekkel
- közösen megtekintett film, annak megvitatása

Az éves munkaterv elkészítésekor el kell döntenünk, hogy melyik ünnepet milyen módon ünnepeljük meg.

II.1.5.2. A vallásos nevelés keretei

- Minden nap az első óra előtt reggeli imádság van az osztálytermekben és a csoportszobákban.
- Növendékeinknek évfolyamuktól függően hetente, havonta vagy kéthavonta hétköznapi szentmisét tartunk a templomban.
- A vasárnapi 9 órás diákmise beosztás szerint évi két alkalommal kötelező. Ezen közös szentmisék után a szülők segítségével agapét tartunk.
- Bűnbánati liturgiát évi négy alkalommal szervezünk diákjainknak: tanév elején, adventben, nagyböjtben és a tanév befejezése előtt.
- A tanév során az alsósoknak és a felsősöknek kétszer lelkinapot, a gimnazistáknak egyszer 2/3 napos lelkigyakorlatot tartunk.
- A 3. osztályosokat minden évben felkészítjük az elsőáldozásra, illetve az első szentgyónásra.
- A 11. osztályosok számára bérnalkozási felkészítést tartunk, és bérnalkozást szervezünk együttműködve a kaposvári egyházmegye ordináriusával.

- Vallásos nevelésünk kiemelt kerete más piarista iskolákhoz hasonlóan a Kalazancius Mozgalom, amelybe az 5. évfolyamtól jelentkezhetnek a diákok. Csoportvezetőik a 11-12.-es tanulók, az öregdiákok, valamint az iskola tanárai közül kerülnek ki.

II.2. A személyiségfejlesztés programja

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent és szeretni embertársainkat, mint saját magunkat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetésstudat kialakulása: „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14).

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szentéletű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretethimnusz és a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangúságot közelítő baráti kapcsolatig.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

A hitre nevelés területén elvégzendő feladatok: a hitre nevelés szője át az intézmény mindennapi életét, személyre szabott legyen, alkalmazkodjon a gyermek hitéleti múltjához és életkorához.

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok: az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A megismerés képességének fejlesztése. Az önismeret, a céltudatosság kialakítása. A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A gyermekek erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok: az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

Az érzelmi nevelés területén elvégzendő feladatok: A gyermekek, tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása. A helyes arány kialakítása az érzelmek kimutatásában

Kialakítandó személyiségjegyek

- a helyes önértékelés
- az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- józan, megfontolt ítélőképesség
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- a szelídség, az alázat, a türelem
- alaposság kialakítása
- a mértékletesség
- a bűnbánatra való készség
- a belső csendre, elmélyülésre való igény
- hűség Istenhez és embertársainkhoz
- felelősség magunk, mások és a teremtet világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása
- alapos, rendszeres és pontos munka
- a rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése
- a házirend felelős betartása

II.2.1. Az iskolapszichológus munkaköre, feladatai, kötelességei

Intézményünkben iskolapszichológusi tevékenység működik, amellyel a szakember az oktató-nevelő munkát segíti. (Az iskolapszichológus munkakörének része az óvoda pszichológiai segítése is.) Az intézményben működő iskolapszichológusnak joga van ahhoz, hogy

- a minőségi munkavégzéshez szükséges eszközökkel és helyiséggel rendelkezzen
- elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait, ezen belül
- konzultációt kezdeményezzen a pedagógussal, szülővel
- pszichológiai tanácsadást nyújtson egyéni helyzetben gyermeknek/serdülőnek vagy gyermek-/serdülőcsoportnak
- tanulást és közösségfejlesztést segítő felméréseket végezzen az iskolai osztályokban
- a gyermek fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatokat és a személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatokat végezzen, melyekkel a gyermek jobb megismerését és a pedagógiai munka differenciálását segíti elő
- tanítási óra, pedagógiai foglalkozás időpontjában, azzal párhuzamosan, a pedagógussal egyeztetve, egyéni (nem csoportos) pszichológiai tanácsadás érdekében, saját szobájában fogadjon gyermeket, melynek során a gyermek távolmaradása a tanítási óráról engedélyezett, és nem von maga után szankciókat.

Az intézményben működő iskolapszichológusnak kötelessége

- figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek, tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul
- a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezni munkáját különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit
- hogy munkájának megvalósításában támaszkodjon az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra

II.3. A közösségfejlesztés programja

II.3.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.” (A Katolikus Nevelés Kongregációja: A katolikus iskola. Magyar Piarista Rendtartomány, é. n., 34. o.)

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- óvodai csoportfoglalkozások
- tanórák: hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: napközi, tanulószoba, szakkörök, lelkigyakorlatok, zárandoklatok, kirándulások, erdei iskolák
- diákönkormányzati munka

Tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink

- törekedni kell a tanulás támogatására kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölc erősítésével.
- segíteni a tanulók kezdeményezéseit, a közvetlen tapasztalatszerzést
- a közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével)
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése
- különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése
- törekedni kell olyan pedagógus közösség kialakítására, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja

Tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

- A lelkigyakorlatok, zárandoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.
- A Kalazancius Mozgalom fogja össze azokat a diákokat, akik hitéletükben és közösségi életükben többre vágnak a társaiknál.
- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A Lázár Ervin Programban való részvétel segíti a diákokat, hogy értő és nyitott módon forduljanak a művészetek felé, és közösségi élményt is nyújt számukra.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

Diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglevő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

A pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenység során

- Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel.
- Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbeli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

II.3.2. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái

A nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógusközösség együttműködése. Ennek alapja a gyermek iránt érzett

közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az intézményi nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

A gyermekek, diákok és a pedagógusok együttműködésének formái

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái

- családlátogatás
- szülői értekezlet (félévente legalább egyszer)
- fogadó óra (évi három alkalom)
- nyílt tanítási nap
- írásbeli tájékoztató
- szakkörök indítása
- előadások szervezése
- közös kirándulások
- pályaválasztási tanácsadás
- közös lelki nap
- közös zárandoklatok

A szülők részéről tevékeny bekapcsolódást várunk az iskolai, kollégiumi rendezvényeken; ötletadást az előadások (hitéleti, nevelési, stb.) témáihoz, őszinte véleménynyilvánítást, a nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést, érdeklődő és segítő hozzáállást.

Az iskolai élet eseményeiről, a tanulók tanulmányi eredményéről, hiányzásairól, fegyelmi vétségeikről, a különböző dicséretekről az intézmény honlapján, Facebook-oldalán, az osztályfőnöki üzeneteken és az e-naplón keresztül tájékoztatjuk a szülőket. Mód van arra, hogy ebben a keretben a szülő és az iskola tanárai kölcsönösen tájékoztassák egymást a tanulót érintő kérésekről, témákról.

A szülők véleményét alkalmanként különböző felméréseken keresztül is megkérdezzük. Ezek formája lehet írásbeli vagy elektronikus is.

A szülők és az intézmény kapcsolattartásának hivatalos kerete az intézményi Szülői Szervezet. Ennek ülésein részt vesz az intézményvezető vagy az általa kijelölt vezetőségi tag is.

A családlátogatás jó alkalmat biztosít arra, hogy jobban megismerjük egymás hitét, nevelési elveit. Törekszünk ennek a lehetőségnek az igénybevételére.

A családok közötti kapcsolatot erősíti karácsony előtt a *szentcsaládjárás* is. Ez azt jelenti, hogy estéről estére mindig tovább vándorol a szentcsalád képe, egyik család viszi a másikhoz, és ilyenkor a két család együtt imádkozik.

II.3.3. Önkéntes, szociális munka (TESZI)

A program befelé és kifelé is irányul. Célja ennek megfelelően, a jogszabályi előírásoknak való megfelelésen túl, kettős: egyrészt az iskola diákjainak cselekvő fejlesztése a célzott területeken, másrészt a közeli karitatív intézmények, ellátórendszerek nonprofit

támogatása lelkes segítő diákok révén, illetve az idős, csökkent képességű vagy kisebbségi rászorulóknak egyéni segítése.

Konkrét működésének módja: a program szervezői alapos környezettanulmány során felmérik az iskola közvetlen és távolabbi, de hamar megközelíthető környékén lévő szoba jöhető intézményeket, ellátó központokat. A program ismertetése után az érdeklődő felekkel partneri megállapodást kötnek; az intézmény részletesen tájékoztat saját tevékenységéről és az igényelt segítség fajtájáról, mennyiségéről. Az intézményvezetők egyöntetű beszámolója szerint (különösen a kórházakban, speciális segítő helyeken) az ide önként jelentkező diákok olyan segítséget nyújtanak, amit (helyzetük folytán) legtöbbször a hivatásból, ill. fizetésért dolgozók sem tudnak megadni.

A folyamat végére széles választék alakul ki a különböző választható helyekből; ezt a program meghirdetésekor egy részletes „menü” ismerteti a részt vevő diákokkal. A megnyitó rendezvény tájékoztatása után pár nap idő áll rendelkezésre a feladatválasztásra; ennek figyelembe vételével készítik el a szervezők a beosztást.

Minden partnerintézménynek van egy összekötője az iskola részéről, aki első alkalommal elkíséri a diákokat, a továbbiakban pedig figyelemmel kíséri őket.

A program nevelési-képzési célja és módszere tehát: empátiát és önzetlenséget igénylő, társadalmilag is hasznos, rendszeres segítő munka révén való képességfejlesztés. Ez mellett, hogy iskolánk szellemiségének is megfelel, a részt vevő diákok számára is építő: a (sokszor odafigyelés és lemondás árán megszervezett) rendszeres találkozások alatt személyes kapcsolat épülhet ki segítő és segített között; a diák éppen legbizonytalanabb életszakaszában tapasztalja meg, hogy személye fontossá válik valakinek, és olyat tud nyújtani embertársának, amit más nem, csak ő. Érzékenységet, tapintatot is tanulhat, a tapasztalatok alapján egészséges önbizalomra tehet szert. A program végére más szemmel néz a környezetében található (eddig talán észre sem vett vagy idegenkedéssel fogadott) rászorulókra.

Nem elhanyagolható szempont a program külső hatása sem: a környékbeli segítő intézmények támogatása, az ottani túlterhelt személyzet munkájának megkönnyítése, amelyért – eddigi tapasztalataink szerint – a dolgozók és az intézményvezetők is hálásak.

A program végét lezáró rendezvényen a részt vevő diákok meghallgatják egymás élménybeszámolóit és az intézményvezetők, illetve a program szervezőinek értékelését is. A rendezvényen vendégül látjuk a partnerintézmények képviselőit.

II.3.4. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának a rendje

Fontos, hogy a diákok kellő időben megfelelő tájékoztatást kapjanak az őket érintő eseményekről (pl. a tanév rendje), változásokról (pl. iskolai dokumentumok).

A diákoknak joguk van ahhoz, hogy – nem megfélemlítve a tisztelettelviselésről és a tapintatról – szabadon véleményt nyilvánítsanak minden kérdésről, az őket nevelő és oktató pedagógusok munkájáról, az intézmény működéséről, továbbá tájékoztatást kapjanak a személyüket és tanulmányaikat érintő kérdésekről, valamint e körben javaslatot tegyenek, továbbá kérdést intézzenek az intézmény vezetőihez, pedagógusaihoz, a diákönkormányzathoz, és arra legkésőbb a megkereséstől számított tizenöt napon belül érdemi választ kapjanak. A diákok javaslatot tehetnek az osztály – és az iskolaközösség – életének alakításával, valamint a kirándulások és szabadidős programok összeállításával kapcsolatosan is. Mindezek formája lehet a tanárral vagy az intézmény vezetőivel történő személyes beszélgetés (a téma összetettségétől függően esetleg előre egyeztetett időpontban), az iskolai (pl. osztályfőnöki) órákon való felszólalás/beszélgetés, a diákönkormányzat által tett javaslatok, ill. a tanuló gondolatainak írásban történő megfogalmazása.

A diákoknak joguk van ahhoz, hogy javaslatot tegyenek az Intézmény alapidokumentumainak (házi rend, szervezeti és működési szabályzat, pedagógiai program)

megváltoztatásával kapcsolatban, illetve hogy véleményezzék a tervezett változtatásokat. Ezeket a jogait egyénileg (személyesen), képviselőik útján, tanáraikon keresztül vagy a diákönkormányzaton keresztül gyakorolják. Véleményüket az intézmény más, szervezett módon is kikérheti, pl. papíralapú vagy elektronikus kérdőívekkel. A jogszabályoknak megfelelően a diákönkormányzat jogosult dönteni egy tanítás nélküli munkanap programjáról.

Ezekkel a lehetőségekkel segítjük azt, hogy diákjainkban kialakuljon a demokratikus kultúra, valamint a felelős vélemény- és érdekképviselet.

II.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

II.4.1. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket. Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalni kell a fokozott törődést a tanulóval.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulókat érdekében.

Ezt a tevékenységet a gyermekvédelmi felelős koordinálja. Folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével és az osztályfőnökökkel. Családlátogatáson vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében. Kapcsolatot tart a különböző gyermekvédelmi szervezetekkel.

Az integráció akkor sikeres, ha nem csupán egyszerű fogadás – vagyis amikor a fogyatékos gyermeknek kellene alkalmazkodni az iskolában folyó gyakorlathoz, anélkül, hogy a pedagógus „tudná” a fogyatékoságát – hanem befogadás, inklúzió valósul meg.

Az *inklúzió* eleve más pedagógiai szemléletet feltételez. A kulcsszó és a kiindulási alap az egyéni differenciálás. A pedagógus minden gyermekben a speciálisat, a rá jellemző egyedi sajátosságokat keresi és látja meg. Természetesnek veszi, hogy a legtöbb gyermeknek valamikor, valamilyen témában tartósan vagy csak rövidebb ideig tanulási nehézségei támadnak, vagyis a tanulási nehézségeket a tanulási folyamat természetes velejárójának kezeli, s nem feltétlenül a gyermekben magában keresi a hátráltató okokat. Az egyéniesített segítséget minden gyermeknek meg kell adni, ill. minden gyermeket képességei szerint kell terhelni. Ez tehát éppen ellentmond az átlagoshoz igazodó, egyetlen ütemet diktáló fejlesztési stílusnak. A pedagógus eszköztára gazdag, kiterjed:

- a tanítási program változatos feldolgozására
- a gyermekek sokoldalú tevékenykedtetésére
- a tananyag differenciált feldolgozására
- az egyéni tanulás stílus és ütem tekintetbe vételével kiszabott, vagy éppen a gyermekek által önállóan kiválasztott feladatokra
- a teljesítményszintek széles sávjának elfogadására
- a tanári irányítás mellett az együttműködő tanulás, azaz a gyermeki pármunka és csoportmunka, valamint az egyéni feladatmegoldások sűrű érvényesítésére

II.4.2. Az integrált nevelés

A piarista óvodában, iskolában történő nevelés integrált jelleggel bír. Tudniillik a gyermeket, diákot személyisége minden dimenziójának fejlődése során végigkíséri, célként vállalva fel, hogy annak boldog élete legyen. Megfelelő nevelési tervvel ösztönzi a gyermekben a személyiség minden aspektusának (vallási, lelki, pszichológiai-érzelmi, szellemi, társadalmi és fizikai) fejlődését; minden tagját a hit, a kultúra és az élet közötti dialógus kialakításának kreatív cselekvő személyévé teszi, hiszen ez annak személyisége teljes fejlődését ösztönzi.

Azon törekvés érdekében, hogy az ismereteket az igazságon alapuló, integrált formában közvetítsük, a piarista iskolának folyamatosan ügyelnie kell arra, hogy a modern didaktika vívmányait a gyakorlatba átültesse. Erre szolgál a didaktikai munka minősége, az erős infrastruktúra, a lehetőleg személyre szabott nevelés, az iskolán kívüli programok sokfélesége, a különösen tehetséges diákok egyéni képzési programjának megvalósítása, a tanulási nehézségekkel küzdő diákok munkájára való különös odafigyelés, az egyéni képességek fejlesztése, a megfelelő motiváció biztosítása a munkával és a tudományos kutatással kapcsolatban, valamint az igazságszomj fokozása.

A hatályos törvényi rendelkezések az integrált oktatást a társadalmi különbségek csökkentése, a diákok esélyegyenlőségének megvalósítása érdekében értelmezik. Az integrált oktatás a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók többiekkel történő együttnevelését jelenti. Az integrációs nevelési program nemcsak a sajátos nevelésű tanulók integrált nevelésével, de a hátrányos helyzetű diákok képességbontakoztató, illetve integrációs felkészítésével is foglalkozik.

A sajátos nevelési igény a szokásostól eltérő mértékű és tartalmú egyéniesítés szükségességét jelenti, utal az ehhez szükséges másfajta és többféle szakértelemre, kiegészítő tárgyi és infrastrukturális feltételekre, továbbá a mindezekhez szükséges többletfinanszírozásra.

Csökkenteni kell az iskolai szorongást, biztosítani kell a sikerélményeket az iskolai keretek között, a hatékonyság növelését. Fel kell kelteni és fejleszteni a tanulás iránti kedvet, fel kell tárnai a sikertelenség okait, új tanulási stratégiákat kell bemutatni és elsajátíttatni. Fejleszteni kell a meghallgatási és olvasási készséget, a kreativitást.

Igen fontosnak tartjuk a tanulók közötti különbözőség elfogadását, egymás értékeinek, de hibáinak is elfogadtatását, a megfelelő empátikus képesség kialakítását. Arra törekszünk, hogy tevékenységünket a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munka és a differenciáltság hassa át. Nagyon fontosnak tartjuk a kisebbségek tudatos beilleszkedését, a társadalomba saját értékeik, adottságaik megismertetését, kitartásuk és akaraterejük fejlesztését, önbecsülésük, nemzeti önértékük erősítését.

II.4.2.1. Az integráció feltételei

Az iskolai integrációs program alkalmazásához elengedhetetlen néhány olyan szervezési, intézményi feltétel, amely biztosítja azokat a kereteket, amelyekben belül az integráció működni tud. Az iskola élete több ponton is átalakul, ha integrációs nevelésbe kezd. Újra kell gondolni tevékenységét, helyzetét.

Az óvodába, iskolába való bekerülés előkészítése

a) Együttműködés az általános iskolákkal

Törekszünk arra, hogy a többi települési oktatási intézményben fokozottan halmozódó HH/HHH tanulóarány csökkenthető legyen azáltal, hogy iskolánk az alapító okiratában meghatározott feltételek mellett ilyen diákokat is felvegyen.

b) Heterogén osztályok kialakítása

Hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű diákokat csak heterogén osztályba veszünk fel, nem különítjük el őket a többiektől. A felvételnél mérlegeljük, hogy ténylegesen tudunk-e a tanuló nevelési igényeinek megfelelő képzést nyújtani, és figyelünk az osztályközösségek terhelhetőségére is.

Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése

a) A szülői házzal

A nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógusközösség együttműködése. Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az intézményi nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják. Együttműködési formák iskolánkban: családlátogatás, szülői értekezlet, fogadóóra, írásbeli tájékoztató, előadások szervezése, közös kirándulások, pályaválasztási tanácsadás, közös lelki nap, közös zárandoklatok.

A szülők részéről tevékeny bekapcsolódást várunk az iskolai, kollégiumi rendezvényeken; ötletadást az előadások (hitéleti, nevelési, stb.) témáihoz, őszinte véleménynyilvánítást, nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést, érdeklődő, és segítő hozzáállást.

b) A gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az érintett családdal, a pedagógiai szakszolgálatokkal, a gyermekjóléti szolgálattal, a családsegítő szolgálattal, a gyermekorvossal és a védőnővel. Nagyon eredményes az együttműködés a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat által szervezett kortárssegítő képzésben.

c) A szakmai és szakszolgálatokkal

A hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű diákok beiskolázásával, illetve szakértői vizsgálatával kapcsolatban elsősorban a gyermekjóléti szolgálat, a családsegítő szervezetek és a pedagógiai szakszolgálat segítségét keressük, illetve a velük való együttműködésre törekszünk. A pedagógusok felkészítésében, továbbképzésében pedig a Katolikus Pedagógiai Intézettel vagyunk szoros kapcsolatban. Az Intézettel szakmai szolgáltatás területén megállapodást is kötöttünk.

d) Az iskolákkal

A közoktatási intézményekkel legtagabb körben egymás rendezvényein való részvétellel tartjuk a kapcsolatot. A beiskolázás során személyesen keressük meg az általános iskolákat, és ott találkozunk tanárokkal, diákokkal, szülőkkel.

Hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű diákok megismerése tekintetében kapcsolatban vagyunk a város és régió gyermekotthonaival, szociális intézményeivel. Az intézmény nevelési programjában megvalósuló apostoli szolgálat, a tevékeny szeretet iskolája (TESZI) keretében diákjaink segítő feladatot látnak el a két intézményben.

II.4.3. A tanítást-tanulást segítő és értékelő eszközrendszer

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei az integrációs fejlesztést megvalósító programot azokkal a szempontokkal egészítik ki, amelyek az együttnevelés pedagógiai esélyeit jelentősen növelik. Az integráció – a heterogén összetételű iskolák és tanulócsoportok kialakítása – leginkább a differenciálásra alkalmas szervezési módok, kooperatív technikák alkalmazását jelenti. Így az egyes rendszerelemeket is ez a szempont befolyásolja alapvetően.

II.4.3.1. Kulcskompetenciákat fejlesztő programok

Az önálló tanulást segítő fejlesztés

A tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek közül a tehetséggondozást tartjuk leginkább fontosnak, a hátrányos helyzetű tanuló sikerélményének növelését szem előtt tartva. A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a

tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed az iskolai és kollégiumi nevelésre, a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségfejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel. Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése: differenciált foglalkozások, szakkörök, felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre, felkészítés továbbhaladásra, magasabb tanulmányok folytatására, emelt szintű tantárgyak tanítása.

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

Nagy jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának. Játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő), projektek (savas eső mérése), riport (kérdőíves felmérés), terepgyakorlati módszerek (terepgyakorlatok, térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok, iskolakert, "iskolazöldítés"), aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése, újság készítése, kutatómunka), művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások, zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése).

Szociális kompetenciák fejlesztése

Közösségfejlesztő, közösségépítő programok szervezése.

Tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink: törekedjünk a tanulás támogatására kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölcserősítésével. Segítsük a tanulók kezdeményezéseit, a közvetlen tapasztalatszerzést. A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével). A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése. Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése. Törekedni kell olyan pedagógus közösség kialakítására, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai: a lelki gyakorlatok, zarándoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését. Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére. Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését. A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez. A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

II.4.3.2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

A szabadidős foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészség és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása. A foglalkozások során hangsúlyt kap a gyermekek irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztése, a kollégiumban élő nemzeti, etnikai kisebbségekhez tartozó tanulók anyanyelvi, nemzetiségi kultúrájukhoz való kötődésének erősítése. Az iskola által szervezett kirándulások során a tanulók megismerik történelmi, kulturális és természeti értékeinket; a különböző rendezvények erősítik az osztályközösséget.

Ilyen programok pl. a filmklub, a kézműves foglalkozás, a TESZI, az újságszerkesztés, az egyházi jellegű kirándulások, lelki napokon való részvétel szorgalmazása, a vallási életbe való bevezetés, kísérés (pályaorientáció, hivatásgondozás...), a speciális diákkörök:

bibliakörök, szentek élete, imakörök, egyházi énekek, a vallási életet elősegítő tevékenységek (imák, szokásrend, hagyományok), a missziós tevékenység.

II.4.3.3. Az integrációt elősegítő módszertani elemek

Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés. A tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, s nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez.

II.4.3.4. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

Gimnáziumunk elsősorban továbbtanulásra készít fel. Az érettségire jelentkező tanuló maga döntheti el, hogy mely tantárgyakból kíván középszinten és melyekből emelt szinten vizsgázni, függetlenül attól, hogy az adott tárgyat milyen szinten tanulta. Ez annyit jelent, hogy akkor is jelentkezhet emelt szintű vizsgára, ha az adott vizsgatárgyból csak a középszintű vizsgára készítette fel az iskola, vagy esetleg még arra sem. Természetesen emelt szintű felkészítés után is lehet középszintű vizsgára jelentkezni.

A vizsgatárgyak és szintek kiválasztásakor – a továbbtanulási feltételek mellett – elsődlegesen az adott vizsgatárgy egységes vizsgakövetelményeit kell figyelembe venni. Érdemes mérlegelni a különböző kockázati tényezőket (magasabb követelmények, a felvételi pontok kiszámításakor lehetséges előnyök és hátrányok stb.), és csak akkor választani az emelt szintet, ha arra elegendő a felkészültség. A döntéshez a diákok elsősorban tanáraiktól kérhetnek segítséget, útbaigazítást.

II.4.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

II.4.4.1. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Intézményünk alapító okiratában kijelölt feladataként biztosítja és szervezi a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését-oktatását. A Nemzeti köznevelési törvény 47. § (1.) bekezdése értelmében a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint biztosítjuk.

Általános elvek, célok, feladatok

A Nemzeti alaptanterv a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott célok, feladatok, fejlesztési területek a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek, kiegészítve speciális tartalmakkal. Az integrált oktatás a speciális egyéni szükségletekhez igazított sajátos módszerekkel, ismeretanyag-elrendezéssel, értékelési rendszerrel a fogyatékos tanulók nevelése-oktatása irányelveinek figyelembe vételével folyik. Célunk, hogy a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítésével valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését, a társadalomba való beilleszkedést. A fejlesztés követelményei igazodnak a fejlődés üteméhez. Munkánk során figyelembe vesszük, hogy a sajátos nevelési igény kifejezi a tanuló életkori sajátosságainak a fogyatékoság általi módosulását, az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét. A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő mértékű differenciálást, speciális módszerek alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

Feladataink az integrált oktatás illetve a sajátos nevelési igényű tanulók ellátása során

- speciális segítségnyújtás az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók számára
- az együttműködés formáinak kialakítása, rögzítése, az aktuális órarendbe illesztése
- a kiemelt figyelmet igénylő tanuló megfigyelése, fejlesztésének, lehetőségeinek, korlátainak értelmezése a szakértői vélemény alapján a gyógypedagógus irányításával
- a fejlesztés tervezése tanórai és habilitációs, rehabilitációs foglalkozások keretében, speciális pedagógiai segítségnyújtással
- a gyógypedagógiai nevelés számára biztosított szakanyagok, tankönyvek, taneszközök beszerzése, felhasználásuk, beemelésük ütemezése a gyógypedagógus irányításával
- diagnosztizáló, formatív, szummatív mérések, értékelések
- a tanuló fejlődésének, elért eredményeinek meghatározása.
- tanácsadás a szülőknek
- az integrált tanuló nevelésével kapcsolatos szakmai tapasztalatcseréken, felkészítéseken, továbbképzéseken való részvétel, a szakmai anyagok igénybevétele

II.4.4.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Feladatunk

- a tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása
- a fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal
- a megfelelő beilleszkedés hatékony segítése
- a szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

A fejlesztés színterei az iskolai, osztályközösségi, a kollégiumi és a hitéleti programok. Az elérendő cél a gyerekek, tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőkészségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

Az óvodába történő beilleszkedés nehézségeinek oldására külön tervet készítettünk, ennek részleteit az óvodai részben tárgyaljuk.

Óvoda után a gyerekek többsége velünk marad, és iskolánkban folytathatja emberré válásának folyamatát. Ezen gyerekek egy közösséget alkotnak, a más óvodából érkező gyerekek integrációja különösen fontos számunkra. Ezt segítik elő a sulivárási programok és a különböző délutáni foglalkozások.

Az alsó tagozat után a gyermeket komoly változás éri. Az egy vagy két tanító helyett ebben a korban több tantárgy jelentkezik, több tanárral. Az itt tanító tanárok türelme és – ha szükség van rá – lassabb órávezetése szükséges ahhoz, hogy ezeket a nehézségeket megoldjuk. Több türelem kell az óraszervezéskor.

Az új osztálytársak új közösségek kialakítása kihívását jelentik a diák számára. Fontos, hogy az első két évben az osztályfőnökök figyelemmel kísérjék a szociometriai változásokat. Ha beilleszkedési zavarokat észlelnek, egyéni beszélgetéssel orvosolják a helyzetet.

Kiemelt szerepet kap intézményünkben a családlátogatás és a szülőkkel való kapcsolattartás (szülői értekezletek, családnapiak, hétfős találkozó, stb.). Minden olyan találkozás, amikor diákkal, a szülővel is alkalom nyílik a beszélgetésre, melyek során ki kell emelni a nevelés közös felelősségének fontosságát.

Az osztályfőnököknek biztosítani kell rendszeres beszélgetési lehetőségeket a tanulókkal. Első helyen áll a bizalom és az őszinteség ebben a kapcsolatban.

Az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal együttműködve, munkájukat kiegészítve, segítve a HÁLÓ mentorprogramban résztvevő pedagógusok alternatív lehetőséget kínálnak a tanulóknak a felmerülő beilleszkedési, magatartási problémák megoldására. A segítségnyújtás kerete itt is a személyes, őszinte beszélgetés, mely során a tanulóval közösen keressük a megoldásokat a tanuló saját belső energiáit mozgósítva, hogy a tanuló saját döntéseit hozza meg a kitűzött célok elérése érdekében.

II.4.4.3. Kiemelten tehetséges tanuló

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed az iskolai és kollégiumi nevelésre, a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségfejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei intézményünkben

- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- differenciált foglalkozások
- tehetséggondozó programok, szakkörök
- felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- felkészítés továbbhaladásra, magasabb tanulmányok folytatására
- emelt szintű érettségire felkészítés

II.4.4.4. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom – a családok nagy többsége nem tudja vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát teljesen pótolni.

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élők.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalni kell a fokozott törődést a tanulóval. A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket.

Gyermekevédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai

- A gyermekevédelmi felelős koordinálja a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulókkal kapcsolatos teendőket.
- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.
- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatón keresztül és az iskolaorvosi rendelőre.
- A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés, stb.).
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.
- A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!
- Az iskola továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadással segítséget nyújt a tanulónak és a szülőnek a középiskolai, felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdéséhez.

Meg kell vizsgálnunk,

- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését.
- hogy mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása.
- hogy használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot.
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybe vételét.
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése.
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához.
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

A szociális hátrányokat az alábbi tevékenységi formákkal szolgáljuk:

- tehetséggondozó programok szervezése
- napközis, tanuló szobai ellátás biztosítása
- szülők, családok életvezetési gondjainak segítése
- a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása
- hozzájárulás tanulmányi kirándulásokhoz, táborozásokhoz, erdei iskolákhoz
- drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az érintett családdal, a nevelési tanácsadóval, a gyermekjóléti szolgálattal, a családsegítő szolgálattal, a gyermekorvossal és a védőnővel.

II.5. Az iskolában pedagógiai munkát végzők feladatai

II.5.1. A pedagógusok intézményi feladatai

A pedagógusok feladatait és továbbképzési kötelezettségeit a Köznevelési törvény 62. § írja le. Az intézményi feladatait a munkaköri leírások tartalmazzák.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai ezeken túlmenően:

II.5.1.1. Általános elvárások

A katolikus iskola sajátos jellegét a nevelők tevékenysége és tanúságtétele biztosítja elsősorban. Ezért elengedhetetlen,

- hogy nyitottak legyenek minden értékre, amelyeket beépíthetnek saját életükbe és nevelő-oktató munkájukba,
- hogy állandó önképzéssel, olvasással, kultúrájuk fejlesztésével készüljenek iskolai munkájukra,
- hogy elmélyült imaélettel és a diákok iránti szeretetből fakadó humánussal képviseljék a keresztény hitet és erkölcsöt,
- hogy az értékek átadásának vágya és kellő empátia vezesse őket nevelő munkájukban,
- hogy a határozott irányítást (tanári szigort) kiegészítsék személyes kapcsolatteremtéssel, a tanulókkal való párbeszéddel,
- hogy igazodjanak oktató-nevelő munkájukban a tanulók életkori sajátosságaihoz,
- hogy szavaik és tetteik mindig összhangban legyenek, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a tanulók számára a hamis tanúságtétel,
- hogy életük (családi életük), az iskolai jelenlétük összhangban álljon a katolikus és a piarista iskolák által képviselt értékekkel,
- hogy tanulmányozzák a keresztény tanítást, az Egyház megnyilatkozásait, valamint a Piarista Rend nevelői hagyományait, és mindezt érvényesítsék mindennapi munkájukban, az adott helyzetnek megfelelően,
- hogy legyenek kollegiálisak: arányosan vállaljanak részt az iskolai többletmunkákban: pl. örökdedési feladatok, felzárkóztatás és tehetséggondozás, kísérőtanári feladatok, diákmissziókban való jelenlét.

II.5.1.2. A pedagógusok konkrét feladatai

- Pedagógiai tevékenységével együttműködik a szakmai munkaközösségének és más nevelőtestületei közösségek tagjaival.
- A tanulók felkészültségének rendszeres írásos és szóbeli számonkérése, értékelése. Az adott osztályzatok naprakész rögzítése az e-naplóban. A

rendszeres számonkérés és értékelés a tanulók munkájának egyik legjobb segítője, azon túl a pedagógus is visszajelzést kap a munkájáról.

- Ellenőrzi és értékeli a tanulók füzeteit. Segíti diákjait önálló tanulásukat előmozdító órai jegyzetek készítésében, figyelembe véve életkori sajátosságait.
- A tanulók munkájának értékelésével kapcsolatos iskolai és osztálykonferenciákon való részvétel.
- A szakmai munkaközösségek értekezletein való részvétel.
- Szülők rendszeres tájékoztatása a diákjai előhaladásáról: a tanév rendjében meghatározott alkalmakkor szülői fogadóórákon, a heti órarendjében kijelölt fogadóórán és az e-naplón keresztül.
- Tanórák megtartásával kapcsolatos adminisztratív feladatok elvégzése: az órák tartalmának rögzítése, a hiányzások bevezetése az e-naplóba.

II.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma és feladatai

A tanulók személyiségének fejlődése szempontjából kiemelkedő jelentősége van az iskolai diákközösségeknek, különösen az osztályközösségnek. Ennek a közösségnek életét szervező, irányító személy az osztályfőnök, aki különös gonddal törődik a közösség egészével az annak egyes tagjaival is. Tevékenysége során együttműködik a tanulók szüleivel, támaszkodhat az osztályában tanító tanárok közösségére.

II.5.2.1. Az osztályfőnöki munka tartalma és feladatai

Az osztályfőnök egy egész osztály minden tanulójáért visel felelősséget, hogy a közösségben mindenki megtalálja a helyét: a tehetséges és a védelmet igénylő diák egyaránt. Jelenlétével, figyelmével olyan légkört teremt az osztályban, hogy az osztálynak arculata (tartása), a közösség tagjainak egymást növelő hatása legyen. Kiemelt feladatai:

A községformálás tevékenységei

- tanulmányi időt kiegészítő tevékenységek szervezése
- osztályprogramok: túrák, kirándulások, sport, beszélgetések, lelki gyakorlatok, szakkörök, olvasóköri, teázás stb.
- otthonos környezet megteremtése az osztályteremben (dekoráció)
- osztály-diákbizottság működtetése: a diákok bevonása a közös programokba
- vallásos, lelki programok szervezése
- az osztályába járó szülőknek is programot szervez (kirándulások, féléves találkozó, lelki programok)
- közösségi ünnepek szervezése, segítése

A pedagógiai munka feltételeinek elősegítése

- gyakori személyes jelenlét az osztályban
- pozitív közszellem formálása
- tanulási szokások, módszerek segítése
- az osztály alapvető fegyelmezése és fegyelmezhetősége
- jutalmazások, dicsérek, figyelmeztetések és szükséges megrovások adekvát kezelése
- szabadság és korlátozások fejlesztő biztosítása
- együttműködés az osztályban tanító tanárokkal, rendszeres információcseré, félévente az osztályban tanító tanárokkal megbeszélést tart az osztály tanulmányi és fegyelmi helyzetéről
- pontos adminisztrációs munka

Személyes törődés

- előérhető a diákjai számára, meghallgatja őket, szükséges esetén tanácsot ad vagy a megoldási utak kesésére ösztönöz
- együttműködik a mentortanárokkal, segítséget kér indokolt esetekben
- kapcsolatot tart a szülőkkel
- személyes vallásos fejlődés figyelemmel kísérése, segítése

II.5.2.2. Az osztályfőnök tevékenységét segítő közösségek

Az osztályfőnök feladatát kollégáival együttműködve látja el.

Az osztályfőnöki munkaközösség az iskola nevelési kérdéseiben az igazgató döntés-előkészítő és tanácsadó testülete. Konferenciáin megtárgyalja az aktuális feladatokat, a nevelési problémákat, és azokra lehetőség szerint megoldási javaslatot tesz.

Az osztályok életét az osztályfőnök vezeti és fogja össze. Feladatának elvégzésére az igazgatótól kap megbízást. Munkáját az osztályban tanító tanároktól, a tanulók szüleitől és az igazgatótól kapott információk figyelembevételével végzi. Javaslattevő jogköre kiterjed az osztállyal kapcsolatos minden kérdésre.

II.6. Felvétel, átvétel az iskolába

II.6.1. Általános elvek

- Az óvodába és az általános iskola 1. évfolyamára az általános felvételi eljárás keretében lehet jelentkezni.
- A gimnázium 7. és 9. évfolyamára alapesetben a rendes felvételi eljárás keretében vesszük fel a diákokat.
- Gimnáziumi osztályainkba a gimnáziumi tanulmányok végzésére alkalmas, az érettségi vizsga letételére felkészülni tudó diákok nyerhetnek felvételt.
- Iskolánk egyházi iskola, az evangelizáció helyszíne is. Ezért a felvételnél a keresztyén (katolikus vagy más felekezetű) családban felnőtt, a hit területén az életkornak megfelelő ismeretekkel és vallásos magatartással rendelkező diákokat veszünk fel.
- Más vallású vagy nem hívő családok gyermekei akkor nyerhetnek felvételt, ha a szülők és a tanuló elfogadják az iskola vallásos nevelési programját, és kifejezik készségüket, hogy nyitottak az iskola vallásos értékrendje iránt.

II.6.2. A felvételi eljárás

- A rendes felvételi eljárás az érdeklődő diákok és családjaik, valamint az iskola közötti egyre mélyülő ismerkedési folyamat. Ennek állomásai: felvételi tájékoztatók az általános iskolákban, nyílt napok szervezése, az iskola bemutatása stb. A családok érdeklődésének felkeltésében számítunk diákjaink közreműködésére.
- Az óvodai és az általános iskola 1. évfolyamára történő felvétel során felvételi vizsgát nem tartunk.
- A gimnázium mindkét beiskolázási évfolyamán, valamennyi képzési forma esetében felvételi írásbeli vizsgából és szóbeli elbeszélgetésből áll.
- A központi írásbeli vizsgát az érvényes törvényi előírásoknak megfelelően szervezzük meg. Örömmel vesszük, ha a hozzánk jelentkező diákok nálunk írják meg a felvételi vizsgákat.
- A felvételi pontszám megállapításakor figyelembe vesszük a tanuló általános iskolai érdemjegyeit is. Ennek részleteiről az aktuális felvételi tájékoztatóban és a honlapunkon nyújtunk információt.

- Kérjük, hogy a gyakorló hívő családokból származó felvételizők hozzanak ajánlást lelkipásztoruktól!
- A saját általános iskolánkból a gimnáziumi képzéseinkre jelentkező diákjainknak nem kell részt venniük a szóbeli beszélgetésen (ők automatikusan megkapják a szóbelin megszerezhető pontokat). Az írásbeli vizsga azonban az ő számukra is kötelező.
- Az azonos pontszámot elért jelentkezők közül a jogszabályi kötelező szempontokon túl előnyben részesítjük azt a diákot, aki keresztyén hitét rendszeresebben gyakorolja.
- Kérjük a szülőket, ha gyermekük különleges bánásmódot igénylő diák, vagy valamilyen hiányossággal rendelkezik (diszkalkulia, diszgráfia, stb.), vagy sajátos nevelési igényű, akkor azt jelezzék a felvételi eljárás során, nyújtsák be a szakértői véleményeket.
- Ha egy hozzánk felvételiző diák az illetékes hatóság határozata alapján mentesítve van a matematika tantárgyra vonatkozó iskolai osztályozás alól, akkor nem kell megírnia a központi írásbeli felvételi vizsgát matematikából. Az ő esetében a magyar nyelvből tett írásbeli vizsgáján elért pontszámának kétszerese jelenti az írásbeli felvételi vizsgán elért pontszámát.

II.6.2.1. A szóbeli felvételi beszélgetés

A szóbeli felvételi elbeszélgetés célja a jelentkező értékrendjének, motivációinak, személyiségének megismerése. Része egy szöveg elolvasása és értelmezése is. A szóbeli felvételi külön szaktárgyi készüléket nem igényel, de a dráma irányultságú képzésre jelentkezőktől egy szabadon választott mű (ének, tánc, vers, elbeszélés vagy mese) előadását is várjuk. Kérjük, hogy a beszélgetésre a szülők is kísérjék el gyermeküket.

II.6.2.2. A szóbeli felvételi vizsga szabályai

Amennyiben az intézmény a középiskolai felvételi eljárás keretében a jogszabályok szerint szóbeli vizsgát szervezhet, akkor ennek tematikája az egyes képzési irányoknak megfelelő (pl. matematika, angol/német nyelv), az általános tagozaton a tanuló matematikai és kommunikációs készségét vizsgálja. A témaköröket honlapunkon tesszük közzé minden képzési formára vonatkozóan.

II.6.2.3. A rendkívüli felvételi eljárás

A rendkívüli felvételi eljárás menete megegyezik a rendes felvételi eljárással, a következő különbségekkel: időpontját a jogszabályban engedélyezett kereteket figyelembe véve állapítjuk meg, és a honlapunkon tájékoztatjuk róla az érdeklődőket; az írásbeli pontszámot a rendes felvételi eljárás során megírt központi írásbeli vizsgán elért pontszám jelenti. A felvételi eljárást az igazgató dönt, elsődleges szempontként az eljárás során elért összpontszám alapján, de figyelembe vehetők egyéb körülmények is (pl. a diákok szociális helyzete).

II.6.3. Átvétel az iskolába

- Ha egy tanuló nem a rendes felvételi eljárás keretében jelentkezik az iskolába, átvételi eljárásra kerül sor. Ennek keretében megbizonyosodunk a jelentkező iskolai teljesítményéről, hitéletéről, értékrendjéről.
- Általános iskolás tanulók esetében sor kerülhet feladatlap kitöltésére matematikából és magyarból, valamint egy szöveg felolvasatására és értelmezésére.
- A gimnáziumba jelentkező diákoknál minden esetben írásbeli feladatsort töltetünk ki matematikából és magyar nyelvből.

- Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a már kialakult osztályközösségeket ne terhelje erőn felül egy-egy diák felvétele. Ezért a felvételi döntéskor kétséges esetben kikérjük a lehetséges osztály osztályfőnökének véleményét.
- Amennyiben az átvett tanuló az előző iskolájában nem tanulta azokat a tárgyakat (pl. idegen nyelvek), amelyek az intézmény helyi tantervében szerepelnek, az intézményvezető különözeti vizsgát írhat elő számára.

II.7. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanulmányok alatti vizsgákat (osztályozó vizsgák, különbözeti vizsgák, javítóvizsgák) a jogszabályoknak megfelelően szervezzük. Időpontjukról és a rájuk való jelentkezés módjáról intézményünk házirendje ad tájékoztatást.

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. A követelményrendszer értelmezésében és részletezésében az adott osztályban tanító szaktanárok nyújtanak segítséget a vizsgára jelentkező tanulóknak; ők adják át a tételsorokat és/vagy témaköröket.

Amennyiben a jogszabályok másként nem rendelkeznek,

- minden vizsgának van írásbeli része, kivéve ha a vizsgának gyakorlati része is van, és a tanár emiatt eltekint az írásbeli vizsgarésztől,
- általában szóbeli vizsgarészt is tartunk, de ettől a tanár eltekinthet, ha az írásbeli (és/vagy a gyakorlati) vizsgarész alapján egyértelműen meg tudja állapítani és osztályozni a diák tudásszintjét,
- gyakorlati vizsga szervezhető azokból a tantárgyakból, amelyekből a tananyag ezt szükségessé teszi, elsődlegesen technikából, testnevelésből, digitális és vizuális kultúrából.

A vizsga teljesítményét a törvényben előírt ötfokú skálával értékeljük, beszámítva az egyes vizsgarészek eredményeit.

Amennyiben egy tanuló élő idegen nyelvből előrehozott érettségit kíván tenni, és emiatt kérvényezi, hogy az egyes évfolyamok anyagából összevont osztályozó vizsgát tessen, a tantestület ezt a következő feltételek teljesülése esetén engedélyezi:

- 10. évfolyamosok esetében akkor, ha a tanuló átlaga az adott nyelvből évközi jegyei alapján a 10. évfolyam első félévében legalább 4,5;
- 11. évfolyamosok esetében akkor, ha a tanuló átlaga az adott nyelvből évközi jegyei alapján a 11. évfolyam első félévében legalább 4,0.

Ha egy diák előrehozott érettségit tett, akkor az igazgató mentesítheti a tantárgy további tanulása alól.

II.8. Az intézményben alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

II.8.1. Rugalmas működési rend az alsó tagozaton

Az alsó tagozat 1-3. évfolyamán „rugalmas működési rend” szerint tanítunk, amelynek lényege, hogy nem szoros értelemben vett tanórákat tartunk, hanem a délelőtti folyamán másfél órás blokkokban dolgozunk. Ezekben a blokkokban nagy hangsúlyt kap a különböző tantárgyak közötti koncentráció, átjárhatóság. A rugalmas napirend része a nagyobb blokkokba beépített, tevékenységváltással megvalósított pihentetés. A módszer céljai: segíti az átmenetet az óvoda és az alsó tagozat között, megvalósul az interdiszciplinaritás, segíti a gyerekekben a holisztikus szemlélet kialakítását, nagyobb szabadságot ad a tanítóknak; valamint a blokkok közötti hosszabb szünet (45 perc) a diákoknak több időt biztosít a felfrissülésre, ezzel hatékonyabbá teszi az aktív tanulási folyamatot. A tantárgyak óraszámja megfelel a NAT követelményeinek.

II.8.2. Erdei iskola

Óvodásaink egy része és alsó tagozatos diákjaink minden évben erdei iskolában vesznek részt, amelynek keretében valóban közel kerülnek a természethez, és természetes élőhelyükön tudják tanulmányozni azokat az állatokat/növényeket, amelyekről az óvodában/iskolában tanultak. Mindez segíti közösségi életük alakítását is, hiszen sok időt töltenek együtt, és tevékenységeik megszervezése is fejleszti a közöttük lévő kommunikációt.

II.8.3. Lelki programok

Részletes leírásuk a Vallási, lelki nevelésünk című részben olvasható.

II.8.4. Kirándulások, túrák

A piarista iskolák hagyománya szerint igényesen szervezzük meg az osztálykirándulásokat. Diákjaink őszi, tavaszi és nyári túrán vehetnek részt, többféle formában (belföldi és külföldi magashegységi gyalogtúrák, vízitúrák).

II.9. Tanórán kívüli osztály- vagy csoportprogramok

A piarista iskolákban nagy hagyománya van a tanórán kívüli programoknak. Ezek egy része az egész intézményt érinti (pl. iskolazarándoklat), más része csak a tanulók egy csoportjára vonatkozik (pl. hétfégi kirándulások, nyári túrák, osztálykarácsonyok). Nagy jelentőséget tulajdonítunk ezeknek, mert hatékonyan formálják a közösséget (közös szervezés, kötetlen beszélgetések), erősítik a piarista identitást, és értékeket közvetítenek (vallásosság, nemzettudat, környezettudatosság).

A programok egy része benne van a tanév rendjében, ezek időpontjáról tehát a tantestület dönt. Másik részüket a csoportok vezetői (pl. osztályfőnökök) rögzítik, általában az érintett diákok, sok esetben a szülők véleményének figyelembe vételével. Vannak olyan programok, amelyek a pedagógiai folyamat kötelező elemei (pl. erdei iskola), ezek általában szerepelnek a tanév rendjében is; mások fakultatívak (pl. „fehér asztal” találkozók).

A megvalósításért az osztályfőnök vagy a csoportot vezető pedagógus a felelős. A nagyobb iskolai programok felelőseit az intézmény vezetése kéri fel erre a feladatra. A programok felépítésének, elemeinek összeállításába a felelős tanár általában bevonja a diákokat is, főként az idősebb korosztály esetében. Ez segíti a pedagógus munkáját, és növeli a tanulók motivációját.

II.10. Egészségfejlesztési program

II.10.1. Erőforrások

Nem anyagi erőforrások

Az egészségnevelési munkánk céljainak eléréséhez is elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki.

Tanárok: az iskola minden tanárának feladata, hogy magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Az egészségnevelési program eredményesen csak a tantestület támogatásával tud működni.

Diákok: az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére, és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra.

Az egészségfejlesztési programok között viszonylag újkeletűek azok a megközelítések, amelyek a kortársak befolyásának szerepére helyezik a hangsúlyt. Jól tudjuk, hogy a korai életszakaszokban jelentkező, aggodalomra okot adó, egészséget veszélyeztető

magatartásformák az esetek jelentékeny százalékában a kortárs csoport nyomására, hatására jelennek meg. A serdülőkorú fiatalok számára a felnőttél (szülőnél, tanárnál) lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van.

Szülők (család): a szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információátadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Iskolaorvos, házi orvos, védőnő: az iskola-egészségügyi feladatokat az orvos és a védőnő közösen látja el. Feladataik a következőképpen csoportosíthatók:

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció).
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése.
- Közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás-egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve.
- Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban.

Iskolapszichológus: a pszichológus a lelki eredetű problémák feldolgozásában segít a tantestületnek. Szakmai ismeretei révén olyan területeken adhat folyamatos segítséget a diákoknak, tanároknak, de akár a hozzá forduló szülőknek is, amelyek felismerése, problémakezelése speciális szakmai felkészültséget követel, és amivel az iskola pedagógusai többnyire nem rendelkeznek.

Iskolán kívüli együttműködés

A gyermekvédelmi munkában, valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatok más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek.

A hivatalos, jogszabályokhoz kötött kapcsolatok részleteit a különböző dokumentumok rögzítik, de a kooperációnak ezen túlmutató szakmai szerepe van.

Hivatalos szervek: a hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javasataikra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét.

Az egészségügyi intézmények és az ÁNTSZ területileg illetékes intézetei, azon belül is különösen az egészségfejlesztési munkatársak, az Országos Gyermkegészségügyi Intézet szakemberei konkrét segítséget jelenthetnek az iskolai egészségnevelési munkában.

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek- és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának.

Tárgyi erőforrások

- felszerelt iskolaorvosi rendelő, tornatermek, sporteszközök, sportpálya
- ismerethordozók (képes hanganyag, folyóiratok, szakkönyvek, internet, multimédiás anyagok), audiovizuális eszközök: projektor stb.

II.10.2. Célok és feladatok

Az egészségfejlesztő iskola ismérvei

Minden rendelkezésére álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.

Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen;

Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.

Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jóllétét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.

Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

Általános célok, értékek egészségügyi nevelésben

Az ismeret – bár nélkülözhetetlen – önmagában nem elegendő a viselkedés befolyásolására; bizonyos magatartásformák esetében a háttérben meghúzódó motivációk lényegesen erőteljesebbek és elemibbek annál, semhogy pusztán az ismeretek átadása, kiigazítása révén, ellenükben érdemi változást tudnánk elérni.

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a pedagógusok és tanulók egészség ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatási-nevelési tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezetés egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Hosszú távú pedagógiai célok

- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát.
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség
- globális összefüggések megértése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése
- az egészség mint teremtettségünkől következő meghívás és feladat

Konkrét célok és feladatok – az egészségnevelés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség,

hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszémélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- az emberi kapcsolatok szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Az előző felsorolásból nyerhető és az életkori sajátosságokhoz is illesztendő lényeges témák

- az egészséges táplálkozás
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a szexuális felvilágosítás és nevelés
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás

A mindennapos iskolai testedzés

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- a testnevelésórákon és az egyéb testmozgási alkalmakon megtörténik a keringési és légzőrendszer megfelelő terhelése;
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag;
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittségmérések testhelyezeteire és az izomerősítések különböző testhelyezeteire;
- a testnevelésórák és egyéb testmozgási alkalmak örömet és sikerélményt jelentenek még az eltérő adottságú tanulóknak is;
- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgásprogramban;

- a testmozgásprogram életmódspontokat, életminőség-sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében);
- a testmozgásprogram játékokat és táncot is tartalmaz.

II.10.3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

II.10.3.1. Az iskolában folyó egészségfejlesztés legfontosabb területei

- az egészséges személyiségfejlődés elősegítése,
- az egészséges táplálkozás (pl. az iskolai büfé választéka),
- a mindennapi testmozgás,
- a dohányzás, alkoholfogyasztás és kábítószerhasználat megelőzése,
- a fogyatékosok és hátrányos helyzetűek integrációja,
- az iskolán belüli bántalmazás megelőzésére,
- a családi életre nevelés – már a pubertás időszakát, a nemi érés időpontját megelőzően is.

II.10.3.2. Tanórai foglalkozások

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

Kémia

A tanulók

- ismerjék meg a legfontosabb egészségre káros anyagokat
- ismerjék meg és tartsák be a kísérletezés során az egészség- és balesetvédelmi szabályokat

Hittan, osztályfőnöki

A tanulók

- ismerjék meg szervezetük sajátosságait és az életkorral kapcsolatos változásait
- sajátítsák el az elsősegély-nyújtási technikákat
- ismerjék fel az empátia szerepét a másik ember megítélésében
- kapjanak segítséget a helyes viselkedésmódok és a környezet-egészségvédő szokásrendek kialakítására
- az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában
- az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi tényezők és azok elhárítási módjainak felismerésében

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében

II.10.3.3. Tanórán kívüli foglalkozások

Délutáni szabadidős foglalkozások: sportprogramok, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások. Délutánonként változó évfolyam-összetételben sportversenyek.

Napközis szabadidős foglalkozások: a tanítók, szaktanárok és a napközis nevelő közötti együttműködés során a napközi kitűnően egészítheti ki a tanórai programot. A napközi kiváló helye a játékoknak, játékos gyakorlatoknak és a sétának is.

Sportnap: általában a tanév utolsó hetében kerül rá sor.

Előadások: az egyes osztályok számára kötelező vagy fakultatív előadások az egészség témájáról.

Kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok: ide tartoznak az erdei iskola, az iskolazarándoklat, az évközi és nyári túrák, az osztálykirándulások egyes elemei.

Szülői értekezletek: utalás az egészségvédelem néhány fontos elemére.

II.10.3.4. Szempontok a módszerek kiválasztásakor

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- az iskola keretein túl is legyenek hatással
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységre, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- legyen bennük sok játékos elem

II.10.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon (technika és életvitel, természetismeret, testnevelés, kémia, osztályfőnöki, biológia) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg. Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja: a tanulók koruknak megfelelő szinten tudjanak másokon segíteni baleset esetén.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

- minden tanév elején testnevelésórán, kémiaórán a balesetvédelmi oktatás keretében
- a 5-7. évfolyamon a technika- és életvitelóra keretében elméleti és gyakorlati képzés
- a 6. évfolyamon természetismeret-óra keretében

III. HELYI TANTERV

III.1. Bevezetés

Helyi tantervünk az állami kerettantervekre épül.

Az állami kerettantervek által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások közé tartoznak

- a hittan tantárgy, amely kötelező tantárgy heti két órában minden évfolyamon,
- a dráma irányultságú képzésen a 9-12. évfolyamokon heti két-két óra többlet magyaróra, amelyből az egyik drámatörténet, a másik színészi retorika.

Ezek tantárgyi tartalmait és követelményrendszerét a tantárgyi tantervek tartalmazzák.

A kötelező tantárgyak közé tartoznak a kerettantervekben felsorolt kötelező tantárgyak, a hittan, valamint a kötelezően választandó tantárgyak.

A kötelezően választandó tantárgyak a következők: negyedik osztályban az első idegen nyelv (angol vagy német), kilencedik osztályban a második idegen nyelv (angol, német, horvát, latin vagy olasz). Azokban az osztályokban, amelyekben a 2020-as NAT érvényes, a 11. és a 12. évfolyamon kötelező két tantárgyból érettségire felkészítő tanórát felvenni. A 11. évfolyamon ebből a két tantárgyból az egyiknek valamilyen természettudományos tárgynak kell lennie, vagy pedig az integrált természettudomány tantárgynak.

Iskolánkban a választható tantárgyak esetén nincs lehetőség arra, hogy a diákok választhassák meg a tárgyat tanító pedagógusokat.

Nem kötelező tanórai foglalkozások iskolánkban nincsenek.

A tanulók magasabb évfolyamba akkor léphetnek, ha a helyi tanterv tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette. A tanév végi elégtelen minősítés javítóvizsgán javítható (augusztus hónap).

III.2. Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve

III.2.1. Órahálók azokban az osztályokban, amelyekre a 2012-ben kiadott Nemzeti alaptanterv és Kerettantervek érvényesek

Óraterv – 2–4. évfolyam			
Tantárgyak	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7
Idegen nyelvek	-	1*	3
Matematika	4	4	4
Hittan (Erkölcstan)	2	2	2
Környezetismeret	1	1	1
Ének-zene	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5
Összesen	25	25	27

* délutáni szakköri keretben (nem kötelező)

Óraterv – 6–8. évfolyam			
Tantárgyak	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4
Idegen nyelvek	4	3	3
Matematika	4	4	4
Hittan (Erkölcstan)	2	2	2
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2
Természetismeret	2		
Fizika		2	1
Kémia		2	1
Biológia-egészségtan		1	2
Földrajz		1	2
Ének-zene	1	1	1
Hon- és népismeret			
Vizuális kultúra	1	1	1
Informatika	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1
Összesen	28	31	31

Óraterv – 8–12. évfolyam, 6 évfolyamos gimnázium, emelt nyelv, emelt matematika					
Tantárgyak	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	5	5	5	5	5
II. Idegen nyelv		3	3	3	3
Matematika	4+(1)*	5	5	4	4
Hittan (Erkölcstan, etika)	2	2	2	2	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3	3
Fizika	1	2	2	2	
Kémia	1	2	2		
Biológia – egészségtan	2		2	2	2
Földrajz	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1	
Vizuális kultúra	1	1	1	1	
Dráma és tánc		1			1
Informatika	1	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret					1
Technika, életvitel és gyakorlat					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1
Összesen	32	37	38	33	31

* matematika +1 délutáni szakkörben

Óraterv – 8–12. évfolyam, 6 évfolyamos gimnázium, emelt nyelv					
Tantárgyak	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	5	5	5	5	5
II. Idegen nyelv		3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4
Hittan (Erkölcstan, etika)	2	2	2	2	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3	3
Fizika	1	2	2	2	
Kémia	1	2	2		
Biológia – egészségtan	2		2	2	2
Földrajz	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1	
Vizuális kultúra	1	1	1	1	
Dráma és tánc		1			1
Informatika	1	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret					1
Technika, életvitel és gyakorlat					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1
Összesen	32	36	37	33	31

Óraterv – 10–12. évfolyam, gimnázium, általános			
Tantárgyak	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4
I. Idegen nyelv (haladó)	3	3	3
II. Idegen nyelv (kezdő)	3	3	3
Matematika	4	4	4
Hittan (Erkölcstan, etika)	2	2	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3	3	4
Fizika	2	2	
Kémia	2		
Biológia – egészségtan	2	2	2
Földrajz	2		
Ének-zene	1	1	
Vizuális kultúra	1	1	
Dráma és tánc			1
Mozgóképkultúra és médiaismeret			1
Informatika	1		
Technika, életvitel és gyakorlat			1
Testnevelés és sport	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1
Összesen	36	31	30

Óraterv – 10–12. évfolyam, gimnázium, dráma			
Tantárgyak	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4
I. Idegen nyelv (haladó)	3	3	3
II. Idegen nyelv (kezdő)	3	3	3
Matematika	4	4	4
Hittan (Erkölcstan, etika)	2	2	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3	3	4
Fizika	2	2	
Kémia	2		
Biológia – egészségtan	2	2	2
Földrajz	2		
Ének-zene	1	1	
Vizuális kultúra	1	1	
Dráma és tánc			1
Mozgóképkultúra és médiaismeret			1
Informatika	1		
Technika és életvitel és gyakorlat			1
Művészetek	4	4	4
Testnevelés és sport	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1
Összesen	40	37	36

Óraterv – 10–12. évfolyam, gimnázium, informatika			
Tantárgyak	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4
I. Idegen nyelv (haladó)	3	3	3
II. Idegen nyelv (kezdő)	3	3	3
Matematika	4	4	4
Hittan (Erkölcstan, etika)	2	2	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3	3	4
Fizika	2	2	
Kémia	2		
Biológia – egészségtan	2	2	2
Földrajz	2		
Ének-zene	1	1	
Vizuális kultúra	1	1	
Dráma és tánc			1
Mozgóképkultúra és médiaismeret			1
Informatika	3	3	3
Technika és életvitel és gyakorlat			1
Testnevelés és sport	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1
Összesen	38	34	33

III.2.2. Órahálók a 2020-ban kiadott Nemzeti alaptanterv és Kerettantervek alapján

Általános iskola

<i>évfolyam</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
magyar nyelv és irodalom	8	8	7	6	4	4	3	3
matematika	4	4	4	4	4	4	3	4
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret					1			
hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							2	1
fizika							2	1
biológia							1	2
földrajz							1	2
első élő idegen nyelv				2	3	4	3	3
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
dráma és színház						1		
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
osztályfőnöki					1	1	1	1
összesen	24	24	25	26	29	29	29	30

Hat évfolyamos gimnázium, nyelvi irányultságú képzés

<i>évfolyam</i>	7.	8.	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	3	3	3	4	4	4
matematika	3	3	3	3	4	4
történelem	2	2	2	2	3	3
állampolgári ismeretek		1				1
hittan	2	2	2	2	2	2
kémia	2	1	1	2		
fizika	2	1	2	3		
biológia	1	2	3	2		
földrajz	1	2	2	1		
első élő idegen nyelv	4	4	4	4	5	5
második idegen nyelv			3	3	3	3
ének-zene	1	1	1	1		
vizuális kultúra	1	1	1	1		
mozgókép-kultúra és médiaismeret					1	1
technika és tervezés	1					
digitális kultúra	1	1	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5	5	5
osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
érettségi felkészítés, tantárgy 1.					2	2
érettségi felkészítés, tantárgy 2.					2	2
összesen	30	30	35	35	34	33

A 7-10. évfolyamon elegendő számú jelentkező esetén heti 1 óra nyelvi szakkört biztosítunk.

A 11. évfolyamon az „érettségi felkészítés, tantárgy 1.” lehet valamely természettudományos tantárgyból felvehető érettségi felkészítés (beleértve a földrajzot is), vagy a szintén heti 2 órában tanult integrált természettudomány tantárgy.

Hat évfolyamos gimnázium, nyelvi-matematikai irányultságú képzés

<i>évfolyam</i>	7.	8.	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	3	3	3	4	4	4
matematika	4	4	4	4	4	4
történelem	2	2	2	2	3	3
állampolgári ismeretek		1				1
hittan	2	2	2	2	2	2
kémia	2	1	1	2		
fizika	2	1	2	3		
biológia	1	2	3	2		
földrajz	1	2	2	1		
első élő idegen nyelv	4	4	4	4	5	5
második idegen nyelv			3	3	3	3
ének-zene	1	1	1	1		
vizuális kultúra	1	1	1	1		
mozgókép-kultúra és médiaismeret					1	1
technika és tervezés	1					
digitális kultúra	1	1	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5	5	5
osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
érettségi felkészítés, tantárgy 1.					2	2
érettségi felkészítés, tantárgy 2.					2	2
összesen	31	31	36	36	34	33

A 7-10. évfolyamon elegendő számú jelentkező esetén heti 1 óra nyelvi és matematika-szakkört biztosítunk.

A 11. évfolyamon az „érettségi felkészítés, tantárgy 1.” lehet valamely természettudományos tantárgyból felvehető érettségi felkészítés (beleértve a földrajzot is), vagy a szintén heti 2 órában tanult integrált természettudomány tantárgy.

Négy évfolyamos gimnázium, általános képzés

<i>évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
matematika	3	3	4	4
történelem	2	2	3	3
állampolgári ismeretek				1
hittan	2	2	2	2
kémia	1	2		
fizika	2	3		
biológia	3	2		
földrajz	2	1		
első élő idegen nyelv	3	3	4	4
második idegen nyelv	3	3	3	3
ének-zene	1	1		
vizuális kultúra	1	1		
mozgóképkultúra és médiaismeret			1	1
digitális kultúra	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5
osztályfőnöki	1	1	1	1
érettségi felkészítés, tantárgy 1.			2	2
érettségi felkészítés, tantárgy 2.			2	2
összesen	34	34	33	32

A 11. évfolyamon az „érettségi felkészítés, tantárgy 1.” lehet valamely természettudományos tantárgyból felvehető érettségi felkészítés (beleértve a földrajzot is), vagy a szintén heti 2 órában tanult integrált természettudomány tantárgy.

Négy évfolyamos gimnázium, informatika irányultságú képzés

<i>évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
matematika	3	3	4	4
történelem	2	2	3	3
állampolgári ismeretek				1
hittan	2	2	2	2
kémia	1	2		
fizika	2	3		
biológia	3	2		
földrajz	2	1		
első élő idegen nyelv	3	3	4	4
második idegen nyelv	3	3	3	3
ének-zene	1	1		
vizuális kultúra	1	1		
mozgókép-kultúra és médiaismeret			1	1
digitális kultúra	3	3	3	
testnevelés	5	5	5	5
osztályfőnöki	1	1	1	1
érettségi felkészítés, tantárgy 1.			2	2
érettségi felkészítés, tantárgy 2.			2	2
összesen	35	36	34	34

A 12. évfolyamon heti 2 óra digitális kultúra szakkört biztosítunk.

A 11. évfolyamon az „érettségi felkészítés, tantárgy 1.” lehet valamely természettudományos tantárgyból felvehető érettségi felkészítés (beleértve a földrajzot is), vagy a szintén heti 2 órában tanult integrált természettudomány tantárgy.

Négy évfolyamos gimnázium, dráma irányultságú képzés

<i>évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	5	6	6	6
matematika	3	3	4	4
történelem	2	2	3	3
állampolgári ismeretek				1
hittan	2	2	2	2
kémia	1	2		
fizika	2	3		
biológia	3	2		
földrajz	2	1		
első élő idegen nyelv	3	3	4	4
második idegen nyelv	3	3	3	3
ének-zene	1	1		
vizuális kultúra	1	1		
mozgóképkultúra és médiaismeret			1	1
digitális kultúra	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5
osztályfőnöki	1	1	1	1
érettségi felkészítés, tantárgy 1.			2	2
érettségi felkészítés, tantárgy 2.			2	2
összesen	36	36	35	34

A heti 2 többlet magyaróra megoszlása minden évfolyamon: 1 óra drámatörténet, 1 óra színészi retorika. Minden évfolyamon heti 2 óra színészmesterség szakkört biztosítunk.

A 11. évfolyamon az „érettségi felkészítés, tantárgy 1.” lehet valamely természettudományos tantárgyból felvehető érettségi felkészítés (beleértve a földrajzot is), vagy a szintén heti 2 órában tanult integrált természettudomány tantárgy.

III.3. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

III.3.1. Csoportbontások

- Fontos pedagógiai elvnek tartjuk, hogy a tanuló személyisége közösségben fejlődik. Ezért kiemelt jelentősége van az egész osztályos foglalkozásoknak.
- Differenciált, személyre szabott oktatásnak különösen azokon a területeken van jelentősége, amelyeken a tanulók adottságában lévő különbségek erősen befolyásolják az elsajátítandó anyag megértését. Ezért különösen fontos a gyengébb adottságú diákok számára felzárkóztató foglalkozások szervezése, a tehetségesebbek számára tehetséggondozás elősegítése.
- Egy-egy csoport kialakításánál a csoport javasolt létszáma az osztálylétszám fele, minimálisan 10 fő. A minimális létszámtól eltérni csak a fenntartó engedélyével lehet.
- A *testnevelésórákat* lehetőleg már az 5. évfolyamtól nemenkénti bontásban szervezzük, összevonva egy-egy évfolyamot.
- Az első és a második *nyelv* választásakor (4. és 9. osztály) a diákokat a szülők kérései alapján törekszünk beosztani az egyes nyelvi csoportokba. Egy nyelvi csoportba indokolt esetben mindkét párhuzamos osztályból kerülhetnek diákok, általában akkor, ha az adott nyelvet kevesebben választják, vagy ha az azonos szintű tanulókat ugyanabból a nyelvből külön csoportba tudjuk szervezni.
- Az *informatikát / digitális kultúrát* a nagyobb létszámú osztályokban véletlenszerűen kialakított csoportokban oktatjuk.
- *Hittanból* a 9. évfolyamon alkalmazunk csoportbontást. Külön csoportot alkotnak a korábban is hozzánk járt diákok, valamint az iskolánkba érkező, hitükben kevésbé elmélyült tanulók. A csoportokban keveredhetnek a két párhuzamos osztály tanulói.
- A 11-12. évfolyamon az *érettségire felkészítő* tantárgyaknál létszámtól függően szervezünk egy (összevont 11-12.-es) vagy két csoportot. Ez utóbbi esetben általában a 11.-es és a 12.-es diákok kerülnek külön csoportokba, de indokolt esetben lehetséges szétválasztás pl. a letenni kívánt érettségi szintje szerint is.
- *Matematikából* a hat évfolyamos gimnáziumi képzésben külön csoportban tanítjuk a nyelvi-matematikai és a nyelvi irányultságú képzésre járó diákokat.
- A 11-12. évfolyamon a két párhuzamos osztályból külön csoportot alkotnak azok a diákok, akik a matematikát választják mint érettségire felkészítő tantárgyat, a többiek pedig tudásszintjüknek megfelelően osztjuk csoportokba.

III.3.2. Az egyéb foglalkozások

- Az egyéb foglalkozások közé tartoznak a szakkörök, sportkörök, énekkar, korrepetálások, felvételi felkészítő foglalkozások (6. és 8. évfolyam).
- Kiemelten fontosnak tartjuk a felvételi felkészítő foglalkozásokat, valamint az egyes gimnáziumi képzésekhez kapcsolódó szakköröket (matematika, nyelv, dráma).
- Iskolánkban hagyományosan nagy szerepe van a művészeti irányultságú foglalkozásoknak.
- Az egyéb foglalkozásokra az érintett korosztályból bárki jelentkezhet, akinek megvannak a szükséges adottságai az adott foglalkozáshoz (pl. nyelvi szakkör

esetén tanulja az adott nyelvet). A jelentkezést a szakkört tartó pedagógus magatartási okokra hivatkozva elutasíthatja.

III.4. Egészségnevelési alapelvek

A gyerekek hosszú éveket töltenek az iskolákban. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciák kialakítását.

Az iskolás kor nem csupán a szellemi fejlődés ideje. Ez az az időszak, amikor a suta gyerek testileg is felnőtté válik. E bontakozás állandó felelősséget hordoz magában, amely nem korlátozódhat csupán az „iskolai időre”. Egy vallásos fiatal nem szolgáltatathatja ki testét a tunyaságnak, vakmerőségnek és szenvedélyeknek, hiszen akkor nemcsak a neki ajándékozott élet ellen vét, hanem a majdan rá bízottak ellen is. Diákjaink feladata és kötelessége tehát testük ápolása, fizikumuk kialakítása.

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önségítés feladatait, módszereit.

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység. Ennek megvalósítását tűztük ki mi is célul az iskolánkban.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

A teljes ember, az érett személy kialakítása, nevelése érdekében a következő egészségnevelési alapelvek mentén szervezzük meg oktató-nevelő munkánkat.

- Segítse a gyermekeket a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze az életvezetési képességeket.
- Fejlessze a gyermekek, tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
- Segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.
- Családi életre nevelés alapjainak lerakása (testi, lelki felkészülés, szülői szerep).

III.5. Környezeti nevelési elvek

A környezeti nevelés alapelve a teremtet világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése. Célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása. Tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének megalapozása. Tanítványaink alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása. Épüljön a hagyományok védelmére.

Amikor a szülők és a diákok a piarista iskolát választják, nem egyszerűen egy újabb tanulási színteret választanak. A piarista diákká válás nem azt jelenti, hogy belépnek az iskola kapuján, hanem azt, hogy a piarista szellemiséget vállalja a család a mindennapjaiban: a *pietas et litterae*, a hívő élet és tudomány szellemiségét.

A következő elemek alkotják környezeti nevelésünk gyakorlati megvalósítását:

- Környezetkultúra: művészetek, kézművesség, mikrokörnyezet (iskola, tanterem, iskolaudvar, kollégium) kialakítása.
- Környezetvédelem: hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés.

- A környezeti nevelés óvodai foglalkozásokon, tanórán és egyéb iskolai foglalkozáson elsajátítható elemei.
- Az eltérő tanítási foglalkozásokon (erdei iskola, múzeumi, állatkerti órák, iskolai projektek) megvalósítható elemek.
- A környezeti nevelés tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli (szakkörök, terepgyakorlatok, kirándulások, túrák) elemei.

A környezeti nevelés szempontjából nagy jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

III.6. Alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az alkalmazásra kerülő tankönyveket, segédleteket, az illetékes minisztérium minden évben megjelenő tankönyvjegyzékéből és a köznevelési törvényhez kapcsolódó rendelet alapján tankönyvvé nyilvánított listáról választjuk az alábbiak szerint:

- a tantervvel összhangban legyen, kapcsolódjon a tanítás céljához, követelményeihez,
- alkalmazható legyen a tanulók képességeihez, tanulási módszereihez,
- megfeleljen az intézmény szellemiségének (keresztény és magyar),
- előnyt jelent, ha készült a tankönyvhöz tanári segédlet, és a négy évfolyam számára azonos szerkezetű, nyomtatott könyvekből áll a tankönyvcsalád,
- törekszünk arra, hogy az azonos tárgyat tanító tanárok azonos könyveket válasszanak, így biztosítván az egységes követelményrendszert, de a szociális rászoruló diákok számára a használt tankönyvek átvételének használatát is.

Az egyes tantárgyak esetében a munkaközösségek döntenek az alkalmazott segédletekről oly módon, hogy a tanulókat anyagilag ne terhelje feleslegesen ezek beszerzése. A könyvtári tartós tankönyvvállományból biztosítani tudjuk történelmi, földrajzi térképek, növény- és állathatározók, matematikai és fizikai feladatgyűjtemények kölcsönzését az arra rászorulóknak.

A taneszközök folyamatosan bővülő lehetőségeiből az adaptált tanterveknek megfelelően, annak igényei szerint folytatjuk a szükséges bővítést.

Az eszközbeszerzésre a költségvetési összeg által meghatározott keretből biztosítjuk a fedezetet.

III.7. A diákok tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

III.7.1. Alapelvek

- Az ellenőrzés és értékelés célja az, hogy az igényesség belső késztetéssé váljék.
- Csak az önmagával szemben is igényes tanár és tantestület tud igényességre nevelni.
- Összhangot és együttműködést kell teremteni az egyes tantárgyak között, az egyes tantárgyakban megszerzett ismeretek egymást erősítve segítsék a diákot a tanulásban.
- A tantárgyi és tanórai követelményeket a tanár az év elején közölje a diákokkal. Ezek legyenek világosak, egyértelműek és teljesíthetőek. A tanév elején közölt elvárások ne változzanak a tanév során, a tanuló érezze a következetességet és a kiszámíthatóságot.
- A követelmények megállapításánál figyelembe kell venni az életkori sajátságokat.

- Figyelembe kell venni a tanuló képességeit és a tanuláshoz való hozzáállását, ehhez jól kell ismerni a tanulót.
- A követelmény mögött érződjön a tanítvány egyediségének és teremtettségének tisztelete.

III.7.2. Az ellenőrzés és az értékelés módja és formája

Az ellenőrzés – értékelés – osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésben: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet.

Az objektív, igazságos értékelés és osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segítik abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő.

Az ellenőrzésnek kiterjedhet az írásbeli házi feladatra, füzetvezetésre is.

Bármely tantárgy ellenőrzési-értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Még a „feladatmegoldós” tárgyokban sem hagyható el a szóbeli ellenőrzés, számonkérés.

A félévi és év végi minősítés, osztályozás ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.

A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli és osztályozza, teljes jogkörrel és felelősséggel.

Az 1. osztályban szöveges értékelést adunk diákjainknak.

- az első negyedév végén: rövid, néhány mondatos értékelés magyar nyelv és irodalom, illetve matematika tantárgyakból;
- félévkor: munkaközösségünk által összeállított táblázat kitöltésével minden tantárgyból;
- év végén: szöveges esszé minden tantárgyból „mondatbank” alapján.

A 2. osztályban a törvény rendelkezése szerint félévkor szöveges értékelést adunk az első évfolyamhoz hasonlóan táblázatos formában, tanév végén pedig már osztályzattal értékelünk. A 3. osztálytól az általánosan használt osztályzatokkal minősítjük diákjaink munkáját félévkor és év végén.

Az értékelés és osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat. A dicséretek az e-naplóban és bizonyítványban is dokumentálni kell.

III.7.3. A tanulók értékelésének diagnosztikus, szummatív és fejlesztő formái

Három alapvető funkciója van az értékelésnek, ezek alapvetően a tanulók tantárgyi teljesítményének minősítésére koncentrálnak.

- A *diagnosztikus* (helyzetfeltáró) értékelés a tanulás kezdetén, azaz a tanulók előzetes tudásának feltárására irányul: hol/kik maradtak le, hol/kik haladtak gyorsabban.
- A *fejlesztő* (formatív) értékelés a tanulás folyamatában, azaz a tanulási hibák és nehézségek feltárására, segítségre irányul. Ez nemcsak a tanár számára jelent tudatosítást, hanem a diákoknak is, mert információkat és ösztönzést kapnak az önértékeléshez.

- A *szummatív* (lezáró-minősítő) értékelés a tanulási szakasz végén, azaz a tanuló teljesítményének viszonyítása a követelményekhez. Az év végi osztályzat is szummatív értékelés, amely szelektálja is a tanulókat, mivel nem léphetnek tovább azok, akik nem érték el az elégséges szintet (feltéve, hogy a pótvizsgán sem szerzik meg a jobb osztályzatot).

Intézményünkben mindhárom formát alkalmazzuk. A diagnosztikus értékelésre tanév vagy bármely anyagrész elején kerülhet sor. Az erre esetlegesen kapott osztályzat nem írható be a naplóba, nem számíthat be a tanuló félévi vagy év végi átlagába.

Leggyakrabban formatív értékelés történik (feleletek, röpdolgozatok), hogy ezzel a diákok visszajelzést kapjanak tudásszintjükéről. A szummatív értékelésre az anyagrészek végén, valamint félévkor és év végén kerül sor. A témazáró (házi) dolgozatok súlyozása a normál jegyénél magasabb is lehet, de legfeljebb háromszoros.

III.7.4. Az írásbeli, szóbeli és gyakorlati beszámoltatások rendje

Az iskolai munkában az *írásbeli* beszámoltatásnak fontos szerepe van a szóbeli számonkérések mellett. Mindkét forma sajátosságaival segíti a diákot kifejezőmódjának, stílusának fejlesztésében. Az érettségi vizsga alkalmával mindkét formával találkozunk, ezért törekednünk kell a különböző számonkérési módok gyakoroltatására.

Az írásbeli számonkérések formái: témazáró dolgozat, röpdolgozat, szódolgozat stb. Röpdolgozatot, szódolgozatot bármikor, előzetes bejelentés nélkül lehet íratni. A témazáró dolgozatot legalább egy héttel korábban be kell jelenteni. Lehetőség szerint egy napon legfeljebb egy, egy héten legfeljebb három témazáró dolgozatot íratunk. A tanárok az írásbeli dolgozatokat tíz munkában töltött napon belül kijavítják.

Fontos, hogy az iskolai munkában ne csak írásbeli, hanem *szóbeli* beszámoltatás is történjen. Ez fejleszti a diákok kommunikációs és retorikai képességeit, fölkészíti őket a felsőoktatásban teljesítendő szóbeli vizsgákra. A számonkérés formája lehet pl. felelet (többször az előző óra vagy lecke anyagából) vagy kiselőadás, de ide tartozik az aktív órai munka is. A teljesítményt a tanár lehetőleg azonnal értékeli. Szóbeli feleltetés bármikor lehetséges, a nagyobb előkészületet igénylő kiselőadásokat a szükséges felkészüléstől függően előre, általában legalább egy héttel korábban be kell jelenteni.

Iskolánkban ritkább a *gyakorlati* beszámoltatás. Ide tartoznak pl. a technikaórára készítendő munkadarabok, a digitális kultúra tantárgyból előírt számítógépes feladatok vagy a projektmunkák. A pedagógusoknak ezeknél különösen is feladata, hogy időben bejelentsék ezeket a feladatokat, pontosan meghatározzák az elvárásokat, amelyek alapján az elkészült produktumokat értékelik, és megadják a szükséges segítséget, anyagokat pl. a projektmunkák elkészítéséhez.

A tanuló számára világosnak kell lennie, hogy a beszámoltatásokra adott érdemjegyet milyen kritériumok alapján kapta. Amennyiben ez nem egyértelmű számára, kérdéssel fordulhat a tanárhoz, aki megmagyarázza az adott érdemjegy megítélésének indokait.

III.7.5. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A feladatok megállapításánál figyelembe kell venni az életkori sajátságokat. Ugyancsak figyelembe kell venni a tanulók képességeit és a tanuláshoz való hozzáállását, valamint sajátos helyzetüket. A tanórai és tantárgyi követelmények legyenek világosak, egyértelműek és teljesíthetőek.

Összhangot kell teremteni az egyes tantárgyak között: ne legyen egyik sem túlhangsúlyozva vagy éppen elhanyagolva a másik tantárgy rovására vagy előnyére. A követelmény célja soha nem az elriasztás, megfélemlítés, hanem az igényességre való nevelés.

Alsó tagozatban lehetőleg csak annyi feladatot kapjanak a diákok, amennyit a napközis foglalkozások alatt meg tudnak oldani.

A sikeres tanulói teljesítés érdekében fontos a tanári segítségnyújtás, a pontos feladatkijelölés, egyértelmű utasítások adása.

Az önálló ismeretszerzést, információfeldolgozást kívánó feladatoknál gondoskodni kell arról, hogy a tanár által megjelölt források, segédeszközök minden tanuló számára rendelkezésre álljanak.

A tanár számára lényeges a feladat elvégzéséhez szükséges időtartam megállapítása, amelynek meghatározásához a tanulócsoportba tartozó diákok közül az átlagos képességű gyerek számára szükséges időt kell figyelembe venni.

A házi feladat kijelölésében fontos elv, hogy az órai tananyaghoz kapcsolódik, pontosan megjelöltek a felhasználható segédeszközök (tankönyv, feladatgyűjtemény, munkafüzet, órai jegyzetek, internet stb.), az elkészítés határideje, formája és minimális terjedelme, valamint az ellenőrzés és értékelés formája, módja.

A házi feladat rendszeres ellenőrzése minden pedagógus feladata. A szóbeli és írásbeli házi feladatok arányát a tantárgyak követelményei határozzák meg.

III.8. A tanulók jutalmazásának elvei

Az intézmény a kiemelkedő tanulmányi munkát, közösségi teljesítményt különböző dicséretekkel jutalmazza (szaktanári, osztályfőnöki stb.). Ezek bekerülnek az e-naplóba is.

Kiemelkedő tanulmányi vagy más jellegű, az iskola hírnevét öregbítő teljesítményért, versenyen elért eredményért a tanulók év végi, a bizonyítványba beírt tantestületi dicséretekben, illetve a Te Deumon átadott könyv- vagy tárgyjutalomban részesülhetnek. A legkiemelkedőbb, főként végzős diákoknak különleges jutalmakat adunk a tantestület döntése alapján az iskolában töltött évek alatt tanúsított magatartásukért, szorgalmukért, tanulmányi teljesítményükért, vallásosságukért és közösségi lelkületükért.

Az évközi és év végi (tantestületi) dicséretet, valamint a különleges jutalmak felsorolását és részletes kritériumait a Házirend tartalmazza.

III.9. A magatartás és a szorgalom értékelése

III.9.1. Magatartás

A tanulók magatartásának értékelésénél az alábbi alapelveket követjük, amelyektől csak nagyon indokolt esetekben térünk el.

Az alábbi szempontok mellett fontos figyelembe venni a diákok által kapott dicséreteket, ill. fegyelmező intézkedéseket (beírások) is.

Példás: az Intézmény szabályait megtartja, tanáraival és társaival tisztelettudó. Községi feladatokat szívesen vállal, és lelkiismeretesen elvégzi azokat. Társainak jó példát mutat. Félévkor legfeljebb 1, év végén legfeljebb 2 igazolatlan órája van.

Jó: vannak kisebb fegyelmi kihágásai, és/vagy passzív, nem vállal közösségi feladatokat. Félévkor legfeljebb 3, év végén legfeljebb 6 igazolatlan órája van.

Legfeljebb *változó* a minősítés az alábbi esetek bármelyikénél:

- rendszeresen, de nem túl súlyosan vagy ritkábban, de súlyosan ellentétbe kerül tanáraival / megsérti a házirendet,
- társaira rossz hatással van,
- félévkor 4 vagy több, év végén 7 vagy több igazolatlan órája van,
- az aktuális félévben igazgatói beírása van.

Rossz a minősítés az alábbi esetek bármelyikénél:

- több súlyos vagy kevesebb, de nagyon súlyos fegyelmi ütközése van az Intézménnyel, tanáraival,
- tudatosan és következetesen szemben áll, szembeszáll az Intézmény értékrendjével és szabályrendszerével (ez esetben javasoljuk az iskolaváltást),
- társaira nagyon rossz, romboló hatással van,
- félévkor 6 vagy több, év végén 12 vagy több igazolatlan órája van.

III.9.2. Szorgalom

A tanulók szorgalmának értékelésénél (félévkor és év végén is) az alábbi alapelveket követjük, amelyektől csak nagyon indokolt esetekben térünk el.

Példás: Kötelességét példamutatóan, szorgalmasan elvégzi, az órákra képességeinek megfelelően lelkiismeretesen készül.

Jó: Kötelességét képességéhez mérten jól teljesíti, az órákra megfelelően készül. Nincs elégtelen osztályzata.

Változó: Teljesítménye képességéhez mérten ingadozó. Sokszor készületlen, felszerelése hiányos. Legfeljebb két elégtelen osztályzata van.

Hanyag: Három vagy több elégtelen osztályzata van, vagy rendszeresen nem készül órákra, tanulmányaival nemigen törődik, teljesítménye lényegesen képessége alatt van.

III.10. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

TERÜLET	HELYI MEGVALÓSÍTÁS
<i>erkölcsi nevelés</i>	Az erkölcsi nevelés iskolánk egész életét áthatja. Kiemelt alkalmai a hittan- és osztályfőnöki órák, valamint a mindennapi élet keretei, a házirend betart(at)ása.
<i>nemzeti öntudat, hazafias nevelés</i>	Helyet kap a tanórákon, különösen magyarból, történelemből, földrajzból, hittanból. Nemzeti ünnepeinkről iskolai vagy osztálykeretben emlékezünk meg.
<i>állampolgárságra, demokráciára nevelés</i>	Élő dialógus folyik tanárok és diákok, diákok és diákok között az iskolai élet számos területén, kiemelten az osztályfőnöki órákon és a tanórákon kívüli programokon. A tanulói érdekképviselő hivatalos fóruma a diákönkormányzat.
<i>az önismeret és a társas kultúra fejlesztése</i>	A hittan- és osztályfőnöki órák mellett a tanórán kívüli programok is segítik az önismeretet és a közösségalkotást (pl. lelkinap, lelkigyakorlat). Segítő szakembereink a diákok mellett állnak problémáikban és kérdéseikben.
<i>a családi életre nevelés</i>	Gyakori témája az osztályfőnöki és hittanóráknak. A10.-es lelkigyakorlat teljes egészében ezzel foglalkozik. A családokkal való intenzív kapcsolat, pl. a közös programok mintát jelentenek a diákok számára.
<i>a testi és lelki egészségre nevelés</i>	Intézményünk egész életét áthatja. Részletesebben lásd az egészségfejlesztési programot.
<i>felelősségvállalás másokért, önkéntesség</i>	Elsődleges, minden diákunk számára kötelező főmórája a közösségi szolgálat (TESZI) a 10. évfolyamon. Nagy szerepet kap a Kalazancius Mozgalomban, de áthatja iskolánk egész működését, különösen az osztályprogramokat.
<i>fenntarthatóság, környezettudatosság</i>	Lásd a Környezeti nevelési elvek című részt.
<i>pályaorientáció</i>	A jogszabályok előírása alapján minden évben pályaorientációs napot

	tartunk diákjainknak. Iskolapszichológusunk és szociális segítőnk konzultációkat vállalnak a tanulókkal erről a kérdésről is. Külön hangsúlyt fektetünk a matematikai, természettudományos, műszaki és informatikai (MTMI) kompetenciák fejlesztésére, illetve ezen készségeket igénylő életpályák megismertetésére. Idősebb diákjaink számára fontos információkkal szolgál a minden évben megrendezett öregdiák-találkozó.
<i>gazdasági és pénzügyi nevelés</i>	Alkalmanként bekapcsolódunk a pénzügyi témahét programjaiba. Földrajz-, hittan- és osztályfőnöki órán érintjük a vonatkozó témákat. Személyes példaadásunkkal segítjük diákjaink értékrendjének kialakulását.
<i>médiatudatosságra nevelés</i>	Sok tantárgy anyaga érinti a témát: digitális kultúra, hittan, magyar, mozgókép- és médiaismeret, osztályfőnöki. Az osztálykeretben megtekintett filmek, ezek megbeszélése orientáló hatású.
<i>a tanulás tanítása</i>	Főleg a kisebbeknél minden pedagógus felelőssége. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal szakembereink foglalkoznak. Adott esetben az iskolapszichológus is segíthet a problémák felfedezésében, a továbblépésben.

III.11. A mindennapi testedzés megvalósítása

A mindennapos testnevelés (heti 5 óra) megvalósítására az iskola egy nagyobb és egy kisebb tornateremmel rendelkezik. Órarendi órakeretben valamennyi évfolyamon heti 3 óra testnevelést tudunk megszervezni.

Az 1-4. évfolyamon órarendbe iktatott módon egy többletórán úszásoktatást szervezünk. Így minden diákunk megtanul úszni, ill. fejlesztheti úszás tudását. A másik egy többletórán iskolai keretek között néptáncitanítás folyik.

Az 5-12. évfolyamon a további két testnevelésórát délutáni szakkörök keretében kell teljesíteni. Ezekből az intézmény bőséges választékot nyújt, a hét több napjára elosztva, hogy mindenki találhasson közöttük olyat, amely megfelel az érdeklődésének és időbeosztásának.

Akik rendszeresen sportolnak, a törvényi előírások teljesülése esetén, határozatban felmentést kapnak a plusz két óra testnevelés alól, figyelembe véve, hogy a délutáni elfoglaltságukat ne terheljük.

III.12. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében. Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet. Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körütekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését

és kivitelezését. Arra törekszünk, hogy a tanulócsoporthoz egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt. E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás, illetve a kezdő gimnáziumi osztályoknál a szintre hozás. A pszichésen iskolaérett gyermekekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékeztetést igényel. A szándékos emlékeztet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja. A felzárkóztató programok elsődleges feladata az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd megfelelő fejlesztése.

III.12.1.1. Tünetek és okok azonosítása

Meghatározó okok lehetnek a gyermek születésével kapcsolatos rendellenességek, betegség következtében fellépő kora gyermekkori minimális agykárosodás, rossz lakásviszonyok, depresszív anyai magatartás, elhanyagoltság, kevés idő töltése családi környezetben stb. A problémás gyermekek esetében legalább két környezeti rizikó megfigyelhető. Ezek szembevetülő jelenségek, ezért a pedagógus irányított megfigyelése kiszűrheti ezeket.

III.12.1.2. A probléma kezelésének folyamata

A felső tagozatba lépéskor az érintett diákoknál az osztályban tanítóknak meg kell ismerniük a szakértői bizottság/nevelési tanácsadó véleményét. A tanulási probléma okainak ismeretében szervezzék a tanulók számára a differenciált oktatást, nevelést. Figyelembe véve, hogy ezeknél a gyermekeknél legalább olyan fontos a tehetséggondozás, mint a felzárkóztatás.

III.12.1.3. A tanuló iskolai elhelyezésének lehetőségei

Integráltan, azaz normál osztályokban. Ez esetben a létszámoknál figyelembe kell venni, hogy a problémákkal küszködő gyermekek létszáma ne haladja meg az osztály létszámának 20 %-át, mert egyébként kezelhetetlenné válik az osztály. A tanórai differenciált foglalkozás mellett a tanórákkal párhuzamosan vagy a tanórákon túl is szükség lehet fejleszteni, felzárkóztatni a tanulókat.

III.12.1.4. A felzárkóztatás pedagógiai elvárásai

Tanulási nehézség, magatartás- és figyelemzavaros gyermek értékelését osztályfokának megfelelően az osztályban tanítók által végezzük problémájának figyelembevételével.

Száma egyéni fejlesztést biztosítunk, ahol az évfolyamának megfelelő tananyag feldolgozása, elmélyítése történik, a normál követelmény rendszer alapján, a pedagógiai szakszolgálat javaslata alapján. A tananyag tartalma mindenben megegyezik a többségi tartalmakkal.

III.13. Felkészítés az érettségire

Diákjaink számára minden olyan tárgyból biztosítjuk a közép-szintű érettségire való felkészítést, amelyet a 9-12. évfolyamon tanulnak, kivéve az állampolgári ismereteket, illetve a mozgókép-kultúra és médiaismereteket. Vállaljuk továbbá a középszintű érettségire való felkészítést dráma tantárgyból is.

Emelt szintű érettségire a következő tantárgyakból biztosítjuk a felkészítést: magyar nyelv és irodalom, történelem, angol, német, horvát, latin és olasz nyelv, biológia, matematika, fizika, földrajz, kémia, digitális kultúra, testnevelés.

Tanulóink minden olyan tárgyból érettségi vizsgát tehetnek, amelyet a 9-12. évfolyamon tanultak, vagy amelyből osztályozó vizsgát tettek. Amennyiben olyan tárgyból kívánnak érettségi vizsgát tenni, amelyet iskolánkban nem tanítunk, akkor másik iskolában, vendégtanulói jogviszony keretében teljesíthetik az arra a tárgyra vonatkozó tanulmányi kötelezettségeiket, és tehetik le az érettségi vizsgát.

Az érettségi vizsga tantárgyainak középszintű témaköreit évente az érettségiről szóló jogszabály rendelkezéseinek megfelelően határozzuk meg és hozzuk nyilvánosságra.

Azokban az osztályokban, amelyekben a 2020-as NAT érvényes, a 11. és a 12. évfolyamon kötelező két tantárgyból érettségire felkészítő tanórát felvenni. A 11. évfolyamon ebből a két tantárgyból az egyiknek valamilyen természettudományos tárgynak kell lennie, vagy pedig az integrált természettudomány tantárgynak.

III.14. Pályázati együttműködések

Az iskola részt vesz a Piarista Rend Magyar Tartománya EFOP-3.2.3-17-2017-00020 uniós pályázatában. A pályázat a *digitális pedagógia* intézményét szolgálja pilotprojekt jelleggel, együttműködésben három másik piarista iskolával.

Mivel pilotprogramról van szó, a pedagógiai fejlesztéseket egyes csoportokból kiindulva, reflektáltan vezetjük be. Ezeket az elemeket a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ által elfogadott intézményi Digitális Fejlesztési Terv tartalmazza. A projekt zárása után, annak tapasztalatai alapján a digitális pedagógiai elemek a Pedagógiai Program egészébe szervesen bekerülnek, most a Digitális Fejlesztési Terv határozza meg, mely módszertanok és szempontok érvényesülnek, elsősorban az érintett csoportokban.

A Digitális Fejlesztési Tervet a Pedagógiai Programhoz mellékletként csatoljuk.

Az iskola bekapcsolódott a Piarista Rend Magyar Tartománya EFOP-3.3.7-17-2017-00037 uniós pályázatába is. A pályázat az informális és nem formális nevelési módszerek fejlesztését tűzi ki célul, együttműködve más piarista intézményekkel. A pályázat keretében az iskola elkészítette a lelki és fizikai egészség fejlesztésére vonatkozó részletes projektjét, valamint a konfliktuskezelésről szóló módszertani fejlesztését. A módszertani fejlesztések elérhetők az intézmény honlapján a hivatalos dokumentumok között.

Az Intézmény elkötelezett a Pannon Egyetemmel a 2018. január 1-je és 2020. december 31-e közötti időszakban együttműködésben megvalósított EFOP 3.2.14-17-2017-00003 *Nyelvtanulással a boldogulásért* projekt keretében kialakított és külön dokumentált, a nyelvtanulást kortárs módszerekkel és tartalmakkal támogatni hivatott nyelvpedagógiai szemlélet fenntartása, továbbvitele, folyamatos felülvizsgálata és innovációja mellett.

III.15. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési programja

III.15.1. A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység célja a sajátos nevelési igényből fakadó hátrányok, hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával. Feladatunk törekvés a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása, a társadalmi együttélés szempontjából fontos egyéni tulajdonságok fejlesztése, speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása, az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére egyéni fejlesztési készítőnk. A megfelelő képzettségű szakember a törvényben előírt időkeretben foglalkozik ezekkel a tanulókkal.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, terapeuta

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését,

- javaslatot tesz a fogyatékos, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására,
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek alkalmazására,
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltásokra,
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

III.15.2. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanulók iskolai fejlesztése

Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) az a tanuló, akinek a mozgása veleszületett vagy szerzett károsodás és/vagy funkciózavar miatt jelentősen és maradandóan akadályozott, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

A mozgásszervi fogyatékos fejlesztésének alapelve

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása, képességeik tervszerű fejlesztése az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, az individuális szükségletekhez igazodik annak érdekében, hogy a tanulók mozgáskorlátozottként is meg tudják állni helyüket a környezetükben. A tanulók sérülés specifikus ellátása team munkában valósul meg.

A mozgásszervi fogyatékos fejlesztésének célja

Kiemelt célunk az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése, hogy a gyermekek az iskolai tanulmányaik során felkészültté váljanak az ismeretszerzésre és tanulásra, az önálló döntéshozatalra, képessé váljanak az önrendelkező életvitelre. Ismerjék meg a mozgáskorlátozottságukból eredő egészségi teendőket és az egészségügyi ellátás lehetőségeit, a sajátos helyzetükből adódó jogukat.

Kiemelt feladatok

A mozgáskorlátozott tanuló iskolai tanulmányának nehézségeit leginkább a mozgásszervi károsodás következtében a kommunikáció és a kognitív funkciók (figyelem, érzékelés-észlelés, emlékezet, gondolkodás) területén kialakult zavarai, illetve a mozgásteljesítményt igénylő feladatok kivitelezésének problémái jelentik, különös tekintettel a manipulációra. Ezek mindegyike befolyásolhatja az olvasás, írás, beszéd elsajátítását is, vagyis az iskolai teljesítmények alakulását, ezért kiemelt fejlesztési feladatként kezeljük őket.

Iskolában történő együttnevelés

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel vagyunk a következőkre:

- Az intézményünk felkészült legyen a tanuló fogadására: megfelelő fizikai környezetet megteremtése, segédeszközök beszerzése, személyi környezet felkészítése.
- Az ellátás folyamatát a pedagógus, a gyógypedagógus és a konduktív nevelés szakmai együttműködése kíséri.

- Az alkalmazkodás, az adaptálás, a differenciálás során – igazodva az egyes gyermek fejlettségi szintjéhez, illetve a támogatás szükséges mértékéhez – módosulhat a tananyag elsajátításának tempója, módja, a számonkérés, a házi feladat formája, végső esetben a tananyag mennyisége.

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció

A habilitációs, rehabilitációs fejlesztésének sajátos célja, hogy a sérülés következtében hátránnyal induló tanulóknak nagyobb esélyt biztosítson az eredményes tanulásra, fejlődésre, a sikeres társadalmi beilleszkedésre.

Ennek érdekében szükséges:

- az ellátás során a különböző szakemberek együttműködése,
- a központi idegrendszer sérülése által előidézett funkciózavar megszüntetése, csökkentése, kompenzálása,
- a pszichomotoros funkciók korrekciója, fejlesztése,
- a tanulók beszédzavarainak, kommunikációs képességeinek javítása, mozgás- és beszédterápia,
- a kórforma és mozgásállapot fajtája és súlyossága függvényében kialakított és a tanrendbe iktatott csoportos és egyéni mozgásnevelés,
- tanulásszervezési, módszertani eljárások, technikák alkalmazása,
- technikai eszközzel támogatott írásbeli kommunikáció használatának megtanítása, amely akkor indokolt, ha a tanuló nem tudja iskolai munkáját kézírással végezni,
- speciális felkészítés az önkiszolgálásra, az önálló életvezetésre, az önrendelkező életformára,
- az önkiszolgálást, az iskolai munkát segítő és a fejlesztést szolgáló sérülésspecifikus egyéni rehabilitációs eszközök biztosítása,
- a gyógyászati segédeszközök és az orvosi, egészségügyi háttér biztosítása,
- alapos szakmaismereten és önismereten alapuló pályaorientáció,
- a mozgáskorlátozottakra vonatkozó jogi és érdekvédelmi tudnivalók ismerete.

III.15.3. A látássérült tanulók iskolai fejlesztése

A látássérülés a szem, a látóideg vagy az agykérgi látóközpont sérülése következtében kialakult állapot, mely megváltoztatja a tanuló megismerő tevékenységét, alkalmazkodó képességét, személyiségét. Gyógypedagógiai szempontból azok a tanulók látássérültek, akiknek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0–0,33 (látásteljesítmény 0–33%) közötti. Látássérült az a tanuló is, akinek a látótere – tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

A látássérült tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A fejlesztési feladatok megtervezésekor, a módszerek kiválasztásánál figyelembe vesszük, hogy a látás hiánya vagy csökkent volta miatt a látássérült gyermek ismeretszerzését a látó beállítódás helyett más – haptikus (bőr- és mozgásérzékelés együttese) és hallási – beállítódás is jellemzi. Fontos az ép érzékszervek fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tanítása. A látás hiánya, az aliglátás és a gyengénlátás nemcsak a tanulás terén okoz eltéréseket, hanem nehezítette a mindennapi élet tevékenységei (a tájékozódás, a közlekedés, az önkiszolgálás) is. A pedagógus fokozott odafigyeléssel, egyéni bánásmóddal és a közösség segítségével tudja mindezt korrigálni.

A többségi iskolában történő együttnevelés

Intézményünkbe történő felvétel minden esetben egyéni mérlegelés, mert integrált nevelésünk során arra törekszünk, hogy a látássérült tanuló olyan oktatásban, nevelésben, egyéni fejlesztésben vegyen részt, amelyre állapotából fakadóan szüksége van.

Az eltérő életkori jellemzők miatt a személyiségfejlesztésnek speciális feladatai vannak az alábbiak szerint.

Az alsó tagozaton:

- az önállóság iránti igény fejlesztése
- az érdeklődés felkeltése a környezet, a látható, hallható, tapintható világ megismerése iránt a speciális segédeszközök használatával
- a működő érzékszervek fokozott kihasználása
- az akarat tulajdonságok erősítése
- az önbizalom, a pozitív énkép alapozása
- felkészítés az ép látásúakkal való kapcsolatépítésre, a közösségbe való beilleszkedésre
- az egészségvédő viselkedés szokásainak kialakítása, a higiénés tevékenységek elsajátítása, a szem védelme

A felső tagozaton:

- az önállóság további fejlesztése
- az érdeklődés irányítása a reális pályaválasztási területek felé
- az akarat tulajdonságok (céltudatosság, kitartás) kialakítása az önálló tanulás és a későbbi munkavégzés céljából
- az önfejlesztés igényének kialakítása különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában
- az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása
- az egészségvédő magatartás szokásainak továbbfejlesztése, az egészséges életmód iránti igény kialakítása
- az egyéni igényeknek megfelelő közvetlen környezet tudatos át-, illetve kialakításának ismerete

A gyengénlátó és látásukat praktikusan jól használó tanulók pedagógiai és egészségügyi célú habilitációja, rehabilitációja

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció céljait és feladatait a kötelező oktatás teljes folyamatába beépítjük. Mindamellet az egyéni igények szerint külön habilitációs, rehabilitációs foglalkozások szervezése is szükséges, melyek a döntően individuális jelleg miatt egyéni vagy kiscsoportos foglalkoztatási formában valósítunk meg. A gyengénlátó, aliglátó tanulók habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozásai általában a következő területeket érintik: látásnevelés, speciális IKT ismeretek átadása, mozgáskorrektúra, az olvasási készség fejlesztése, tájékozódásra nevelés, személyiségkorrekció, diszlexia, dysgraphia, diszkalkulia, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés, mindennapos tevékenységek, a tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása.

III.15.4. A hallássérült tanulók iskolai fejlesztése

A hallássérült tanulónál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédértés, szövegértő olvasás szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége.

- A siket tanulónál súlyos fokú hallásvesztés áll fenn (a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztés 90 dB-nél nagyobb).

- A nagyothalló tanulónál (a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásveszteség 30–45 dB közötti; közepes nagyothallás 46–65 dB közötti, súlyos nagyothallás 66–90 dB közötti).
- A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlearis implantált) hallássérült tanulóknál – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép beszédhallás mérhető.

A hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók fejlesztésének alapelvei

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg.

A hallássérült tanulók iskolában történő együttnevelése

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembe vételével. Az integrált hallássérült gyermek számára biztosítjuk mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik.

A nagyothalló tanulók pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációja

A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs foglalkozásokat a gyermek állapotához igazodóan egyéni vagy kiscsoportos formában végezzük. Nagyothalló tanulók esetében az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a folyamatos otológiai és audiológiai ellátásra irányul, kiemelten fontos a mentálhigiénés gondozás, a pszichológiai ellátás.

Az ellátás elsődleges feladatai

- a hallássérülésnek és az azzal összefüggő akadályozott kommunikációnak a személyiség fejlődésre tett kedvezőtlen hatásának megelőzése, csökkentése
- szükség esetén a személyiségzavar, magatartászavar, beilleszkedési nehézségek, iskolai vagy családi konfliktusok, egyéb pszichés problémák kezelése
- társuló zavarok (pl. hiperaktivitás, tanulási zavar) korai diagnózisának segítése, szakemberekhez irányítás, a megfelelő minél korábbi terápiához való jutás támogatása

Alapvető pedagógiai fejlesztési cél a lehetőség szerinti legkorábbi időponttól kezdett szakszerű szurdologopédiai ellátás.

III.15.5. A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

Beszéd fogyatékos az a tanuló, aki a receptív és/vagy expresszív beszéd/nyelvi rendszer szerveződése, fejlődési eredetű vagy szerzett zavara életkorától eltérő, különböző klinikai képekben megmutatkozó tüneti sajátosságai, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus fejlődése miatt a későbbi társadalmi beilleszkedés szempontjából veszélyeztetett.

A beszédben mutatkozó problémák és tünetek az egészen enyhe alaki eltérésekhez társuló, észlelési és feldolgozási problémáktól az érthetetlen beszédig sokféle változatban előfordulhatnak. Másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd és nyelvi teljesítmény jellegétől függ.

Ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- nyelvfejlődési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengeség)
- orrhangzós beszéd
- folyamatos beszéd zavarai (dadogás, hadarás)
- diszfónia
- logofóbia (mutizmus különböző típusai)
- centrális eredetű szerzett beszédzavarok (centrális pöszeség, gyermekkori afázia, diszartria)
- verbális tanulási zavar együttjárása az olvasás/írás/helyesírás/számolás területén mutatkozó problémákkal vagy ezek halmozott előfordulása együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszéd fogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan történő oktatásnak. A beszéd fogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd fogyatékos jellegétől függ. A beszéd fogyatékos tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.

Iskolánkban történő együttnevelés

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatását felvállalva iskolák inkluzív pedagógiai szemlélettel és a különleges nevelési, oktatási, fejlesztési igény személyi és tárgyi feltételeivel rendelkezik.

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció

Logopédiai terápiák egyéni és csoportos formában valósulnak meg.

A beszéd fogyatékos tanuló az iskolai oktatás keretében, annak részeként vesz részt a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A beszéd fogyatékos eltérő kórformái szerint a rehabilitációs feladatok is eltérőek. Az egyes kórformák esetében a terápiák cél és feladatrendszerében az SNI irányelvekben leírtakat követjük.

III.15.6. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia
- diszortográfia
- diszkalkúlia
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok
- hiperaktivitás és figyelemzavar, továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató

magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

Míthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki, ezek prevenciója, kezelése is kiemelt feladatunk.

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók fejlesztésének alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével történik. Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása gyógypedagógus feladata és megvalósítása a rehabilitációs célú órakeretben zajlik. Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók fejlesztésének céljai, feladatai

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, körülírt vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg. Kiemelt feladat még a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is. Az egyes specifikus tanulási zavarok cél és feladatrendszerében az SNI irányelvekben leírtakat követjük.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába. A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

IV. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

IV.1. Az óvodai nevelés céljai és értékei

Elősegítjük a gyermeki személyiség kibontakozását, a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, az esetleges hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével. Fontos számunkra, hogy minden gyermekünk egyenlő eséllyel részesülhessen minőségi, színvonalas nevelésben, és ehhez biztosítsunk számukra derűs, vidám, szeretetteljes, közös élményekre épülő óvodai környezetet. A kiválasztott és alkalmazott pedagógiai módszereink és eljárásaink mindezek megvalósulást szolgálják.

Kiemelten figyelünk a halmozottan hátrányos helyzetű és egyéb problémával küzdő gyermekek nevelésére. Ebben segítenek az óvodában dolgozó szakemberek és külső partnereink.

Úgy kívánjuk elindítani gyermekeinket, hogy rendelkezzenek mindazzal az ügyességgel, bátorsággal és „okossággal”, ami egy iskolába lépő kisgyermektől elvárható. Legyen életük természetes része az imádság, szeressenek énekelni, rajzolni, tudjanak játszani, legyenek kíváncsiak a mesékre, történetekre és azokat figyelmesen végig is tudják hallgatni. Legyen mozgásuk összerendezett, szókincsük gazdag, társas viselkedésük udvarias, lélektani értelemben kompromisszumképes. Magatartásukat környezettudatossá formáljuk, amely segíti őket abban, hogy Isten teremtett világát tiszteljék, őrizzék és óvják.

Fontos számunkra, hogy gyermekeink az óvodáskor végére kapják meg mindazokat az élményeket, melyek tartós hatásokkal kötik őket az anyanyelvhez, a szülőföldhöz és a keresztény közösséghez.

IV.2. Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelvei

A kisgyermekek pszichoszomatikus fejlődését, személyiségének kibontakozását nem csupán az adottságok és az érés sajátos törvényszerűségei, valamint a spontán vagy tervszerűen alkalmazott környezeti hatások határozzák meg, hanem az Úr Jézus Krisztus gondviselő kegyelme, szeretete és az általa vezetett, hitben élő felnőttek ráhatása is.

Nevelési alapelveink

- A krisztusi szeretet és szolgálat alázatával igyekszünk nevelő munkánkat naponként végezni, ehhez Istentől kérjük a bölcsességet.
- Szeretetteljes légkörben gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságukról. A testi fejlődést, az egészséges életmódot és a jó lelki állapotot egyaránt fontosnak tartjuk.
- A gyermek egyszeri, egyedi lényének felismerése, egyéni készségeinek és képességeinek felelősségteljes fejlesztése a gyermek személyiségéhez igazodva.
- A gyermeki szabadság biztosítása, olyan szabályokkal, amelyek elősegítik a közös élmények és tevékenységek által a szocializációt, az erkölcsi tulajdonságok megalapozását.
- A családdal való együttműködés és szükség szerint segítség, gondozás, esélyegyenlőség biztosítása.
- Értékes számunkra a látszólag haszontalan dolgok hasznossága. Valljuk, hogy ebben az életkorban sok minden elkezdődik, de semmi sem fejeződik be, és azt, hogy a kisgyermek igénye: *a keveset, lassan, jól, gyakran ismételve.*

- Elfogadjuk, hogy *a követve vezetés eljárásai*, a tevékenységre fordított idő és a gyerekekkel létrehozott őszinte kapcsolat, az egyre tartósabb egymásra figyelés fejlesztik ki valójában a csírázó képességeket.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés felkínálása, olyan tudatosan kialakított feltételrendszer segítségével – különösen a szabad játék és a mozgás területén –, amely a gyermekek érdeklődésére, szabad választására, aktivitására épít.
- A gyermek tevékenységére épülő tági értelmezett tanulás.
- A gyermekek életkori és egyéni sajátosságaiknak megfelelően a lehető legteljesebben élhessék meg kisgyermekkorukat úgy, hogy a lehető legtágabb értelemben tanulják az őket körülvevő valóságos és mesei (*transzcendentális*) világot és benne saját magukat.

IV.3. Az óvodai nevelés legfontosabb feladatai

A család, mint elsődleges nevelő közösség erősítése. Valljuk, hogy az óvodai nevelés a család meghosszabbított karja. Feladatunk a családdal együttműködve az elemi szokások és a szocializáció megalapozása, a gyermekek civilizálása, kulturális nevelése. A játék, a mese és a szabad mozgás középpontba állításával aktívan cselekedve erősödjék éntudatuk, jussanak az önállóság és egyéni képességeik minél magasabb szintjére, sajátítsák el és szeressék meg anyanyelvüket, oldódjanak szorongásaik. Az egészségesen fejlődő gyermek belső érése, a családi és az óvodai nevelés eredményeként egyéni adottságaitól függően 6 – 7 éves korára eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget; megéri az iskolai rendre, feladatokra. Az óvodai nevelés feladata tehát az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül feladatunknak tekintjük:

- egész nap folyamán a keresztény erkölcs normáihoz igazodó magatartás, az emberi kapcsolatokban a szeretet, a bizalom, a türelem, az igazságosság, a szelídség megtapasztalását, befogadását és gyakorlását.
- az egészséges életmódra nevelést, az egészségvédő/egészségfejlesztő szokások kialakítását.
- az érzelmi és erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítását.
- az anyanyelvi fejlesztés és nevelés, valamint az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítását.

Eredményességi mutatóink, vagyis a fejlődés elvárható eredményei, jellemzői az óvodás kor végére

- A test, a lélek, a szellem életkorra jellemző összhangja.
- Nagy- és finommozgások összerendezett, ügyes kivitelezése.
- Érzékelés, észlelés (*elsősorban látási, hallási és tapintási észlelés, téri tájékozódás, testséma*) differenciáltsága az iskolai tanuláshoz szükséges szinten.
- Magányosan, párban és csoportokban folyó elmélyült játékokra való alkalmasság.
- Az akadályok leküzdésének, a problémák önálló, változatos megoldásának képessége. Kompromisszumkészség.
- Tági értelemben vett tanulási vágy és képesség; a világra való nyitottság.
- Elemi tájékozódás az emberi kapcsolatokban, térben, időben, ok-okozati összefüggésekben.
- A fogalmi gondolkodás, a szándékos figyelem megjelenése.
- Önként vállalt szabályok betartása, az elkezdett cselekvés befejezése.
- A viselkedés érzelmi- és indulatvezéreltsége csökken. Képes vágyai teljesülésének késleltetésére, az esetleges kudarcok elviselésére.
- Alkalmazkodóképesség, alapvető viselkedési normák követése.

– Érthető, helyzethez illő beszéd.

A szülőkkel szoros a kapcsolat, hiszen óvodánk megalakulása a velük való együttműködésnek köszönhető. A kapcsolat ápolása viszont fontos feladat, hogy a teljes nyitottság, őszinteség légkörében óvodánk valóban együtt nevelje a gyermekeket szüleivel. Óvodánk a családok egymás közötti kapcsolatát is igyekszik elmélyíteni, bővíteni, hiszen nagyon sok tapasztalatot tudnak egymásnak átadni. Óvodánk célkitűzése olyan hagyományokat kialakítani, melyek a család és az óvoda összekapcsolódását, a családok egymás közti barátságát erősítik, családközösségek létrejöttét segítik. Fontosnak tartjuk olyan alkalmak teremtését (ismeretterjesztő előadások, hagyományörző összejövetelek), ahol a családok kicserélhetik egymás között gyermeknevelési és egyéb tapasztalataikat, és konkrét élethelyzetekből vett tanácsokkal gazdagíthatják egymást. Óvodánk a nagyszülőket is szeretné bevonni különböző programjaiba.

IV.4. Tevékenységek az óvodában

IV.4.1. Az öröm és tanulás megnyilatkozásai

A különböző tevékenységek során a természet szépségeire, a Teremtő nagyságára, jóságára, okosságára, a rejtett titkokra (mint a magba, tojásba zárt élet...) irányul a gyermekek figyelme. Ezáltal megtanulnak a gyermekek örvendezni. Megfigyelik, átélik és tudatosítják, valamint hálát adnak a teremtet világért, saját magukért és Istenért.

IV.4.2. Játék

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető és legfőbb tevékenysége. A játékban fejlődnek ki azok a sajátosságok, amelyek később a játékon kívüli magatartásában is jellemzők lesznek. Fejleszti a mozgását, értelmi képességeit, kreativitását, társas kapcsolatait. A játékban közelív és elfogadhatóvá válnak a viselkedési szabályok.

A játék zavartalanságát a rugalmas napirend is biztosítja. Vegyes életkorú csoportban más a gyerekek játéktevékenysége, más a játék és eszközigénye is. A gyermekek játéklejődéséhez óvodánk biztosítja a nyugodt, biztonságos légkört (játéksarkok), elegendő időt és helyet. Együtt játszunk a gyerekekkel, akik szabadon választhatják meg játékeszközeiket, segítünk, hogy fejlettségi szintjüknek megfelelően tevékenykedhessenek. Utánozható mintát adunk a játékhoz, de direkt módon nem befolyásoljuk a játék alakulását. Kiemelt figyelemmel követjük a gyermek problémamegoldását, konfliktuskezelését, egyéni ötleteinek megvalósítását. Szükséges, hogy a gyermek kifejezhesse a társas érintkezés során kialakult negatív érzelmeit is, de meg kell tanítani ennek helyes módjára. A cél nem az akarat tekintélyelvűsége alapuló érvényesítése, hanem a gyermek személyes erkölcsének megalapozása.

IV.4.3. Verselés, mesélés

A kisgyerekhez a legközelebb álló műfaj a vers és a mese. Hallgatása során sokféle érzelmi állapotba kerül, örömet, felszabadultságot, elégedettséget érez. A vers és a mese tanítja, erkölcsi tanulságot szolgáltat, értelmileg fejleszti. Feloldja szorongásait, indulatait levezeti, fejleszti fantáziáját. Az óvodába lépő gyermek anyanyelvi készség szintje függ a családok irodalomszeretétől, igényességétől és az audiovizuális eszközöknek a család életében elfoglalt helyétől. Ezért az óvodai irodalmi anyag kiválasztásakor fontos az anyanyelvileg tiszta, értékes mese, vers, a népi alkotások és a jelentős költői, írói művek a magyar- és a világirodalomból.

IV.4.4. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Feladatunk a gyermek zene iránti érdeklődésének felkeltése, zenei hallásának, zenei emlékezetének, játékos zenei alkotókedvének, ritmusérzékének, harmonikus szép mozgásának fejlesztése. A gyermekek megismerkednek a népi, a műzenei alkotások néhány darabjával, más népek dalaival, az ünnepekhez, néphagyományokhoz kapcsolódó énekekkel. A tudatos és folyamatos fejlesztés során kialakulnak azok a készségek, melyekre az általános iskola alapozhat.

IV.4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Cél, hogy a gyermek szívesen tevékenykedjen, átélje az alkotás örömét. Feladat a szép elérhetővé tétele az óvodások számára. Ezért meg kell tanítani őket látni, és azt felfogni. A rácsodálkozás öröme hozza működésbe alkotó fantáziájukat. A munkafogások, és eszközhasználat megtanításával az íráshoz szükséges mozgáskoordinációjuk alakuljon.

A gyerekek különböző képességeinek figyelembevételével, változatos ábrázolási anyagokkal, eszközökkel, különböző technikák tanításával sikerélményhez jutnak a gyermekek. Óvodánk segíti egyéni kezdeményezőkészségük kibontakozását és megvalósulását, bevonja őket környezetük, a csoportszobák, a folyosók, az óvodaudvar esztétikus berendezésébe, díszítésébe, rendbetételébe.

IV.4.6. Mozgás

Cél a gyermekek mozgásigényének kielégítése és fejlesztése, melyet a mindennap végzett, szervezett testmozgások, a testnevelési foglalkozások és a szabadon, szabadban végzett különféle mozgásos tevékenységek szolgálnak, és a gyermekek életkoruknál fogva maguk választanak, vagy kezdeményezésünkre szervezeten végeznek.

A mozgásfejlesztés feladata, saját mozgásuk átélése, sokoldalú tapasztalathoz juttatás, alapmozgások gyakoroltatása, egyensúlyérzékük fejlesztése, a finommozgásuk, összerendezett, harmonikus mozgásuk kialakítása. E tevékenység során fejlődik a gyermekek természetes mozgása, fejlődik cselekvő- és feladatmegoldó- képességük, testi erejük, gyorsaságuk, állóképességük, esztétikus mozgásuk.

IV.4.7. A külső világ tevékeny megismerése

Feladatunk, hogy biztosítsunk elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. E tevékenység komplex módon áthatja a nevelés valamennyi területét, hiszen azok feladatai számtalanszor ennek során valósulnak meg. Igyekszünk kialakítani a gyermekek pozitív érzelmi viszonyát a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulják meg azok védelmét és az értékek megőrzését.

Az ismeretszerzés spontán és szervezett módon történik. Törekszünk arra, hogy a tapasztalatokat a csoportszobában, annak élősarkában, az óvodaudvarban, a környező kertes – házas utcákban, ligetekben szerezzék meg. A tapasztalatszerzést követik a rendszerező, irányított játékhelyzetek, beszélgetések. A napi életet átható tudatos megmutatás észrevetetés, láttatás megalapozza a gyermekek természet iránti szeretetét, tisztaságának, szépségének védelmét, a Teremtő munkájába való bekapcsolódását.

A külső társadalmi környezet megismerése során a gyerekek tapasztalatokat szereznek az épített környezetünkben, városunkban található műemlékekről, híres épületekről, egyházi épületekről (templomokról), berendezéseikről, tárgyaikról, hulladékkezelésről, vásárlási szokásokról.

Mint Zöld Óvoda, sokfajta módon törekszünk védeni környezetünket, és erre neveljük óvodásainkat is. Ennek egyik eszköze, hogy megemlékezünk a teremtésvédelmi szempontból fontos emléknapokról (pl. madarak és fák napja).

A kertek művelése során a gyermekeknek lehetőségük nyílik arra, hogy megfigyeljék, az emberi beavatkozások milyen változásokat eredményeznek. A kertgondozás a munka tiszteletére és megbecsülésére neveli a gyermekeket.

Az óvodakert az óvónők számára a környezeti nevelés egyik helyszíne, az óvodások számára pedig egy olyan modell, amely kapcsolatot teremt számukra a természettel. A kertben lévő, illetve megjelenő élőlényekről az óvodások ismerete gazdagodik, fajtaismeretük gyarapodik.

Személyiségformáló hatása is sokoldalú, mert fejleszti az önállóságot, az önbecsülést, a kooperatív képességeket, és rendszerességre nevel. Az élőlényekről való gondoskodás fejleszti a gyermekek felelősségtudatát és kreatív gondolkodását.

IV.4.8. Munkajellegű tevékenységek

A gyermek munkavégzése során ismeretekre, tapasztalatokra tesz szert. Készségei képességgé alakulnak, ügyesedik, sikereket él meg. Erősödik kitartásában, felelősségérzetében, kötelességteljesítésében. Értelmi képességei fejlődnek, kialakul a mások munkája iránti tisztelete, a munka megbecsülése. Hálát érez a neki végzett munka, és örömet az általa végzett munkák után. Kialakul jártassága az eszközök és szerszámok használatában.

Az önálló munka az óvodába lépéstől válik fontossá, amikor elkezd egyedül öltözni, egyedül eszik, egyedül szolgálja ki magát a játék, s egyéb tevékenysége során.

A közösségért végzett munka magába foglalja a csoportnak, óvodának, felnőtteknek alkalomszerűen végzett megbízatásokat, az udvari és szobai növények gondozását.

IV.4.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Feladatunk a gyermekeket olyan helyzetek elé állítani, melyekben a követelmények a képességeikhez vannak igazítva, bennük sikerélményhez jutnak, ezáltal fejlődik önbizalmuk, bátorságuk. Pozitív értékeléssel segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását.

A tanulás a nevelés egészén belül, spontán és szervezett kezdeményezések, foglalkozások, beszélgetések, tapasztalatgyűjtő séták, a munka és legfőképpen a játék során valósul meg. A megfigyelések, az élmények, a sok helyről szerzett ismeretek adják a tanulás alapját.

A környezetről, az élő és élettelen külső világról szerzett ismereteket kötetlenül és irányított formában szerzik meg a spontán megfigyelések, az élménygyűjtő, tapasztalatszerző megfigyelések során.

IV.5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése

A nemzeti köznevelési törvény biztosítja, hogy minden gyermek megkapja születése pillanatától azt a támogató segítséget, amely elősegíti egészséges személyiségének fejlődését. Óvodánk szeretettel fogadja a sajátos nevelési igényű gyermekeket is. Az SNI gyermekek óvodai nevelése a többi gyermekkel együtt, azonos csoportban, integrált formában történik. Intézményünk nyitott, elfogadó, szeretetteljes környezet, ahol szabadon, játékosan, örömmel tevékenykedhetnek a gyermekek, akiket önmagukért szeretünk. Ezen gyermekek fejlődési tempója lassúbb, mint a problémamentesen fejlődő gyermeké, ezért a családokkal szorosan együttműködve figyelembe vesszük ezeknek a gyermekeknek a speciális nevelési szükségleteit, így az óvodai nevelőmunkánkat tudatosan egyénre szabottan tervezzük. A tárgyi és személyi feltételeink ismeretében határoztuk meg, hogy milyen SNI gyermekeket

tudunk óvodánkban integrálni. Az óvoda csoportonként két különleges törődést igénylő gyermeket tud felvállalni.

Óvodánk az Alapító Okiratában foglaltaknak megfelelően az alábbi gyermekek együttnevelését vállalja:

- mozgásszervi fogyatékos gyermekek,
- érzékszervi fogyatékos gyermekek,
- beszéd fogyatékos gyermekek,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek.

Az integrált nevelés keretében, megfelelő szakember alkalmazásával, tárgyi eszközökkel, a pedagógiai szakszolgálatokkal együttműködve biztosítja óvodánk a gyermekek optimális fejlődését.

Célunk: A sérült gyermekek harmonikus személyiségfejlesztése, a másságot elfogadó környezet biztosítása. Óvodásaink tudják elfogadni, és egyenrangú társnak tekintsek a sérült óvoda társaikat.

Feladataink a sikeres integráció megvalósításához

- Érzelmi biztonságot adó családi óvodai légkör megteremtése.
- Az elvárásokat igazítsuk a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez.
- A cselekvésbe ágyazott tevékenységekhez biztosítsunk kellő időt, eszközöket, alkalmakat.
- Felkészülés a gyermek sajátos nevelési igényéből (szakirodalom tanulmányozása, beszélgetés a szakemberrel).
- Fejlesztő, terápiás foglalkozások biztosítása a rászoruló gyermekek számára megfelelő szakember alkalmazásával. (gyógy pedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus, gyógytornász).
- Gyógy pedagógus és az óvodapedagógusok munkájának összehangolása a gyermek egészséges fejlődésének érdekében, (egyenre szabott fejlesztési tervek által).

A fejlesztőpedagógiai környezet megteremtése

Személyi feltételek biztosítása:

- Az együttnevelésben részt vevők – a gyermek, a család, a gyermekközösség, az óvodapedagógusok, az óvoda egyéb dolgozói, a gyógy pedagógus, egyéb szakember – összehangolt, közös munkája.
- A szakértői véleményben megfogalmazottaknak megfelelő végzettségű gyógy pedagógus szervezi és vezeti a terápiás foglalkozásokat.
- A gyógy pedagógus szakember segítséget nyújt az adott csoportban dolgozó óvónőnek, dajkának az integráció megvalósulásához.
- Az együttnevelésben részt vevők folyamatos konzultációja, kapcsolattartása.

Tárgyi feltételek biztosítása:

- A speciális ellátáshoz szükséges eszközök biztosítása.
- Mindennapi tevékenységet, az integrációt segítő eszközök.
- Fejlesztőszoba, logopédiai terem.
- Fejlesztőprogramok.
- Feladatlapok.
- Szakkönyvek.

A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A sajátos nevelési igény kifejezi a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs tevékenység olyan szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé. A nevelés, a fejlesztés feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködésével. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának, pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus szükséges.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- A fejlesztés céljait minden esetben a fejlesztetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira építjük.
- A mozgásszervi, érzékszervi, beszéd-fogyatékoságból vagy pszichés fejlődési zavarból fakadó, hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A fogyatékoság típusa, súlyossága.
- A fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje,
- Korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.
- A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - képességei, kialakult készségei,
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
 - családi háttére.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

IV.5.1. Mozgásszervi fogyatékos gyermekek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

Cél: Mozgásos tapasztalatszerzés, szocializáció fejlesztése.

Az óvónő feladatai

- Megfelelő mozgás és élettér biztosítása.
- A tágabb és szűkebb környezet megismertetése a gyermekekkel.
- Életkorának megfelelő tapasztalatok megszerzésének segítése, tanult mozgás alkalmazása.
- Elsajátított mozgásminták rögzítése, a korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszöve.
- Speciális eszközök használatának megtanítása.
- A mozgásnevelést az óvodai foglalkozások során valósítsa meg.
- Önállóságra nevelés.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során

A mozgásszervi fogyatékos gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladatunk a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és így módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés. Az óvodában biztosítjuk a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és élettérrel, mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe is beépítjük. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladatunk.

Az óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Mozgásfejlesztés: A megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése: Önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés.

Játéktevékenység: Feladat a játékhoz használt tér átalakítása, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására. Fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés: Feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködésre.

Éneklés, zenei nevelés: Kiemelt tevékenység az éneklés. Pozitív hatása befolyásolhatja a mozgásfejlődést is, társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékenységet.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése: Fontos a kóros izomfeszültségek, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.

Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. Fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

IV.5.2. Érzékszervi fogyatékos gyermek

Látássérült gyermek: A látássérült gyermek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0–0,33 (0–33%-os látásteljesítmény) közötti. Látássérült az a gyermek is, akinek látótere – tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

Cél: A környezet vizuális megismertetése a látássérült gyermekkel.

Az óvónő feladatai

- Látásnevelés (a látásmaradvány használatának megtanítása).
- Nagymozgások és a finommozgások fejlesztése, térbeli tájékozódás, mozgásbiztonság, kézügyesség fejlesztése.
- A látás és mozgáskoordináció fejlesztése.
- Segítse a közös játékban való részvételt, a közösséghez való alkalmazkodást és a helyes viselkedési formák megtanulását.
- Mindig vegye figyelembe a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségét, legyen tekintettel a szembetegségére.
- Figyeljen a higiéniára, különösen a szem tisztaságára.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést. Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a higiéniát, különösen a szem és a kéz tisztán tartása. Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségeire.

Az óvodáskorú látássérült gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

A gyengénlátó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése.

Területei

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése.
- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerorzhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

Hallássérült gyerek: A súlyos fokban hallássérült – siket – és a kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló – gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Az előzőek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik. A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők.

Cél: A hallássérült gyermek közelítse meg a halló társai nyelvi teljesítményét.

- Óvónő feladatai:
- A nyelvi kommunikáció megindítása, fejlesztése.
- A beszédmegértés javítása.
- Szókincsbővítés.
- A kommunikációs igény erősítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése.

Az óvodáskorú hallássérült gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe bevonjuk a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai

- A súlyos fokban hallássérült – siket – gyermekek óvodás életkorban történő fejlesztési feladata a hallás és a beszédértés fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése, a grafomotoros készségfejlesztés, a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése. Ennek keretében fejlesztjük a beszédértést, szókincset, szájról olvasási készséget.
- A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása.
- A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél a fejlesztés beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik.

IV.5.3. Beszéd fogyatékos gyermek

Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszéd problémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

Cél: Az anyanyelvi nevelés alapozza meg a tanulási zavarok megelőzését, a tiszta, helyes beszéd elsajátítását.

A logopédus minden év elején felméri a gyermekek beszéd állapotát. Feladata a gyermekek beszéd fejlődésének megfigyelése, mérése, diagnosztizálása: a beszéd szintje óvodába lépéskor, beszédhang minősége, a beszéd ritmusa, szókincsvizsgálat stb., a gyermek motoros, szenzoros vagy szenzomotoros problémájának szűrése, majd a megfelelő logopédiai terápia alkalmazása.

Az óvónők feladatai

- Szoros együttműködés a logopédussal és a szülőkkel.
- Beszélő környezet megteremtése (bábozás, mesélés, éneklés). A szépen, érthetően beszélő óvónő minta a gyermekek számára.
- Szókincs bővítés.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodáskorú beszédfigyatékos gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

IV.5.4. Egyedi pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretszátírást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – rész-képesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárást okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Cél: A gyermek egészséges énképe, önbizalma és önállósága továbbá a kudarc-tűrő képessége kialakuljon, megtanuljon és kövessen helyes magatartási, viselkedési szabályokat.

Az óvónők feladatai

- A gyermek figyelmének fejlesztése.
- A gyermek érdeklődési területének feltárása.
- Nyelvi kifejező-készség, kommunikáció fejlesztése.
- Mozgásigény kielégítése, mozgáskoordináció fejlesztése.
- Alkalmazkodó készség, akaraterő fejlesztése.
- Feladattudat kialakítása.
- Helyes viselkedési minta adása, követésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a rész-képesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történik. További feladat megelőzni a teljesítménykudarccokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

IV.6. A szociális hátrányok enyhítése

A gyermekek más és más érettséggel és szociokulturális környezetből érkeznek az óvodába. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatás. Óvodánkban törekszünk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez. Célunk, hogy differenciálással minden gyermek számára a legoptimálisabb fejlesztést biztosítsuk, valamint hogy nevelésünk igazodjon a gyermekhez, családi környezetéhez.

Az óvodai pedagógiai tevékenységünk és nevelőmunkánk során folyamatosan figyelemmel kísérjük a ránk bízott gyermekek szociokulturális körülményeit. A családokkal való közvetlen és folyamatos kapcsolat láttatni engedi számunkra az esetleges nehézségeket, hátrányokat, az olyan környezeti ráhatásokat, ingereket, melyek nem segítik elő a gyermek harmonikus személyiségfejlődését. Emberséggel, megértéssel és tapintattal fordulunk az érintett család felé.

A szociális hátrányok lehetséges okai

- Halmozottan hátrányos helyzet
- Csonka család, többgyermekes család problémái (*munkanélküliség, szenvedélybetegség, függőség*)
- A család deviáns életvezetése
- Elhanyagolás, ingerszegény miliő / Túlgondoskodás, túl erős ingerkörnyezet.

Feladataink

- A ránk bízott gyermek személyiségének teljes körű fejlesztése.
- Rendszeres fogadóórák, igény szerinti családlátogatás, tudatos odafigyelés a családra: kommunikációs csatornák működtetése, gyermeknevelési szokások megismerése, segítése.
- A gyermekek személyiségének harmonikus fejlesztéséhez igazodó gyermekközpontú, családi környezet biztosítása.
- Az integrációt elősegítő csoportalakítás.
- Óvodába lépéskor gyermeki anamnézis készítése, a gyermek fejlődésének nyomon követése.
- Fogyatékoságok jellegéhez igazítandó elvárások.
- A kiemelt területek fejlesztése, gondozása.
- Egyéni bánásmód alkalmazása.
- Pedagógiai munkánk legfontosabb területei (kommunikációs, értelmi nevelés és szocializáció, egészséges életmódra nevelés, társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése).
- Együttműködés a gyógypedagógussal, gyermekvédelmi felelőssel, gyermekorvossal, védőnővel, gyermekjóléti szolgálattal, szakmai szolgáltatókkal, tanítókkal és szülőkkel.
- A foglalkozások során beépíteni azokat a feladatokat, amelyeket a Nevelési Tanácsadó, Szakértői és Rehabilitációs Bizottság ad.
- Alkalmazkodni a gyermekek eltérő képességeihez, viselkedéséhez.
- Egészségnevelési, szeretetteljes gondozási tevékenységek.
- A szülői közösség és a nevelőtestület segítségnyújtása a rászorulóknak, amely lehet tárgyi, szociális vagy anyagi jellegű (adománygyűjtés).

A fejlődés várható eredménye: sikernek tekintjük, ha a gyermekek beilleszkednek a csoportba, pozitív irányba mutat a fejlődésük és viszonylagosan együtt haladnak a többi gyermekkel.

IV.7. A gyermekvédelemmel összefüggő tevékenység

Célunk a gyermekvédelem területén a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, ill. a veszélyeztetettség megszüntetésében segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel. A gyermek fejlődését az óvoda csak a szülővel egyetértésben, együttműködve, a szülő hozzájárulásával tudja biztosítani. A gyermekvédelmi feladatok során mindig erre az együttműködésre, illetve a mentális védelmi lehetőségek maximális kihasználására törekszünk.

Az óvoda nevelőtestületének gyermekvédelmi feladatai

- Biztosítani a gyermeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-óvó intézkedésekre javaslatot tenni.
- Az új óvodások befogadását, beilleszkedésüket segíteni.
- A családok minél átfogóbb megismerése, a lehetőségekhez képest.
- A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismerni, és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérni.
- A felzárkóztatást megszervezni.
- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködni.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén javasolni.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást az illetékesek felé.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően, a különböző támogatásokhoz való hozzájutás lehetőségeiről tájékoztatást adni.
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása.
- Jó kapcsolat kiépítése a helyi gyermekvédelmi szervekkel, személyekkel.

A gyermekvédelmi felelős és a szociális segítő feladatai a nevelési év folyamán

- Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységének segítése.
- Városi szintű szakmai rendezvényeken való részvétel.
- Egyeztetés a gyermekjóléti szolgálattal.
- Együttműködés, szemléletformálás.
- Összehangolják a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között. Nyilvántartják a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket. Feljegyzik a nyilvántartásába a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét. Ezt a feladatot a csoportos óvónőkkel végzik.
- Amennyiben előfordul, folyamatosan ellenőrzik a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait.
- Elősegítik az óvodapedagógusok munkáját. Szükség esetén családlátogatást végeznek a csoportos óvónővel.
- Javaslatokat tesznek a különböző segélyezési formákra, szükség esetén segítenek a környezettanulmányok elkészítésében.

Az óvodavezető gyermekvédelmi feladatai

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai felvételének biztosítása.
- A problémák, tünetek felismerése.
- Szakember, szakszolgálati segítség igénylése.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése.
- A támogatások biztosítása, a támogatáshoz jutás segítése.

- A gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekvédelmi rendszer szakembereivel való kapcsolattartás, együttműködés.
- A gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változások figyelemmel kísérése.

IV.8. A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái

Óvodánk a család mintájára szervezett intézmény. Az anyai bánásmódra és a testvéri kapcsolatokra hasonlító légköre, érzelmi - hangulati jellemzői teszik a kisgyermek számára kellemessé. Szeretnénk a család életének megkönnyítői lenni. A család életét tiszteletben tartjuk, abba illetéktelenül nem avatkozunk bele, de nyitottak vagyunk pedagógiai, emberi segítségnyújtásra, ha megísztelnek bizalmukkal.

Fontos számunkra a számon tartottság érzése, a szülők támogató, segítő viszonyának kialakítása. Meghallgatjuk gondjaikat, kíváncsiak vagyunk véleményükre, arra törekszünk, hogy közös megoldást találjunk a megoldásra váró helyzetekben. Az együttműködésbe igyekszünk bevonni az egész családot, szülőket, testvéreket, nagyszülőket.

Hasznos információ lehet számunkra:

- A család értékrendje
- A család szerkezete
- A gyermek helye a testvérkapcsolatban
- A szülők nevelési attitűdje
- Az óvodai neveléssel szembeni elvárásuk

A szülői értekezletek időpontját rögzítjük a nevelési év munkarendjében. Fogadóórákat igény vagy szükség esetén az óvónőkkel történő előzetes egyeztetés alapján tartunk. Programjaink egy részére (pl. Szent Márton-nap) hívjuk a családokat is, hogy lehetőséget biztosítsunk a kötetlen beszélgetésre, egymás jobb megismerésére.

A gyermekekkel kapcsolatos napi történésekről délután érdeklőzhetnek az óvónőtől. Kérjük a szülőket, hogy szükség esetén reggel informálják az óvónőt az előző délután vagy éjszaka otthon történtekről (pl. veszekedés, betegség, rossz álmom), ha úgy érzik, hogy az befolyásolhatja a gyermek lelkiállapotát. Kérjük azt is, hogy adatváltozás esetén (lakcím, munkahely, telefon stb.) szíveskedjenek az új adatokat mielőbb bejelenteni.

Családlátogatások a törvényi előírásoknak megfelelően óvodánkban sem kötelezőek, azonban minden újonnan beiratkozó gyermek családját fölkeresi a csoportjáért felelős két óvónő, amennyiben a szülő kéri ezt.

IV.9. Egészségnevelési elvek, programok és tevékenységek

IV.9.1. Egészségnevelési és környezeti nevelési elveink

Az egészségnevelés az óvoda megalapozó jellegű, immanens, minden nevelési mozzanatban jelenlevő feladata. Az egészség a testi, fizikai, a szellemi, pszichikus, és a társas-társadalmi, szociális jólét állapota. Az óvodai nevelési program általános nevelési feltételei közé az alábbi egészségfejlesztő tevékenységek sorolandók:

- A lelki egészség: érzelmi biztonság nyújtása, értelmi fejlesztés. Optimális környezet biztosítása.
- A testi egészség: edzés és mozgás-fejlesztés, egészséges táplálkozás, gondozás, ápolás.
- A szociális kapcsolatok harmóniája.
- Egészségvédő szokások kialakítása.

- A gyermek természetes mozgáskedvének fenntartása, a mozgás megszerettetése. A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Az életkornak megfelelő helyes, napi életritmus kialakítása.

A gyermekek figyelmét felhívjuk biztonságuk, testi épségük megőrzése érdekében a balesetvédelem szempontjából fontos szabályokra.

Feladataink

- Az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásrendszerének kialakítása a differenciált életritmus figyelembe vételével.
- A környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása, környezettudatos magatartás megalapozása (természetvédelem).
- Együttműködés az óvoda védőnőjével.

Az egészséges életmód kialakítását szolgáló tevékenységeink

- séták, kirándulások
- mozgásfejlesztő eszközök egésznapos használata bent és kint
- a gyermek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása

Az értelmi nevelés feladatait az Alapprogram a kisgyermek ismereteinek fejlesztésében jelöli ki. A program értelemszerűen azt is tartalmazza, hogy a kisgyermeknek *egyre több ismeretet kell megszereznie és rendszereznie szervezetének működéséről, az egészségvédelem alapkérdéseiről (pl. kórokozó, fertőzés, betegség, táplálkozás, aktív mozgás és pihenés, az érzékszervek higiéniája és védelme stb.)*. Az óvoda az egészségfejlesztő ismereteknek csupán egy részét közvetíti. A gyermek már előzetesen jelentős mennyiségű egészségvédő ismeretet hoz magával a családjából. Ezekhez az ismeretekhez kapcsolódnak azok az egészségvédő, egészségfejlesztő biológiai ismeretek, amelyeket a gyermek értelmi szintjéhez mérten az óvodában szerez meg, illetve rendszerez *(ilyen pl. a szívverés megfigyelése, a légzés szaporasága)*.

Az egészségvédelmi ismeretközlés lehetősége kiterjed az óvodai tevékenységek mellett a szabadidő más lehetőségeire is, így a játékra, a „kísérletezésekre”, megfigyelésekre, a sétákra, kirándulásokra.

Óvodánkban a környezettudatos magatartás áthatja az egész óvodai nevelésünk rendszerét. Az értékek megőrzésére, a tapasztalatszerzésre, az ismeretek bővítésére változatos lehetőségeket biztosítunk. Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelést intézményünkben különböző programok szolgálják, melyet munkaközösség tervez és szervez meg a nevelési év során, melyek a munkatervekben és beszámolóknak jól követhetők.

IV.9.2. Kialakítandó és rögzítendő szokások

IV.9.2.1. Egészséges táplálkozás

A növekedés és a fejlődés egyik legfontosabb előfeltétele az egészséges táplálkozás. Az egészséges táplálkozáshoz a gyermekeknek az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell naponta fogyasztani.

Az alapélelmiszerek csoportjai:

- kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
- zöldség, gyümölcs
- hal, hús, tojás,
- tej és tejtermék
- olaj, margarin, vaj, zsír

Minden étkezésnél, de kiemelten az ebédnél az óvónő elmondja, megnevezi az aznapi étlapon szereplő ételeket. Ezen kívül boltos, piacos és családjátékokban ismertetjük meg a gyermekekkel az alapélelmiszereket.

Folyamatos tízóraiztatás esetén is szükség van az étkezések közötti két és fél, háromórás időközre, hogy a gyermek gyomra a következő étkezés időpontjáig kiürülhessen. Az ebédeltetés közösen kezdődik minden csoportban.

Megismertetjük a gyerekeket a zöldségek, gyümölcsök ízével, megismerkedünk évszakonként a zöldségekkel. Az óvoda udvarán található mini konyhakertünket is műveljük. Beszélgetünk a tejtermékek jelentőségéről, miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét. Megtanítjuk a helyes fogápolást. A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

IV.9.2.2. Mozgás, mindennapos testmozgás

A sokoldalú mozgás egész óvodai életünket átszövi. Mozgásfejlesztő eszközeinket egész nap használhatják gyermekeink. Mindennapos testneveléssel és irányított udvari játékokkal egészítjük ki az egész napos szabad mozgást.

Fontos számunkra, hogy a gyermekek természetes mozgáskedvének kellő teret és időt biztosítsunk. A gyermek egészséges életmódra neveléséhez elengedhetetlen a levegőn való tartózkodás, minden évszakban, minden nap kimegyünk az udvarra. Különösen érvényes ez a mozgásos játékokra és a szabad mozgásra. Az óvoda udvarán található játszó eszközök sokféle mozgásforma kipróbálását biztosítják a gyermekek számára: függeszkedés, mászás, csúszás, forgás, egyensúlyozó járás, labdajátékok, ügyességi játékok. A különböző talajfelületű udvar is az egészséges környezet részét képezi. Napirendben rögzítettük a levegőn való tartózkodás idejét, ekkor a gyermekek irányított, illetve spontán mozgástevékenységet végeznek. Gondot fordítunk a csoportszoba megfelelő szellőztetésére is, különös tekintettel a játék és a pihenés idejére.

Fontos feladatunknak tartjuk, hogy a mindennapi testnevelés járuljon hozzá a mozgás megszerettetéséhez. Ehhez az szükséges, hogy az óvónő élénk, vidám hangulatot teremtsen és maga is örömet lelje a közös játékokban.

IV.9.2.3. Gondozás, alvás-pihenés, higiénés szokások, öltözködés

A gondozás az óvodai nevelésben nagyon fontos szerepet tölt be. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal: dajka, pedagógiai asszisztens.

A kisgyermek alapvető szükségleteinek kielégítését jelenti, hozzájárul egészségük megőrzéséhez, jó közérzetük kialakításához. Az alváshoz, pihenéshez megfelelő feltételeket biztosítunk: gyermekek számára megfelelő ágylátás, nyugodt légkör, átszellőztetett csoportszoba, sötétítő függöny használata, felnőttek csendes beszéde, plüssállat használata. A higiénés szokások megalapozásához, a testápolási szerek rendeltetésszerű használatának elsajátításához szükség van az óvónő és a gyermek közötti bensőséges kapcsolatra. A tisztaságot, a rendet minden nap igényeljük, arra nagy gondot fordítunk. Figyelünk arra, hogy a gyermekek ruházata megfelelő legyen a különböző tevékenységek során. Az udvari levegőzésnél, a csoportszobában (váltó ruha, váltó cipő), a mindennapos testnevelés során (megfelelő lábbeli) és pihenéskor.

Az alapvető higiénés szabályok kialakítására, betartatására nagy gondot fordítunk:

- mosdó rendeltetésszerű használata: WC-használat, toalettpapír megfelelő használata.
- kézmosás során folyóvízben történő kézmosás folyékony szappannal, körömkefe használata
- az orrfújás helyes technikájának megismertetése, alkalmazása
- a szülő ösztönzése tiszta, megfelelő méretű ruházat biztosítására
- váltóruha biztosítása
- a haj rendszeres gondozása, hosszú hajú kislányok hajának rendezettsége

- az óvodai textíliák rendszeres illetve szükség szerinti cseréje: ágyneműk, törölközők, asztalterítők
- fertőzések (szezonális fertőző betegségekre való felkészülés), egyszerűbb rendellenességek megelőzése: fertőtlenítésre vonatkozó biztonságtechnikai szabályok betartása
- papírzsebkendő állandó biztosítása csoportszobában, öltözőben, udvaron
- az óvodában belázasodott, megbetegedett, gyomor és bélrendszeri tünetekkel rendelkező gyermek elkülönítése

A lelkiegészség-védelem nagyon fontos feladatunk, hiszen a lelki eredetű problémák (*szorongás, félelem stb.*) kihatnak a gyermek általános fizikai állapotára is.

Óvodánkban kiemelten figyelünk az alábbiakra:

- a megszégyenítés minden létező formáját elutasítjuk.
- megteremtjük a nyugalmat, csendet, az intimitást: alvásidőben, WC használatkor. Nem siettetjük a gyermeket alapvető tevékenységeiben.
- nem terheljük túl gyermekeinket, pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkör kialakítására törekszünk. Természetes számunkra, hogy minden gyermek hibázhat, és természetes számunkra, hogy mindenkinek van lehetősége a javításra, próbálkozásra.
- meghallgatjuk a problémákat
- biztosítjuk a rendszerességet, és e mellett a nagyfokú rugalmasságot
- igyekszünk felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömet.
- igyekszünk csökkenteni a konfliktusokat
- nem tűrjük el a gyermekek közötti megkülönböztetést, erőszakot

A gyermekek védelem- és biztonságigényét állandó jelenlétünkkel elégítjük ki. Nem vagyunk a középpontban, de mindig elérhetőek vagyunk.

Az óvónő személyes jelenlétével képviseli a csoportos együttlét óvodáinkra jellemző elemi szabályait:

- Hagyd játszani a másik kisgyermeket!
- Ha rombolósdit játszol, a magadét építsd és rontsd el!
- Megegyezés szerint néhány játékszer hazavihető, az otthoni behozható, de tulajdonosa vigyáz rá.
- Jobb a játék, ha a helyzetek kíváncsiak szerint másoknak is átengeded, vagy együtt játszotok vele.
- Igyekezz örömet szerezni másoknak, ez neked is jó!
- Az óvó néni tudta nélkül ne hagyd el a játszóhelyet!
- Mesemondáskor, alváshoz készülődve, vagy ha imádkozunk, légy csendben!

IV.9.2.4. Szociális kapcsolatok erősítése

Az óvodai gyermekközösségben elérhető legfőbb eredmény, hogy a gyermekek jól érezzék magukat. Ennek elengedhetetlen feltétele a jó, együttműködő közösségi légkör kialakítása. Törekszünk elérni, hogy a gyermekek a csoportban figyeljenek egymásra, segítség egymást, érdeklődés alakuljon ki bennük társaik iránt. Huzamosabb hiányzás esetén a gyermekcsoport tagjai jelzik a távollévő gyermek felé, hogy hiányzik és gondolnak rá. Imádságos szívvel, számon tartó szeretettel hordozzák egymást.

A gyermekek közötti kapcsolatokat, viszonyrendszereket életkoruk, korábbi környezetük, egyéni sajátosságaik nagymértékben befolyásolják. A közösen átélt napi élmények egymásutánisága közösséggé formálja a gyermekcsoportot. Létrehozza azt az érzést, hogy fontosak vagyunk egymásnak.

Tudatosan alkalmazzuk a közösségfejlesztés változatos módszereit, a játékot és más élménygazdag tevékenységeket a programjaink során. A csoportos beszélgetések rendszeres napi alkalmai ránevelik a gyermeket arra is, hogy hogyan kell meghallgatni a másikat. Alakítja, formálja a helyes beszédkultúrát, a helyes nyelvi kifejezőkészséget.

Az óvodában a gyermek társas kapcsolatai nagyfokú fejlődésen mennek keresztül, az *együttlétet* az *együttmozgás*, majd az *összedolgozás* és az *együttműködés* váltja fel, így jutva egyik fejlődési szintről a másikra. A társkapcsolatok fejlődésének természetes velejárója a konfliktus jelenléte. Igyekszünk a konfliktusok okait felismerni és helyesen értelmezni. Törekszünk és ösztönözzük a gyermekeinket a konfliktusok kompromisszumos megoldására. A gyerekek közötti kapcsolatok alakulását figyelemmel kísérjük, nem erőltetjük, de a perifériára szorult gyermekeket különös gonddal próbáljuk bevonni a csoport életébe.

IV.10. Környezeti nevelési elvek, programok és tevékenységek

Egészségünket és életünk minőségét nagymértékben meghatározza a bennünket körbevevő természeti és társadalmi környezet minősége. A közösség szemléletformáló erejét kihasználva közvetíthetünk új értékeket és célokat, hogy ezen változtatni tudjunk.

Céljaink

- olyan szemléletet közvetíteni, amely elősegíti, hogy -a gyermekek szeretik és tisztelik az életet, a kulturális és természeti értékeket, valamint őrzik a hagyományokat
- pozitívan viszonyuljanak a bennünket körülvevő élő és élettelen, természeti és társadalmi környezethez
- szokásukká váljon a környezetre figyelő, azt megóvó, a harmonikus együttélésre törekvő magatartás
- hogy a családok életvitele is környezettudatossá váljon a gyermekek szokásai, viselkedése, ismeretei hozadékaként

Feladataink

- A gyerekeket arra ösztönözzük, életkori sajátosságaikra építve, hogy környezetüket egységben szemléljék.
- Modellértékű példamutatásunkkal, kihasználva az óvoda és a környezet által nyújtott lehetőségeket, mintát adunk.
- Érvényre juttatjuk a tevékenységformák közti komplexitást. A környezettudatos nevelés hatékonyságának érdekében különböző tevékenységeket építünk be az óvodai nevelés mindennapjaiba, hogy a korszerű szemléletmód és viselkedés gyermekeink magatartásának részévé váljon.
- hulladékgyűjtés (pl. szelektív hulladékgyűjtés)
- takarékoskodás az energiával (villany, fűtés)
- takarékoskodás az ivóvízzel
- kulturált környezet kialakítása és megőrzése
- kertünk gondozása, továbbfejlesztése
- egészséges étkezés igényének kialakítása
- környezetbarát takarítószer, játékok és munkaeszközök előnyben részesítése
- optimista életszemlélet preferálása felnőtteknél, kialakítása gyermekeknél
- megünnepeljük a zöld jeles napokat
- a családokat is bevonjuk tevékenységeinkbe (pl. elemgyűjtés, óvoda szépítése)
- egészségvédő programok szervezése a gyerekeknek

IV.10.1. Zöld óvoda program

Fontos számunkra a megfelelő érzelmi viszony kialakítása mind a természeti, mind a társadalmi környezetünk iránt, hiszen ez a környezetvédelmi nevelés alapjául szolgál. Megalapozzuk ökológiai szemléletüket az élőlények hasznosságának, a tápláléklánc értelmének megismertetésén keresztül. A kerti munkák során, a növények és állatok gondozása közben megtanulják a felelősségvállalást. Megalapozzuk a „zöld szemléletet”: a Föld kincseivel való takarékoság, a fenntarthatóságra való nevelés szemléletét. A természetvédelem fontosságát hangsúlyozó jeles napokat megünnepeljük. Programunkba építjük a „Zöld Óvoda” kritériumrendszerét.

Célunk: természetbarát gyermek csak természetbarát környezetben nevelődhet.

- rendelkeznek pozitív érzelmi kötődéssel környezetük iránt, megtanulják védelmét, az értékek megőrzését, elsődlegesen az óvodán belüli, majd az óvodán kívüli világukban
- képesek a környezettudatos gondolkozásra, magatartásra a mindennapokban (szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, újrahasznosítás)
- a Zöld Óvoda program kritériumai a sajátunkká váljanak

Feladataink:

- Minden alkalmat és lehetőséget felhasználunk a fenntartható fejlődés érdekében a környezettudatos magatartás formálására, alapozására (szelektív gyűjtés, növény-állatgondozás, komposztálás).
- Hangsúlyt helyezünk a természetközeli életszemlélettel a környezet megismerésére, tisztelésére, megővésére.
- A szülők természetvédő magatartását formáljuk.

IV.11. Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Óvodánkban fokozottan figyelemmel kísérjük a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek szociális problémáit. Célunk, hogy biztosítva legyen az egyenlő bánásmód elvének teljesülése, az esélyteremtés, támogató lépések kitűzésével olyan programok megvalósítása, amelyek hozzájárul a hátrányok kompenzálásához és az esélyegyenlőség előmozdításához. Célunk a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelési-oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

Céljaink elérésének legfontosabb eszközei és ezek módszerei

A hátrányos helyzetű gyermekek családjával való szorosabb együttműködés, kommunikáció

- szociális tevékenység, családsegítés, ismeretterjesztés, gyermek- és ifjúságvédelem
- Szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel partnerre tenni a szülőket és megnyerni őket az együttműködésre.
- Partnerközpontú működés, szülői igények vizsgálata, lehetőség szerinti teljesítése.
- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel. Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása. Folyamatos és rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, tanácsadás, családlátogatás, megéreztetni a szülőkkel, hogy a rendszeres óvodába járás fontos a gyermek fejlődése szempontjából.
- Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlődési naplóberegységeinek megbeszélése, a gyermekek alkotásainak megmutatása,

elemzése, a szülők részvételi lehetőségének biztosítása a gyermekek tevékenységeiben.

A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, megsegítése, fejlesztése

- Óvodába kerüléskor komplex állapotfelmérés
- Megfelelő minőségű és időtartalmú óvodáztatás. Minél hosszabb ideig tartó (már hároméves kortól) óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében.
- Olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja az SNI gyermekek arányos elosztását.
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- Tudatos óvodai pedagógiai munka ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása: a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása...)
- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka: tanulási képességek megalapozása, egyéni kompetenciák fejlesztése, a tanulási és egyéb részképességzavarok kialakulásának megelőzése, figyelemkoncentráció, az alkotás vágya szükséges szintjének kialakítása. Az óvodai programok, tevékenységek változatosságának biztosítása, élmények nyújtása, differenciált feladatadás, fejlesztés.
- Szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás: konzultációk a gyermekek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megszervezése

A hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása

- Óvodába kerüléskor komplex állapotfelmérés
- Az óvodai programok, tevékenységek változatosságának biztosítása, élmények nyújtása, egyéni kompetenciák fejlesztése, differenciált feladatadás, fejlesztés.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek óvodai szocializációja

- Óvodába kerüléskor komplex állapotfelmérés
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- A veszélyeztetettként nyilvántartott gyermekekre fokozottan figyelni, annak érdekében, hogy azonnali intézkedésre kerülhessen sor, ha a család helyzetében bármi módon változás következik be, ami a gyermek helyzetét, testi épségét fokozottabban veszélyeztetné.
- Amennyiben ezek a gyermekek valami oknál fogva nem járnak rendszeresen óvodába, jelzéssel kell élni a gyermekvédelmi felelős, illetve a gyermekvédelmi szervek felé.
- Gyermekvédelemmel, egészségügyi ellátással kapcsolatos munka: egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, megszervezése, ennek érdekében kapcsolattartás az óvoda orvosával, védőnőjével.
- Szükség esetén, lehetőség szerinti segítségnyújtás a családnak.
- Szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás: konzultációk a gyermekek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megszervezése

A logopédiai ellátás biztosítása: intézményünkben dolgozik logopédus, aki rendszeres foglalkozásokat tart azoknak a gyerekeknek, akik ilyen irányú fejlesztésre szorulnak.

V. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

V.1. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei és célkitűzései

A kollégium az intézmény szerves része, ezért alapelvei és értékei megegyeznek az egész intézmény szempontjából megfogalmazottakkal (ld. jelen dokumentum megfelelő fejezeteit).

A kollégiumi nevelés célja a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésnek a segítése, keresztény személyiségük fejlesztése, kibontakoztatása. Kiemelt céljaink közé tartoznak tehát:

- énkép, önismeret, szociális képességek fejlesztése
- a tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése
- felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaaorientáció
- kulturált életmódra nevelés
- szuverén világkép kialakításának segítése
- egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése
- társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése
- Hozzásegíteni, hogy tudjanak alkalmazkodni, beilleszkedni szűkebb és tágabb környezetükbe.
- Közösségben tudják felismerni helyüket, szerepüket, s tudjanak kapcsolatokat alakítani.
- A közösen elfogadott, meghatározott szabályokat tartsák és tartassák be.
- A különböző emberi tulajdonságokat (hozott és tanult) ismerve fokozatosan alakítsák ki énképüket.
- Felismerni, kezelni, megoldani tudják a konfliktusokat.
- Képességeiket, tulajdonságaikat megismerve, tudatosítva alakuljon ki önbizalmuk, önértékelésük, reális önismeretük.
- Felismert egyéni törekvéseiket a közösségi érdekek figyelembevételével alkalmazzák.
- Gyakorolják az érdekegyeztetési és érdekvédelmi technikákat.

V.2. A tanulók életrendje szervezésének pedagógiai elvei

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a gyermekek optimális testi-lelki és vallási fejlődésének feltételeit, figyelembe véve a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat. Törekszik a vallásos programok megfelelő arányú beépítésére. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső aránya – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A belső szabályozás kiemelt eszköze a pedagógiai ösztönző rendszer működtetése, és a megélt hitből való elköteleződés. A gyerekek kötelességeit és jogait szabályozza a kollégium életének rendje, amelyet a házirend rögzít (napirend, sajátos/helyi elvárások, különböző fegyelmi szabályok stb.).

V.3. A tanulók tanulási tevékenysége szervezésének pedagógiai elvei

- Heti 15 órában biztosítja a kötelező foglalkozások (tanulásra fordított „stúdiumok”) rendszeres szervezését. A napi felkészülést szolgáló tevékenység közvetlen tanári irányítással, meghatározott időkeretben, nyugodt felkészülést

biztosító tantárgyi környezetben csoportos, illetve egyéni foglalkozás keretében történik.

- A differenciált képességfejlesztés – a valamilyen okból lemaradt tanulók felzárkóztatása, valamint a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladásának biztosítása – szervezeten, a kollégiumnak az iskolákkal együttműködve kialakított programja alapján történik.
- A kollégisták tanulmányi kérdésekben szükség esetén segítséget kérhetnek a nevelőtanároktól. Támogatjuk, hogy az idősebb / jobb képességű kollégisták segítsék társaikat a tanulásban. Ennek az intézmény által szervezett formája a TESZI-s diákok bevonása a korrepetálásba.
- Az iskolában szerzett ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében a kollégisták az iskola által szervezett szakkörökre, foglalkozásokra jelentkezhetnek.

V.4. A tanulók szabadideje megszervezésének pedagógiai elvei

- A szabadidős foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészség és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása;
- a foglalkozások során hangsúlyt kap a tanulók irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztése;
- a különböző rendezvények erősítik a kollégiumi közösséget;
- fontos szerepet játszik a mindennapos esti ima, amelynek során lehetőség nyílik mind a lelki és vallásos tartalmak közvetítésére, mind a diákok gondolatainak kifejtésére, a kollégiumi életben előforduló örömek és fájdalmak, konfliktusok közös megbeszélésére;
- személyes törődés: gyónási lehetőség a szerzeteseknél, a nevelőtanár szabadidőben rendelkezésre áll;
- a nevelőtanár nemcsak munkakört tölt be, hanem személyes példaadással, megszólíthatósággal és a tanulókkal való személyes törődést biztosít;
- lehetséges programok: előadások, vallás-etikai beszélgetések a kollégisták számára, filmklub – mit érdemes nézni, mit nem, kézműves foglalkozások, karitatív tevékenység (TESZI), kapcsolatok segítő szakemberekkel és lelki vezetőkkel (pályaorientáció, hivatásgondozás).

V.5. Egészségnevelési elvek és a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Kollégiumunk tanulói otthonos, kulturált, esztétikus környezetben élik mindennapjaikat, ami fejleszti ízlésüket, igényességüket, elősegíti jó közérzetüket. Ehhez járul hozzá a rendszeres, megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges életmód feltételeinek megteremtésével, s a kapcsolódó szokásrendszer megalapozásával. Neveltjeink diákévei alatt olyan ismereteket, gyakorlati képességeket, szokásokat, technikákat sajátítanak el, ami segíti őket az egészségkárosító szokások megelőzésében, s lehetővé teszi testi-lelki egyensúlyuk megőrzését. Ezáltal meghatározza életvitelüket, életstílusukat, életmódjukat felnőtt életükre is.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó, megőrző szokások a tanulók aktív tevékeny részvételével alakíthatók ki. Pedagógiai nevelőmunkánk a kollégiumon belüli kapcsolat és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek átadásával hatékonyan segíti elő, hogy neveltjeinkben kialakuljanak az önismeret sokoldalú és szilárd elméleti, tapasztalati alapjai.

Nevelői munkánk céljai

- A testi-szellemi-lelki harmónia legyen számukra érték.
- Ismerjék szervezetük működését, a testi és lelki változásaik természetét.
- Alakuljon ki az egyéni és kollégiumi közösségi életritmushoz igazodó napirendjük, amelyben kapjon szerepet a testmozgás, a sport, a munka, a lelki élet és a kikapcsolódás.
- Értjük el, hogy tanulóink megértsék: az egészséges életmódnak meghatározó tényezője a helyes táplálkozás.
- Váljék szükségletük a testük tisztán tartására a személyi higiénára való igény. Öltözködésük ne csupán a divatot kövesse, hanem egészségüket is védje és legyen praktikus.
- Rendszeresen vegyenek részt testi-lelki egyensúlyuk megőrzése érdekében versenyeken, bajnokságokon, tartózkodjanak minél többet szabad levegőn.
- Igényeljék, hogy tevékenységeik egészséges, nyugodt körülmények között folyjanak.
- Segítsük őket abban, hogy el tudják kerülni környezetük egészséget, biztonságot veszélyeztető helyeit, helyzeteit.
- Értjük el, hogy ismerjék, olvassák az életkoruknak megfelelő, helyes életvitelt sugalló alakító szövegeket.
- Kapjon hangsúlyos szerepet a tanulók életének, egészségének védelme érdekében a prevenciós tevékenység (balesetek, káros szenvedélyek stb. megelőzése).
- Kiemelt jelentőséget tulajdonítsunk a káros függőséghez vezető szokások elutasításának.
- Tartsanak rendet személyes holmijukban, lakószobájukban.
- A szelektív hulladékgyűjtés költségmentes lehetőségével élünk kollégiumi mindennapjainkban.
- Nagy hangsúlyt helyezünk a személyes példamutatásra, az egyéni beszélgetésekre, mert a kollégiumban való tartózkodás alatt mi biztosítjuk a családi háttérrel, pótoljuk a szülőket. Munkánkat az együttérző, értő odafigyelés hatja át.

Konkrét feladataink

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a kollégiumban eltöltött idő alatt minden diák részesüljön a teljes testi-lelki jóllétet, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a kollégiumban rendszer-szerűen működő egészségfejlesztési tevékenységben. Ennek eredményeként tanulóink egészségi állapotában a legkedvezőbb változásokat kívánjuk elérni. Kiemelt figyelmet fordítunk az alábbi, egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra és területekre.

- személyi higiéné
- egészséges táplálkozás
- mindennapos testmozgás, sportlehetőségek
- a testi és lelki egészségfejlesztés, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegséghez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- a bántalmazás és a kollégiumon belüli erőszak megelőzése
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- az egészséges életmódot támogató szabályok betartása, a testi-lelki egészség megóvása
- az egészségkárosító magatartásformák, az agresszió elutasítása

V.6. A tanulók segítése különböző területeken

V.6.1. A tanulók fejlődésének segítése

A személyes törődést biztosító, vallásos elmélyülést segítő foglalkozásokon a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére.

A tematikus csoportfoglalkozások keretében elsősorban a tanulócsoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek megbeszélése, értékelése történik. A foglalkozások célja, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a közösségi együttélés normáit, a szociális viselkedés alapvető szabályait; a konfliktuskezelő képességet. A tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a prevenciós tevékenység (balesetek, káros szenvedélyek – dohányzás, alkohol, illetve drogfogyasztás megelőzése).

Minden nevelő tevékenységet áthat a hit és a keresztény erkölcs. A hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább személyes példaadással: azzal, ahogy a hétköznapiakban élünk és gondolkodunk. A diákok azt az életstílust sajátítják el, amit a közvetlen környezetükben látnak és tapasztalnak. Az iskolai és a kollégiumi életben – a Szentírás tanításait felhasználva – törekedni kell a keresztény értékek megjelenítésére, érvényesítésére. A vallásgyakorlat minden területére kellő felkészültséggel, tapintattal, mérlegeléssel és bölcsességgel kell bevezetni a diákokat.

A középiskolás korosztály érzékeny minden őt érő érzelmi és mentális hatásra. E hatások feldolgozásában diákjainknak a család mellett (vagy helyett) a kollégium nyújt segítséget. Foglalkozásaink e hatások feldolgozását segítik elő a diákok személyiségének, jellemének, helyes önismeretének fejlesztésével, lelki egészségük ápolásával. A pszichés történések tudatosítása, önmaguk mélyebb ismerete elősegíti az alkalmazkodást, beilleszkedést, szűkebb és tágabb környezetükbe, felkészít a konfliktusok megoldására, az önbizalom, az önértékelés, a pályakép felépítésére, az önmenedzselés megalapozására. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe beépíteni az elsajátított tudást, készségeket, a tanulást segítő attitűdjüket, motívumaikat, a nevelés egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy kompetensnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az önismereti készségek és képességek kialakítása csoportos foglalkozásokon, és személyes beszélgetésen történik. Ezen kívül a kollégisták tevékenyen bekapcsolódnak a TESZI munkájába.

Az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében a kollégiumnak lehetőséget kell biztosítania arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Fejleszteni kell a kreativitásukat, erősíteni a tanulási motívumaikat – az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Törekedni kell a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges pozitív önértékelés kialakítására. Segíteni kell a mindennapi feladatokra történő felkészülést. Gondot fordítunk annak előmozdítására, hogy az ismeretek elsajátítása ne csak kötelességgént, hanem igényként is megfogalmazódjék a diákokban, s így életprogramjuk részévé váljon a tanulás.

A kultúra iránti igényességet alakítjuk színházlátogatásokkal, előadások szervezésével. Az optimális tanulási feltételeket a felügyelt stúdiumokkal biztosítjuk. Emellett személyes fejlesztéssel segítjük diákjainkat nemcsak a napi felkészülésükben, hanem a folyamatos tanulóshoz szükséges tanulástechnikai ismeretek megszerzését.

V.6.2. Tehetséggondozás és pályaorientáció

A differenciált képességfejlesztés, a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladásának biztosítása szervezetten, az iskolákkal együttműködve történik (szakkörök,

versenyek, érettségire való felkészítés). De a kollégiumi élet színes, tevékenységközpontú szervezésével alkalmakat teremt a diákok alkotóképességének megnyilvánulására, a tehetségek kibontakoztatására, a diákok helyes önértékelését erősítő sikerélményekre. Ide tartozik a kollégiumi események megszervezésében való részvétel, a sportolási és zenetanulási lehetőségek, a stúdiumok igényes felhasználása. A diákok a nevelőtanároktól konkrét esetben és közös foglalkozások keretében segítséget kapnak saját tanulási módszerük megtalálásához, és ezzel tehetségük kibontakoztatásához.

A pályaaorientáció célja, hogy segítse a diákok kíváncsiságát és lehetséges további iskola- és pályaválasztását az önismeret, a pályaismeret és a társadalmi kihívások, a gazdasági helyzet tükrében. Az iskola és a kollégium együttes feladata valamennyi tanulója számára lehetővé tenni az egyes szakmák, hivatások megismerését, segíteni a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést, tudatosítani a diákokban, hogy életük során többször kényszerülhetnek pályamódosításra. Lehetőségeihez képest átfogó képet kell nyújtania a munka világáról, és olyan tevékenységeket kell felkínálnia, amelyek alkalmat adnak arra, hogy a tanulók képességeiket kipróbálhassák.

A kötelező pályaaorientációs témájú kollégiumi foglalkozásokon túl a kollégistáknak lehetőségük van arra, hogy az intézmény segítő szakembereivel konzultáljanak a pályaválasztásukról (iskolapszichológus). Az esti imákon gyakran esik szó jövőtervezésről, önismeretről, a pályaválasztás kérdéseiről.

V.6.3. Felzárkóztatás

A gyengébb képességű vagy valamilyen okból lemaradó diákoknak elsődlegesen a stúdiumokon nyújtanak segítséget a nevelőtanárok vagy idősebb, jobb képességű társaik. Nagy szerepe van tehát annak, hogy a kollégista diákok egymást segítsék a tanulásban eseti jelleggel vagy rendszeresen. Igény esetén az iskola szerzetestanárai, illetve a kollégiumi nevelő tanárok saját szaktárgyaikban vacsora után személyes foglalkozásokat tartanak. Ez a fajta személyes törődés segíti a tanulókat abban, hogy pozitív önértékelés alakuljon ki bennük.

V.6.4. Az önálló életkezdés elősegítése

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégiumi rend kialakítása, betartása, a közösségben megtalált helye segíti a fiatal egészséges életmódjának kialakításában, elindítja a harmonikus testi-lelki fejlődés útján. Környezettudatos magatartásra neveljük a diákokat a rend betartása által. A rend által válnak érzékenyebbé a környezetük állapota iránt, gondolkodásukba és életvitelükbe egyéni és közösségi szinten is épüljön be a környezetkímélő magatartás.

A késő délutáni és esti közös programok (pl. előadások) segítségével a kollégiumi nevelés bővíti a diákok ismereteit az egyetemes emberi civilizációról, annak legnagyobb hatású eredményeiről. Felkelti az érdeklődést a kultúra, a tudományok, a művészetek iránt, továbbá az emberiség globális problémáival kapcsolatban. Természeti és társadalmi ismeretek átadásával, művészeti élményekkel segíti a világban való tájékozottság, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődését. Motivál, és helyzeteket biztosít az önkifejezési lehetőségek megtalálásához. Elősegíti az esztétikai-művészeti tudatosság megjelenését, az érzélemvilág gazdagodását. Fejleszti az idegen nyelvi kommunikációt.

A kollégium kiteljesíti a nemzet, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának, értékeinek tiszteltését, a nemzeti, történelmi és vallási hagyományok megismerését

és ápolását, ezzel is erősítve a tanulók hazaszeretetét. A kollégium változatos, sokrétű kulturális tevékenységével hozzájárul a magyar, az európai és az egyetemes kultúra értékeinek megismeréséhez, elsajátításához és értékeléséhez.

A kollégiumi nevelés segíti az önálló életvitel kialakítását, a majdani családi háztartás és gazdálkodás tervezését, a tudatos fogyasztóvá válást, az eligazodást a mindennapi életben, a gazdaság és a pénzgazdálkodás világában. A kollégista diák az önálló, de mégis közösségben folytatott napi tevékenysége által segíti magában az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

V.7. A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, tehetséggondozása, társadalmi beilleszkedésük segítése

A hátrányos helyzet tanulóira nagy figyelmet fordítunk a kollégiumban. A stúdiumok keretében és a szabadidőben segítséget kapnak a nevelőtanároktól és társaiktól a tanulásban, felzárkóztatásban, adott esetben TESZI-s diákok bevonásával.

Próbáljuk segíteni őket abban, hogy kollégiumi éveik alatt és felnőttkorukban minél szervezettebben be tudjanak illeszkedni a társadalomba. A kollégiumi közösség normái, viselkedésmódjai, a nevelőtanárok és társak szempontjai, tanácsai segítik őket ebben. Kiemelt területek lehetnek itt az egészséges étkezés, az öltözködés, a kommunikáció, az időbeosztás, az életvezetés, a világkép kialakításának támogatása.

V.8. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei és eszközei

A kollégium nevéből, céljaiból, feladatköréből adódóan kiemelt fontosságúnak tartja a közösségi élet fejlesztését. A tanulói személyiség fejlesztését, valamint a kollégium kisebb-nagyobb közösségeinek fejlesztését párhuzamosan futó, egymást meghatározó folyamatnak tekintjük.

Kollégiumi közösségeink alapvető meghatározója a jogszabályok adta szervezeti keretek mellett a szociális, erkölcsi, érzelmi védettség. A biztonság és a szülőpótlás–védettségszükséglet kielégítése után kerülhet sor a közösségi affinitás, a közösségi identitás kialakítására. Ehhez elválaszthatatlanul kapcsolódik kollégiumi értékrendünk, hagyományaink, a közösségi élet értékközvetítő tevékenysége és hagyományápolásunk. Mindezt diákjaink kollégiumi éveik alatt megismerik, s aktív részeseivé válnak, hatása maradandó felnőtt életükre is.

A kollégium a szocializációs folyamat aktív színtere, lehetővé teszi a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, gyakoroltatását. Ennek megfelelően követelményeket támaszt tagjaival szemben és értékeli annak teljesítését. Céljaink: a közösség és az egyén viszonyában a társas kapcsolatok adta lehetőségek kihasználása, a személyiség kibontakoztatása, az értékviszonyok tudatosítása, gyakoroltatása; a szociális és társadalmi-állampolgári kompetenciák pedagógiaiilag megtervezett fejlesztése; a szociális készségek, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs kultúra fejlesztése által a közösségi értékrend és normarendszer közvetítése.

Feladataink a kollégiumi dokumentumok, szabályzatok megismertetése, elfogadtatása és az abban rögzítettek betartatása. Kollégiumi közösségünk pozitív szociális szokások hordozója, s ennek betartását tagjaitól következetesen elvárja. Diákjaink ilyen irányú képességei a beilleszkedés és alkalmazkodás folyamatában alakulnak ki.

Módszereink és eszközeink

- A szociális viselkedés alapvető szabályának tekintjük kollégiumi értékrendünket, amit a tanulók mindennapi életében elsajátítatunk, gyakoroltatunk.
- Felsőbb évfolyamos tanulóink járjanak példával elől a segítő együttműködésben.
- A kortárssegítők munkája kapjon kiemelt figyelmet, elismerést.
- A tanár-diák, a vezető-vezetett kölcsönhatásban valósuljon meg a feladatok adása
- A csoportfoglalkozások szolgálják diákjaink életre felkészülését, jövőképük kialakulását, a társadalmi viszonyokba való eligazodást, beilleszkedést.
- A kollégiumi közösségek nemcsak tervszerű fejlesztés révén haladnak előre, hanem a diákcsoportok egymásra hatása, a kollégium hagyományrendszerének működtetése (ünnepségek, versenyek) kiemelten szolgálják a közösség építést.
- A kollégiumi közösségi életbe való bekapcsolódás a kilencedik évfolyamon a tanulók befogadásával kezdődik, és a végzősök ballagásával zárul.
- Főként az esti imák keretében lehetőséget adunk arra, hogy a diákok szabadon kifejtthessék véleményüket, elmondhassák élményeiket a kollégium közösségi életének alakulásával kapcsolatban.

V.9. A művelődési és sportolási tevékenységek szervezésének elvei

A művelődési és sportolási tevékenység szervezésével a tanulók testi-lelki egészségének megőrzésére, fejlesztésére törekszünk. Nagy hangsúlyt fektetünk a tanulók önművelődésének elősegítésére, a folyamat irányítására. Emellett a kollégiumi ünnepségek, versenyek, hagyományörző rendezvények lehetőséget biztosítanak a művelődésre. Az iskola által szervezett rendezvények, diákkörök, az iskola tárgyi feltételei (pl. könyvtár) is támogatják a kollégistákat a művelődésben, tanulásban.

A kollégisták színház-, kiállítás-, koncert- és könyvtárlátogatásait támogatjuk; biztosítjuk az egyes tanulók érdeklődési körének megfelelően a részvétel lehetőségét kulturális rendezvényeken, programokon (mozi, színház). A tehetséges tanulók számára alkalmat biztosítunk, hogy művészeti együttesekben tevékenykedjenek, vagy zeneiskolába, egyéb alkotó műhelyekbe kapcsolódjanak be.

A tanulók testi egészségének megőrzését a harmonikus személyiség feltételeinek tekintjük, és kiemelten szorgalmazzuk. Kollégiumunk tanulói otthonos, kulturált, esztétikus környezetben élnek mindennapjaikat, ami fejleszti ízlésüket, igényességüket, elősegíti jó közérzetüket. Ehhez járul hozzá a rendszeres, megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges életmód feltételeinek megteremtésével, s a kapcsolódó szokásrendszer megalapozásával.

Ebben meghatározó szerepet tölt be a sport, a sportolási alkalmak. A sportolási tevékenység szervezése egyrészt a kollégiumi feltételrendszer működtetésével történik, másrészt a diákoknak lehetőségük nyílik kollégiumon kívüli sportolási lehetőségek igénybevételére. A kollégiumon belül a konditerem, a tornaterem eszközeit használhatják a diákok. Igény esetén sporteszközöket kölcsönzünk számukra. Nagy hangsúlyt fektetünk a közösségi labdajátékok feltételrendszerének biztosítására. A tehetséges diákok részére lehetőséget biztosítunk egyesületeken belüli sporttevékenység műveléséhez.

V.10. Gyermek- és ifjúságvédelem

A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi és iskolai hatások, az érték-és normaválság, az egyre több családban észlelhető életvezetési problémák miatt növekszik fiataljaink feszültség szintje. Célunk, hogy gyermekeink tudással, érzelmi viszonyulásokkal, készségekkel (mentálisan is megerősödve) önmaguk legyenek képesek a rájuk leselkedő veszélyeket felismerni: drog, alkohol, dohányzás, bűnözés stb. Feladatunk a megelőzés, a veszélyeztetettség

időbeni felismerése és a segítségnyújtás. A prevenció kiemelt feladat, ennek megvalósítása a pedagógiai folyamat teljes egészét átfogó tudatos munka. Ehhez alapot a biztonságos környezet és a testi-lelki egészség összhangja adhat.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat alapvetően az iskolában tevékenykedő szakemberek látják el (iskolapszichológus, ifjúságvédelmi felelős, szociális segítő). Emellett valamennyi kollégiumi nevelőtanárnak közre kell működni a hátránykompenzálásban, gyermek- és ifjúságvédelemben. Fontos szempontjaink: a pedagógus, a szülő és a gyerek közötti jó kapcsolat (együttesen oldják meg a problémát), az osztályfőnök bevonása, a magas szintű gyermekismeret (a tanulási vagy viselkedésbeli gondokat kiváltó okok és tünetek kezelésére a legjobb megoldás megtalálása), súlyosabb esetekben a gyermekjóléti szolgálattal a kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás.

A pedagógusok feladatai: megértő légkör, jó emberi kapcsolatok kialakítása, a tanítvány társas kapcsolatainak figyelemmel kísérése, „élethelyzetek” létrehozása, együttes tevékenységekkel, feladatokkal való megbízása, „élményteremtés”. A diákokat biztatjuk a hatékony öngyógyítás, feszültségoldás és problémamegoldás módszereinek megismerésére (pl. sport, művészet, olvasás).

V.11. A kollégium hagyományai és ezek továbbfejlesztése

Az intézmény világos elvi alapjaival, több száz éves történetével és élő hagyományrendszerével meghatározó keretet biztosít a kollégiumnak. A diákokon saját hagyományai ebbe a rendszerbe épülnek bele.

A kollégiumi hagyományok a diákokon életében kétpólusúan jelentkeznek. Egyrészt átfogják a kollégiumi élet mindennapjait: kifejezésre jutnak a kollégium családi légkörében, a fenntartóval, az iskolákkal, osztályfőnökökkel való együttműködésre való törekvésben, a személyiségközpontú nevelőmunkában, a konstruktív intézményi miliőben. Másrészt hatványozott formában jutnak kifejezésre a kollégiumi ünnepek, hagyományörző programok megrendezésénél.

Napirendünk a piarista kollégiumok sok évtizedes (évszázados) hagyományaira épül, ez a legegységesebben a minden esti imában fedezhető fel.

Kollégiumunkban kialakult hagyománya van a tanévenkénti rendezvények szervezésének. Célunk, hogy ünnepségeinket minden esetben a színvonal, meghittség, érzelmegazdagság jellemezze, hogy a bensőséges hangulat valamennyi résztvevőt megérintse; kapjanak mintát diákjaink arra, hogy később saját családjukban, környezetükben hogyan tegyenek emlékeztetést jeles alkalmakat.

A nemzeti és egyházi ünnepekről diákjaink az iskolában is megemlékeznek, ezért diákokonunk hagyományos rendezvényei általában kifejezetten a kollégiumi élethez kötődnek. Ilyen alkalmak: a szeptemberi gólyaavató, előadásokon való részvétel, a Mikulás-ünnepség, az adventi rórate szentmise, a karácsonyi készület, a nagyböjti keresztút, a májusfaállítás és -kitáncolás, valamint a végzősök búcsúztatása.

Lehetséges fejlesztési irányok: évközi hagyományos rendezvényeink megerősítése, kollégiumi diákönkormányzat létrehozása, kollégiumi gyűlések rendezése.

V.12. Kapcsolattartás és együttműködés az iskolával

A kollégium az intézmény része, így az iskolával való kapcsolattartás könnyen megvalósítható. A nevelőtanárok közül többen az iskolában is tanítanak, az iskolai levelezőlistákon mindenki rajta van. A nevelőtanárok így részt vesznek a tantestületi konferenciákon, hozzájutnak az iskolai információkhoz. A kollégisták a kollégiumban is használják az iskolai diáknaplót, amelynek beszerzése azok számára is kötelező, akik nem a Piarista Iskola diákjai.

Szükség esetén a kollégium tanárai bármilyen ügyben könnyen tudnak egyeztetni az iskolai tanárokkal, segítő szakemberekkel és más munkatársakkal (pl. karbantartók).

V.13. Kapcsolattartás és együttműködés a szülőkkel

Az iskolai fogadóórákon a kollégiumi nevelőtanárok is elérhetők, e-mailben bármikor megkereshetők. A kollégium által használt telefonszámok és a diákotthonra vonatkozó fontos információk szerepelnek az iskola honlapján, külön menüpontban. A kollégiumnak külön e-mail címe van, amelyen keresztül a szülők elérhetik a kollégiumvezetőt.

Szívesen fogadjuk a szülők észrevételeit, javaslatait, segítségét. Kérdéseiket, véleményüket szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik a pedagógusokkal. A szülők és az Intézmény közötti kapcsolat hivatalos fóruma a Szülői Szervezet.

A szülői ház és az Intézmény közötti jó kapcsolat diákjaink eredményes nevelődésének elengedhetetlen feltétele, hiszen növendékeink fejlődését akkor szolgálhatjuk a legjobban, ha a család és az Intézmény együttműködve, hasonló elvek mentén törekszik segíteni személyiségük, jellemük alakulását.

Elvárásaink közé tartozik, hogy betegség és más távollét esetén a szülők jelzést adjanak a kollégium felé. Ugyanezt kérjük, ha a tanuló környezetében, vagy a tanulóval olyan esemény történik, amely jelentősen befolyásolja a tanuló magatartását, fejlődését. Természetesen a csoportvezető tanárok is adnak a szülők felé tájékoztatást a kollégiumi tartózkodás során előfordult, hangsúlyos történésekről.

V.14. Környezeti nevelési elvek

A fiúkollégium felújítása óta Ökollégium, vagyis kiemelt szerep jut benne a teremtésvédelemnek, a fenntartható erőforrás-használatnak. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink rendezett környezetben, a teremtet világgal harmóniában éljenek, és olyan szokásokat alakítsanak ki, amelyekkel ezt szolgálják.

A kollégiumban sok konkrét segítséget nyújtunk ehhez, ilyenek pl. a fiúkollégium földszintjén található ökológiai témájú kiállítás, a szelektív hulladékgyűjtés, az egészséges életmódra nevelés, az iskola udvarának mint szép természeti környezetnek a használata, az ide vonatkozó csoportos beszélgetések, a nevelőtanárok példája.

V.15. A sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó célok és feladatok

V.15.1. Alapelvek

Célunk a sajátos nevelési igényből fakadó hátrányok, hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával. Feladatunk törekvés a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása, a társadalmi együttélés szempontjából fontos egyéni tulajdonságok fejlesztése. A megfelelő képzettségű szakember az iskolában a törvényben előírt időkeretben foglalkozik ezekkel a tanulókkal, a kollégiumban pedig kiegészítjük ezt a tevékenységet. A diákotthonban kiemelt fontosságú, hogy a tanulók érzékennyé váljanak a sajátos nevelésű igényű diákok problémáira, kialakuljon bennük a segítő hozzáállás, és megtanulják, hogy hogyan nyújthatnak valódi támogatást rászoruló társaiknak.

V.15.2. Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanulók

Kiemelt célunk az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése, hogy a gyermekek az felkészültté váljanak az ismeretszerzésre és tanulásra, az önálló döntéshozatalra, képesség

váljanak az önrendelkező életvitelre. Ismerjék meg a mozgáskorlátozottságukból eredő egészségi teendőket és az egészségügyi ellátás lehetőségeit, a sajátos helyzetükből adódó jogukat.

A mozgáskorlátozott tanuló iskolai tanulásának nehézségeit leginkább a mozgásszervi károsodás következtében a kommunikáció és a kognitív funkciók (figyelem, érzékelés-észlelés, emlékezet, gondolkodás) területén kialakult zavarai, illetve a mozgásteljesítményt igénylő feladatok kivitelezésének problémái jelentik.

- Az intézményünk felkészült legyen a tanuló fogadására: megfelelő fizikai környezetet megteremtése, segédeszközök beszerzése, személyi környezet felkészítése.
- Az ellátás folyamatát a nevelőtanár, a gyógypedagógus és a konduktív nevelés szakmai együttműködése kíséri.
- A kollégiumi életben és a tanulás során a tanuló kapjon kiemelt figyelmet és segítséget.

V.15.3. Látássérült tanulók

Fontos figyelembe venni, hogy a látás hiánya vagy csökkent volta miatt a látássérült gyermek ismeretszerzését a látó beállítódás helyett más beállítódás is jellemzi. A látás hiánya, az aliglátás és a gyengénlátás nemcsak a tanulás terén okoz eltéréseket, hanem nehezítette a mindennapi élet tevékenységei (a tájékozódás, a közlekedés, az önkiszolgálás) is. A pedagógus fokozott odafigyeléssel, egyéni bánásmóddal és a közösség segítségével tudja mindezt korrigálni.

Feladataink a kollégiumban:

- az önállóság fejlesztése a mindennapi élethelyzetekben (pl. étkezés, öltözködés, tisztálkodás),
- az akarat tulajdonságok (céltudatosság, kitartás) kialakítása az önálló tanulás és a későbbi munkavégzés céljából,
- az önfejlesztés igényének kialakítása különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában,
- az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása,
- az egészségvédő magatartás szokásainak továbbfejlesztése, az egészséges életmód iránti igény kialakítása,
- olyan közösségi feladatok adása, amelyet a látássérült tanulók megfelelően tudnak teljesíteni, hogy ez által a közösség értékes tagjának érezhessék magukat,
- a kollégiumi környezet, főként a kollégiumi háló megfelelő alakítása a látássérült tanuló szükségleteinek megfelelően.

V.15.4. Hallássérült tanulók

Célunk, hogy segítsük a hallássérült tanulók társadalmi beilleszkedését, közösségi integrációját. Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére, valamint a szülők, a tanárok és a kollégiumi nevelőtanárok együttműködésére. Legfontosabb feladataink:

- a hallássérülésnek és az azzal összefüggő akadályozott kommunikációnak a személyiség fejlődésre tett kedvezőtlen hatásának megelőzése, csökkentése,
- szükség esetén a személyiségzavar, magatartászavar, beilleszkedési nehézségek, iskolai vagy családi konfliktusok, egyéb pszichés problémák kezelése,
- olyan közösségi feladatok adása, amelyet a hallássérült tanulók megfelelően tudnak teljesíteni, hogy ez által a közösség értékes tagjának érezhessék magukat,

- a kollégiumban a hallássérült tanulók a mindennapi élethelyzetekkel találkoznak, tehát a kollégiumi élet kiváló lehetőség ezeknek a helyzeteknek a megismerésére, a megküzdési technikák felismerésére és megtanulására, amelyhez a nevelőtanárok és a diákközösség nyújthat megfelelő támogatást.

V.15.5. Beszédfigyatékos tanulók

A beszédfigyatékoság – még gondos fejlesztés ellenére is – végigkíséri a tanulók egész iskolai pályafutását, és természetükből adódóan más-más területen, de markáns teljesítményhátrányt jelentenek. A beszédfejlődési zavarral küzdő tanulók a társult zavaroktól eltekintve szinte minden esetben jobb teljesítményt nyújtanak az írott nyelvhez kötődő feladatokban (pl. olvasás, szövegértés-szövegalkotás), ugyanakkor a szóbeli és az írásbeli nyelvi teljesítmények terén egyaránt akadályokkal küzdenek. Mindezek viselkedési zavarokhoz vezethetnek. Célunk, hogy segítsük tanulóinkat a tanulási és magatartási zavarok leküzdésében, és ezzel segítsük egészséges önbizalmuk kialakítását.

A legfontosabb feladatunk a bizalom és türelem mind a nevelőtanárok, mind a diáktársak részéről, hogy a beszédfigyatékos tanulók érezzék a törődést, és megtapasztalják, hogy van idejük, lehetőségük kifejezni magukat. Emellett lényeges a kapcsolattartás a nevelőtanárok és a segítő szakemberek között a szükséges szakmai információk megszerzése és a tanuló fejlődésének nyomon követése érdekében.

V.15.6. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

Ezek a tanulók gyakran élnek át kudarchelyzetet, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ezért az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki, ezek prevenciója, kezelése is kiemelt feladatunk. Legfontosabb tevékenységeink:

- a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaeorientáció folyamatát is,
- segítség nyújtása a tanulásban a nevelőtanárok és a diáktársak részéről,
- kiemelt figyelem biztosítása, amely a tanulók önértékelésének javulásához vezet.

V.16. A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

TÉMAKÖR	ÉVFOLYAM				
	1–8.	9.	10.	11.	12.
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2

TÉMAKÖR	ÉVFOLYAM				
	1–8.	9.	10.	11.	12.
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
Összesen	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra

VI. MELLÉKLET: AZ INTÉZMÉNY DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERVE

A nagykanizsai Piarista Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Boldog Donáti Celesztina Óvoda, amint a neve is mutatja, összetett intézmény. 250 éves intézményünk minden időben figyel az új pedagógiai módszerek megismerésére és alkalmazására. Az alapítás óta ügyelünk arra, hogy tanítványaink a leghatékonyabban tudják a korszerű tudás elemeit elsajátítani. A napjainkban elterjedt digitális eszközök, digitális alapú oktatási módszerek megismerése és alkalmazása része ennek a tudásnak. A digitális eszközeink a tanulók és a tanárok digitális kompetenciáinak fejlesztését is szolgálják. A diákok naponta használják digitális eszközeiket, de elsősorban nem iskolai feladataik hatékonyabb ellátására. Az elmúlt években elindult digitális eszközfejlesztést folytatva és a diákok saját eszközeit a tanulási folyamatba bevonva a XXI. század elvárásainak megfelelő iskolát szeretnénk kialakítani. Jelen pályázatunkkal ezt a célt kívánjuk megvalósítani: iskolánk szerves része digitális környezetünknek.

VI.1. Helyzetelemzés, fejlesztési szükségletek bemutatása

Intézményünk nagy utat tett meg az elmúlt 20 esztendőben attól fogva, hogy iskolánk újraindulása után 1995. szeptemberében ezen épületben visszakaptuk az első tantermet. A nulláról indultunk, és minden területen elértünk oda, hogy versenyképes iskolában élhessünk. A fejlődésben nagy szerepet kapott a digitális eszközökkel való felszerelés, illetve a hozzá tartozó módszertani kultúrában történő előrehaladás is. Ezen az úton a velünk együtt fejlődő környezet további növekedésre indít.

A projekt előkészítő szakaszában a Fenntartó felmérést végzett a piarista intézményekben foglalkoztatott valamennyi pedagógus körében. A kérdőívben a digitális pedagógia jelenlegi intézményi állapotáról, a pedagógusok digitális pedagógiához való hozzáállásáról, a tanárok jelenlegi digitális "eszköztáráról" számoltunk be. Az alábbiakban felhasználjuk az ebből nyert eredményeket és tapasztalatokat is.

VI.1.1. A gyakorlatban alkalmazott digitális pedagógiai eszköztár bemutatása, fejlesztési szükségletek

VI.1.1.1. Az intézmény módszertani felkészültsége a digitális kompetencia fejlesztés területén

Az egész iskolában a tanárok több mint 50%-a rendszeresen használ az órán projektort, számítógépet, a munkájában használja a szövegszerkesztést, levelezést. A digitális világ irányába történő elmozdulásnak fontos állomása volt hét évvel ezelőtt a digitális napló bevezetése intézményünkben. Ez nemcsak a pedagógusok szemléletváltásában segített bennünket, de a szülők és a diákok oldalán is támogatta az új módszerek, eszközök elfogadását és használatát. Azóta mindenki a digitális naplót használja az adminisztrációban, a tanárok ezen keresztül tartjuk a kapcsolatot a szülőkkel. Elektronikus felületen osztják meg a diákokkal a feladatokat, sokan számonkérés alkalmával is ezt használják.

A TIOP1.1.1 pályázatban két részletben nyertünk 18 (13+5) interaktív táblát. Az első pályázathoz kapcsolódóan a tanárok közel 50% kapott módszertani képzést helyben. A második részben sajnos csak két kollégánk tudott részt venni továbbképzésben. Az iskolában a rendelkezésre álló interaktív táblákhoz a SMART programcsomagot használjuk. A pedagógusok egyre gyakrabban használják a digitális anyagokat, de ezeket elsősorban a hagyományos oktatási módszerek kiegészítésére alkalmazzák. Sajnos a digitális anyagok és eszközök használatában nem alakult még ki egységes rend, ennek egyik oka: a wifi rendszer

elavult régi AP-k max. 54Mbps eszközökkel van felszerelve. Kizárólag tanári gépek/laptopok használhatják, komolyabb terhelést pl.egyszerre 20-30 gép/eszköz kiszolgálására, már nem alkalmas.

Az alsóban nincs gyakorlatilag wifi, (a tanárban egy eszköz tanári gépek és eszközök - telefon, tablet- számára). Az oktatásban azaz tantermekben jelenleg nem elérhető egy wifi hálózat sem. Az alsóban a falban viszont minden teremben van net és a wifi kiépítése új wifi eszközök felszerelése viszonylag egyszerűen kivitelezhető a gimnáziummal ellentétben, ahol nincs egyáltalán gyengeáramú infrastruktúra a falban.

Másik oka ott keresendő, hogy hiányoznak használható kész tananyagok a szoftverhez, és a pedagógusok informatikai készségei nem elég biztosak ahhoz, hogy önállóan saját anyagokat állítsanak össze a program segítségével. Ezen kívül látjuk az okos telefonok által kínált lehetőséget, de tartózkodás van a pedagógusok jelentős részében (70%) ennek helyes iskolai használatát illetően.

Készen állunk arra, hogy megismerve más intézmények jó gyakorlatát, fenntartásainkat legyőzzük, és bátran merjük használni ezeket az eszközöket. Szükségünk van továbbá arra, hogy a digitális tananyagok használatának összehangolása illetve a használat során az anyagok megosztása megtörténjen. Ezen felül egymás segítése, valamint a kiszámíthatóság és a rendszeresség nagymértékben fejlesztésre szorul.

VI.1.1.2. Fejlesztési szükségletek

Az intézmény programba bevont pedagógusainak továbbképzésen való részvétele, digitális kompetenciáinak fejlesztése területén, összhangban a választott digitális pedagógiai módszertani csomagokkal.

A teljes tantestülettel szükséges megismertetni a projekt során a bevonódott pedagógusok által használt, bevált eszközöket és módszereket. Különösen a mobil eszközök (netbook, tablet, okostelefon pedagógiai alkalmazási lehetőségeit, a meglévő és ingyenesen hozzáférhető szoftverek, alkalmazások pedagógiai gyakorlatba való beépítését, az értékelés digitális pedagógiai lehetőségeit. Az intézmény pedagógusainak akkreditált továbbképzésen való részvétele, digitális kompetenciáinak fejlesztése területén, összhangban a választott digitális pedagógiai módszertani csomagokkal.

Az alábbi módszertani csomagok alkalmazását látjuk szükségesnek (és lehetségesnek):

- Geomatech (alsó tagozat, matematika);
- Lego WeDo (alsó tagozat - környezetismeret) és
- Problémamegoldás Lego Robottal (EV3; felső tagozat - informatika).

A digitális értékelési eszközök területén megismerve más piarista iskolák elképzelését a Redmenta alkalmazást szeretnénk használni. A tapasztalatokról folyamatosan egyeztetünk a többi piarista iskolával. Ezen kívül lehetőségünk lesz együttműködni a helyi tankerület iskoláival. Ezek az alkalmazások alkalmasak a projekt eredmények mérésében való alkalmazásra is, például a diákok vagy szülők, pedagógusok visszajelzésének gyűjtésére. Az önértékelésben emellett a rendszeres szöveges visszajelzéseket, reflexiókat is fontosnak gondoljuk, és méréseinkben erre mindig lehetőséget adunk partnereinknek.

Az iskola Pedagógiai Programjába a felkészülési év végén kívánjuk először a digitális pedagógiai módszerek jelenleginél konkrétabb beépítését: egyrészt a bevezetésre kerülő programcsomagokat nevesítjük, első körben az érintett csoportokban. Emellett az általános, teljes tantestületre a felkészítések, képzések nyomán kialakuló gyakorlathoz kapcsolódó elvárásokat építjük be a Pedagógiai Programba. Ezek figyelembe veszik a digitális pedagógiához szükséges infrastrukturális adottságok meglétét és a meglévő, elsajátított pedagógiai módszertani tudást. A digitális pedagógia fő hozadécai közé tartozik a differenciálás kiterjedt lehetősége, ami az SNI/BTM diákok inklúzióját nagyban segíti. Ebből következik, hogy a digitális pedagógiai lehetőségeket szükséges beépítenünk az inklúzió módszertanánál a Pedagógiai Programba.

A pályázat előírásainak megfelelően szükséges, hogy a bevont csoportokra és tantárgyakra vonatkozóan a digitális módszertannal támogatott órák aránya elérje a 40%-ot.

VI.1.2. Az intézményi szervezeti és humán feltételek bemutatása, fejlesztési szükségletek

VI.1.2.1. Az intézményi szervezeti struktúra és a rendelkezésre álló humán erőforrás bemutatása

Összetett intézményünk nagyon szorosan egymásra épülő egységekből áll, amelyben 650 diák, illetve gyermek növekszik, akiket közel 70 pedagógus kísér növekedésük útján. Az iskola minden egységében vannak pedagógusok, akik innovatívan használják az interaktív táblát, a rendelkezésre álló mobil eszközöket. Az intézmény irányításában a felelős intézményvezető bátran támaszkodik a vezetői csapat tagjaira, akik elkötelezettek a digitális pedagógiai fejlesztések irányában. A pályázatban szoros értelemben az általános iskola alsó és felső tagozatának diákjai és tanárai vesznek részt, tágabb értelemben azonban mindenki.

Az alsóban a nevelők szoros egységet alkotnak mivel gördülő rendszerben folyik az oktató-nevelő munka. A felső tagozaton tanító kollégák viszont nagyrészt a gimnáziumban is tanítanak, ezért szerteágazóbb a feladatuk. Az alsó tagozatban évfolyamonként két, összesen nyolc osztály van, és őket 16 pedagógus tanítja, neveli. A felső tagozatban tanító 26 tanár közül két kivétellel mindenki tanít a gimnáziumban is. A nyertes TIOP pályázatokhoz kapcsolódóan a nevelőtestület fele vett részt módszertani oktatásban. Rajtuk kívül 11 fő vett részt digitális tananyaghoz, vagy eszközhöz kapcsolódó továbbképzésen. A pályázat lehetőséget ad arra, hogy ebben iskolánk fejlődjön.

Összetett intézményünkben, különösen az általános iskolában nagyon sok hátrányos helyzetű diák tanul. Ez egyrészt a szülői környezet alakulásából ered, sok a cigány származású diákunk, illetve tizennégyen állami gondozottak. A sajátos nevelési igényű (SNI) diákok száma 49 fő, és rajtuk kívül közel 60 fő küzd beilleszkedési, magatartási vagy tanulási zavarral (BTM). Célunk, hogy a fejlesztés a számukra (SNI) megfelelő tartalmak közvetítésével valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését, a társadalomba való beilleszkedést. Az integrált oktatás a speciális egyéni szükségletekhez igazított sajátos módszerekkel, ismeretanyag-elrendezéssel, értékelési rendszerrel a fogyatékos tanulók nevelésének-oktatásának irányelveinek figyelembe vételével. A fejlesztés követelményei igazodnak a fejlődés üteméhez. Segítséget nyújtunk számukra személyes egyéni fejlesztéssel, csoportos fejlesztéssel is.

Ebben a munkában teljes állású gyógypedagógus és pszichológus segíti munkánkat, valamint a tanárok közül hárman is rendelkeznek fejlesztő pedagógusi képesítéssel, és tanóráik mellett fejlesztő órákat is tartanak.

A szülők különösen az óvodában és az alsó tagozatban nagyon szoros kapcsolatot tartanak az intézménnyel. Később ez az együttműködés gyengül, illetve a szülők fele marad ennyire érdeklődő és segítő. A szülői közösség szervezett működése korábban akadozott, mára ebben sikerült előrelépni. Formálódó szülői szervezetünk bekapcsolódott a fenntartó által létrehozott tartományi szülői közösségbe. A szülők igénylik a digitális eszközök használatában való előrehaladásunkat.

Az iskolában a digitális eszközök használatában egy rendszergazda segíti a pedagógusok munkáját, a pályázat infrastrukturális oldalát elsősorban ő biztosítja. Az asszisztensi feladatot egy pedagógus kolléga látja majd el, aki munkájában tevékenyen használja a digitális tananyagokat és módszereket.

VI.1.2.2. Fejlesztési szükségletek

Az innovatívabb, jobb digitális kompetenciákkal rendelkező kollégák rendszeresen használják a digitális eszközöket és a digitális pedagógia módszereit. Szükséges lenne viszont,

hogy a kevésbé innovatív, a gyengébb digitális kompetenciával rendelkező pedagógusokat is megnyerjük a digitális pedagógiának, hogy a digitális pedagógia ne egy-egy pedagógus vagy tantárgy jellemzője legyen, hanem az iskola teljes kultúrájában legyen jelen. Továbbá szükséges, hogy a kollégák digitális pedagógiai módszertára folyamatosan frissüljön, hogy az újabb és a bevált módszereket hatékonyan használjuk fel a kompetenciafejlesztésben.

Szeretnénk még, hogy a kollégák osszák meg egymással digitális tartalmukat, sőt működjenek együtt azok elkészítésében, mert ezzel egyrészt hatékonyabb lehet fejlődésük, másrészt segítik is így egymás munkáját, és csökken a terhelésük.

A diákok, szülők, sőt kollégák megnyerése sem teljes még.

Olyan reflektált folyamatra van szükségünk, ami biztosítja, hogy a tantestület egésze alkalmas legyen a digitális pedagógia alkalmazására, és mérhetőek legyen ennek jelenléte és eredményei. Ebben a folyamatban a fenntartó segítségére bizalommal számíthatunk.

A szűkebb értelemben vett projekt tevékenységekbe három kollégát vonunk be:

- Tóth Marianna alsó tagozaton tanító pedagógus a Lego WeDo programmal foglalkozik majd, környezetismeret órán. Mivel osztálytanítónak több tárgyat is tanít, programok megvalósítására több tantárgy keretén belül lehetőség adódik. Eddig is szívesen használja az interaktív táblát, sajnos ritkán jut hozzá, mert nem az ő termében van, csak terem cserével tudja használni. Nagyon elkötelezett munkatársunk a digitális környezet iskolai formálása iránt.
- Ámonné Csizmadia Hedvig alsó tagozaton tanító pedagógus a Geomatech programot valósítja meg matematika órán. A matematika tanításban jelenleg is minden órán használja az interaktív tábla adta lehetőségeket. Hasonlóan Mariannhoz a programok megvalósítására több tantárgy keretén belül lehetősége adódik.
- Rózsás Antal informatikát tanító tanár alkalmazza a Problémamegoldás Lego robottal programcsomagot a felső tagozaton. Évek óta alsós diákokkal szakkör keretében foglalkozik a LOGO informatikai rendszer oktatásával, ami kiváló lehetőséget ad a diákoknak a továbblépésre a robotika irányában.
- Kiss Zoltán tanár úr a digitális módszertani asszisztensi feladatokat látja el. ő jártas az adott területen, az elmúlt években tanóráin rendszerben alkalmazta a digitális eszközöket és anyagokat. Az évek során bizonyította a digitális pedagógiához szükséges kompetencia meglétét, és a speciális területeken a projekt elején plusz tudásokra tesz szert.

A bevont csoportok: az alsó tagozaton két osztály és a felső tagozaton egy. A jelenlegi elsősök a 2018/2019-es tanévben harmadik osztályosok a környezetismeret tantárgyból a Lego WeDo programmal; illetve a jelenlegi másodikosok, akik a 2018/2019-es tanévben negyedikes osztály lesz matematikából a Geomatech programcsomaggal. Informatikából a 2018/2019-es tanévben a hetedikes osztályban a robotprogramozás alkalmazásával; lehetőség lesz esetleg fizika vagy matematika órákon is ennek alkalmazására. Mindenbevont csoport esetében a rákövetkező évben folytatódik a program. Továbbképzések:

A programcsomagokhoz 30 illetve 60 (Geomatech) órás képzést tervezünk. Ezeken nem csak a programcsomagot bevezető pedagógusok vesznek részt, hiszen cél, hogy a csomagokat később a kollégák is alkalmazzák. Összesen legalább 6 pedagógust tervezünk küldeni az általános iskolából akkreditált képzésre, ebből legalább hármat az első, felkészülő évben. Emellett egy belső iskolai, 30 órás felkészítést tervezünk, amelyen a tantestület nagy része részt vesz. Ezen tanítást/tanulást segítő digitális kompetenciák fejlesztése valósul meg, az eddigi tapasztalataink szerint releváns tartalmakkal. Ez a képzés öt órás blokkokban valósul meg egy tanév során a pályázat indítását követően. Ennek során a pedagógusok e-learning anyagokat használnak és készítenek is, valamint a tanultakat alkalmazzák és reflektálnak rá.

Szemléletformálás, érzékenyítés eddig is zajlott, a projekt előkészítésének részeként egy attitűdvizsgálatot is végeztünk a pedagógusok körében, ami pozitív képet mutatott. Ezzel együtt

szemléletformáló tevékenységekre továbbra is szükség van, a diákok és szülők nagyobb bevonására, valamint a még kevésbé bevonódott kollégák bevonására. Az attitűdvizsgálat azt mutatta pedagógusok körében, hogy az egész iskola tanárainak kilencven százaléka szívesen fejlődne digitális pedagógiából, és egyetért, hogy a digitális tudás átadása minden tanár feladata. Hatvan százaléka szerint hatékonyabbá teheti a tanítást/tanulást a digitális pedagógia. A tanárok közel negyede szerint a digitalizáció divat, ami el fog múlni; nem látják, hogy a tanulás/tudás szerkezete más lenne a digitalizáció korában. Egyszerűen van még hely a szemléletformálás számára.

A tantestület tagjai leginkább abban szorúlnak segítségre, hogy a viszonylag könnyebben megszerezhető technikai tudást hogyan tudják saját tanmenetükbe, konkrét tanulási folyamatokba, órákba integrálni úgy, hogy az a rendszer részévé váljon. A technológia már lehetővé teszi, hogy az így megszerzett tudás a digitális kommunikációval támogatva megoszthatóvá váljon. A szemléletformálásba, pedagógiai kampányokba szükséges bevonni a hagyományos együttműködési formákat is, mint tantestületi, munkaközösségi értekezletek.

A továbbképzésekből szükséges a programcsomaghoz tartozókat az első évben megszervezni, vélhetőleg sok ilyen képzés indul, amihez tudjuk küldeni a kollégákat, akár a projektünk szintjén is lehet elég jelentkező. A felkészítéseket viszont a projekt megkezdését követően indítjuk, és havonta egy délutánt vesz igénybe. A képzésbe piramis szerűen bevonjuk a már képzett kollégáinkat, hogy a végén a teljes tantestület rendelkezzen a közösen elfogadott kompetencia készlettel. A mentorálást is ennek megfelelően oldjuk meg.

Intézményünkben főállású rendszergazda segít a tanároknak a digitális eszközök használatában, rá támaszkodunk a projekt megvalósításában. Az ő lehatárolható túlmunkáját és külső informatikai tanácsadást veszünk igénybe (utóbbit elsősorban projekt szintű feladatokhoz), a tartományfőnökség alkalmazásában álló informatikustól várjuk.

A Digitális Fejlesztési Terv a pályázat megkezdésekor és minden tanév végén áttekintésre és szükség esetén korrekcióra szorul. Egyben rögzíteni szükséges az iskolai éves beszámolóban a terv megvalósulását és annak tapasztalatait. Mindezt az iskola vezetője vagy illetékes helyettese, emellett az alsó és felső tagozat vezetője felelős.

VI.1.3. A rendelkezésre álló infrastruktúra, eszközpark bemutatása, fejlesztési szükségletek

VI.1.3.1. Az intézmény eszközellátottsága

Az intézménynek eszközellátottsága közepes. Intézményünkben 42 osztály/szaktanterem van, ezekből 18 teremben van interaktív tábla, amelyből 13 db 6 évnél régebbi frissítésre szoruló szoftverrel, és 5 db 3 évesnek megfelelő tábla. Szükséges a IT táblák pótlása a fennmaradó 24 teremben illetve meglévő korszerűsítése pl. projektorok meghibásodása egyre gyakoribbak. Ezen kívül még négy teremben van projektor.

Az informatika oktatása két informatika teremben történik. Az egyikben 21 db közel 10 évesnek megfelelő géppel elavult hardverekkel; így szoftveresen sem követhetők a legfrissebb szoftveres megoldások. A másikban 21 db 6 éves technológia, szoftveresen még éppen elfogadható minimális környezetet biztosít, de a fejlesztés erősen indokolt. Szükséglet: géptermei korszerűsítése, hardveresen és szoftveresen is. A bevont pedagógusok számára egyelőre nem biztosítható a személyes eszközhasználat, nincs hibrid laptop egy sem. Az informatika termeken kívül a projektorral ellátott szaktantermekben és az irodákban, tanári szobában vannak még PC-k (15 db), legtöbb az előzőkhöz hasonló.

Intézményünkben a wifi rendszer elavult régi AP-k max. 54Mbps eszközökkel van felszerelve. A gimnáziumi épület lefedettsége is hogy kivételként maga után. Kizárólag tanári gépek/laptopok használhatják, komolyabb terhelést pl egyszerre 20-30 gép/eszköz kiszolgálására, már nem alkalmas. Azaz a tabletek mellé mindenképpen kell egy wifi rendszer kiépítésére is költeni, ami az adott termekben elérhető lesz diák és tanár számára is. Az alsóban

gyakorlatilag nincs wifi (a tanárban egy eszköz tanári gépek és eszközök -telefon, tablet-száma) van. Az oktatásban azaz tantermekben jelenleg nem elérhető egy wifi hálózat sem. Az alsós épületben a falban viszont minden teremben van internet és a wifi kiépítése új wifi eszközök felszerelése viszonylag egyszerűen kivitelezhető a gimnáziummal ellentétben, ahol nincs egyáltalán gyengeáramú infrastruktúra a falban.

VI.1.3.2. Fejlesztési szükségletek

Ahhoz, hogy a pedagógusok folyamatosan fejlődjenek, az is szükséges, hogy ha csak néhány eszközt is jelentsen is, mindig próbáljuk az aktuálisan legkorszerűbb technológiákat és módszertanokat is behozni az iskolába. Ilyen most az interaktív panel a hozzá tartozó pedagógiai szoftverekkel, a diákok saját eszközeinek órai használata, a robottechnológia integrálása a tantervbe, a 3D nyomtatás oktatási használata. De a szabadon hozzáférhető szoftverek következetes használata is ide tartozik. Az iskola vezetékek nélküli internetes hálózatának alkalmasnak kell lennie arra, hogy a diákok egy- egy osztályban teljes létszámban tudjanak egyidejűleg csatlakozni.

A pályázatban konkrétan az alábbi eszközöket szükséges beszerezni a projekt tevékenységek támogatására:

- Interaktív panel hozzá tartozó táblaszoftverrel, ami alkalmas órai menedzsment feladatokra is digitális tartalmak megjelenítésére.
- Tanulói eszközök: tabletek, egy egész osztály számára.
- Tanári laptopok a bevont tanárok használatában.
- WiFi adók a bevont csoportokhoz, amelyek illeszkednek a strukturált hálózatunkhoz.
- WeDo 2.0 csomag
- LEGO Mindstorms EV3 csomag technika órához, programcsomag bevezetéséhez
- Az eszközök töltésére kialakított szekrények.

VI.1.4. Vízíó

Kapcsolódva a fenntartó által megfogalmazott stratégiához, az iskolát úgy szeretnénk formálni, hogy a diákok oktatásában, nevelésében mindenkor az életkoruknak megfelelően és a kor technikai lehetőségeit követve rendelkezzenek a szükséges digitális kompetenciákkal. Egyrészt készség szinten használják a legkülönbözőbb területeken, másrészt képesek legyenek kreatívan fejlődni ebben. Mindehhez azt szeretnénk elérni, hogy valamennyi pedagógus rendelkezzen az ehhez szükséges készségekkel és tudással, és alkalmazza is a digitális pedagógia eszköztárát. A diákok és pedagógusok a tanulás és tudás digitális kornak megfelelő új struktúráiban otthon legyenek. Az iskola, mint szervezet képes legyen e téren tudásokat létrehozni, folyamatosan fejlődni, tudását megosztani és mások tudását átvenni, beépíteni, hálózatosan működni. Mindet elsősorban a piarista iskolák körében, valamint Nagykanizsán és a régió iskolái közt, valamint a számunkra elérhető nemzetközi kapcsolatrendszerben is.

Jelen pályázatra vonatkozó vízió, hogy a projekt során beépül az iskola gyakorlatába az érintett csoportokban és pedagógusok esetében a három választott programcsomag. A bevont pedagógusok az iskola és kollégák támogatásával alkalmassá válnak a programcsomagokkal kapcsolatos tudások átadására, tananyagok fejlesztésére, a digitális pedagógia alkalmazására a kompetenciafejlesztésben. Ezzel párhuzamosan, mivel a képzésekben jóval több pedagógus részt vesz, megkezdődik ezen ismeretek intézményi szintű beépítése a gyakorlatba, valamint a disszeminációs és szemléletformáló programok kapcsán kiépül együttműködés a bevont iskolák és a város iskolái, valamint az iskola és a szülők és más partnerek között a digitális pedagógiai fejlesztéssel kapcsolatban.

VI.2. Intézményi fejlesztési célok meghatározása

VI.2.1. A pedagógiai célok kijelölése a digitális pedagógia területén

A teljes programidő alatt valósuljon meg, hogy a teljes tantestület fejlődjön a digitális pedagógia terén, különösen a bevonott pedagógusok (de rájuk vonatkozóan a programcsomagokkal kapcsolatban fogalmazzuk meg a külön célokat). Ez többek közt azt jelenti, hogy:

- ismerjék meg, és alkalmazzák a közös munka során meghatározott digitális pedagógiai eszközöket, alkalmazásokat, különösen az alábbiakat (a kategóriák közt átfedések is vannak):
 - interaktív tábla szoftverek, benne a menedzsment lehetőségekkel
 - Irodai szoftverek (Office), tartalom megosztás, osztály menedzsment, jelenleg Google for Education és Google Classroom
 - tanórai differenciálásra alkalmas alkalmazások (a tábla szoftvereken túl pl. Tankockák)
 - együttműködésre, kooperatív és projektmunkára alkalmas alkalmazások (pl. SmartAmp, Google Apps, Prezi...)
 - digitális mérésre, számonkérésre alkalmas alkalmazások (a táblaszoftvereken kívül pl. Redmenta, Socrative, Google űrlap a Google Classroom keretében)
 - Egyéni tanulásra, gyakorlásra, vagy változatos órai munkaformákra alkalmas alkalmazások (Quizlet, Anki, Kahoot...)
 - Elsősorban a nyelvoktatás területén a nemzetközi együttműködésre alkalmas platformok, kommunikációs programok (pl. E-twinning, Skype stb.)
- A digitális pedagógiai fejlesztésekben a pedagógusok teamekben dolgozzanak együtt, segítsék egymást, osszák meg tartalmaikat. Mindezt iskolán belül, a projektben résztvevő iskolákkal együtt.

A módszertani útmutató 4.b pontja alapján

- Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO WeDo eszközzel környezetismeret tantárgyban első, majd második osztályban egy csoportban. A pedagógiai cél a digitális módszertannal támogatott projektszemlélet fejlesztése a tantárgyi tartalmakhoz és készségek fejlesztéséhez kötődően, vele a gyerekek digitális kompetenciájának fejlesztése. Mindebben lehetőség szerint megtalálni a más tantárgyakhoz való kapcsolódás lehetőségeit. Konkrétabban többek között a prezentációs készség, az algoritmusban való gondolkodás alapjai, a kreativitás fejlesztése, egy projekt közös kitalálása, felépítése, modell építés, dokumentálás (ehhez köthető az írás, a rajzolás, vizuális kultúra fejlesztése, szókincs fejlesztés), probléma észlelése, okok keresése, médiahasználat, finommotorika, motiváció növelése.
- GEOMATECH – Élményalapú, interaktív, digitális matematika feladat- és tananyagrendszer alsó tagozatosok számára módszertani csomag bevezetése negyedik osztályban egy csoportban. A pedagógiai-módszertani elemeket, célokat a DPMK oldalán elérhető leírás tartalmazza, azokat itt nem ismételjük meg. A programcsomagot az alábbiak szerint egészítjük ki:
 - A Geogebra szoftver integrálásra került a táblaszoftverbe, így ebben a keretben, azzal kiegészítve használjuk.
 - A teljes tantestületre vonatkozó alkalmazások is kiegészítik, keretet adnak a programcsomagnak.

- Problémamegoldás LEGO robottal pedagógiai-módszertani csomag bevezetése egy csoportban hetedik osztályban. A pedagógiai cél a digitális módszertannal támogatott projektszemlélet fejlesztése a tantárgyi tartalmakhoz és készségek fejlesztéséhez kötődően, vele a gyerekek digitális kompetenciájának fejlesztése. Mindebben lehetőség szerint megtalálni a más tantárgyakhoz való kapcsolódás lehetőségeit. Konkrétabban többek között a prezentációs készség, az algoritmusban való gondolkodás alapjai, a kreativitás fejlesztése, egy projekt közös kitalálása, felépítése, modell építés, dokumentálás (ehhez köthető az írás, a rajzolás, vizuális kultúra fejlesztése, szókincs fejlesztés), probléma észlelése, okok keresése, médiahasználat, finommotorika, motiváció növelése. A programcsomag pedagógiai-módszertani elemeit a DPMK oldalán elérhető leírás tartalmazza. A programcsomag bevezetésének hangsúlyai
 - a korábban megismert LOGO rendszer kapcsolata a programcsomaggal
 - a programozással kapcsolatos készségek fejlesztése
 - a tantárgyközi kapcsolatok beépítése (elsősorban matematika, fizika)

VI.2.2. Az érintett fejlesztési célcsoportok meghatározása

A közvetlen célcsoportba tartozó pedagógusok egyrészt a bevont tanárok. Ők olyan kollégák, akik eddig is innovatívan használták a digitális pedagógiai eszközöket, de az érintett programcsomagok gazdagítják gyakorlatukat és keretet is adnak. Azért őket választottuk, mert a projekt kifejezett célja, hogy ők új tudások létrehozására és a tudás átadására is alkalmasak legyenek. Hozzájuk rögtön kapcsolódnak azok a kollégák, akik azonos szakon tanítanak, és akik ugyan nem bevont tanárok, de lehetőségük van párhuzamosan, együttműködve a programcsomagok kipróbálására, elemeinek bevezetésére. Kívánt is, hogy ezen a területen team-munka valósuljon meg.

Szintén közvetlen célcsoport a teljes tantestület, hiszen a projekt alkalmat ad valamennyiük digitális pedagógiai-módszertani fejlődésére. Ide tartozik közvetve, de természetes módon a gimnáziumunk tantestülete is, sőt a szemléletformálás, kérdések feltétele területén az óvoda is. A teljes nevelőtestület óraadókkal közel 70 fő.

Közvetlen célcsoport a három diákcsoport, akiknél a programcsomagok bevezetésre kerülnek. Ez az átfedésektől függően 50-60 diákot jelent.

Közvetett célcsoport az iskola teljes diáksága, óvodásokkal együtt 650 fő. Mivel a teljes nevelőtestület közvetlenül vagy közvetve érintett, ezért ők is mind valamilyen módon tapasztalni fogják a projekt hatását. A szemléletformáló programok kapcsán is megvalósul ez.

Közvetett célcsoport az iskola szempontjából a projektben valamilyen módon résztvevő pedagógusok a három másik iskolából, valamint a nagykanizsai másik pályázat érintettjei, amennyiben ők is megvalósíthatják a programot.

Közvetett partnerek az iskola egyéb partnerei, különösen a külföldi partner iskola (Zadar) és a Nagykanizsai Tankerület illetve iskolái, illetve a Központi Régióban lévő piarista iskolák (Budapest, Vác, Göd), valamint a piarista Pedagógiai Oktatási Igazgatóság.

VI.2.3. Az intézmény szervezeti és humán feltételeinek javítására, fejlesztésére vonatkozó célok

Szervezeti területen célunk egységben a fenntartói elvárásokkal, hogy az iskolán belüli tartalommegosztás egységes rendszerben történjen, a Pedagógiai Programban is rögzített elvárásokat fogalmazzon meg a tantestület a digitális pedagógia területén. Legyen elfogadott, rendszeresen fejlesztett „kánonja” az iskolában alkalmazott digitális pedagógiai módszereknek, ezekhez legyen szükség esetén képzési rendszer (például az újonnan belépő kollégák számára, de a megújításra, fejlődésre is figyelve). A diákok, szülők számára is legyen áttekinthető, hogy

mik az elvárások ezen a téren, milyen együttműködésre van szükség (például felhasználói fiókok, egységes tartalommegosztás, kommunikációs csatornák). Legyenek rendszeres és bejáratott csatornái a tudásmegosztásnak mind iskolán belül, mind az együttműködő partnerekkel, ezt az iskola Szervezeti és Működési Szabályzatában is rögzítsük.

A projekt során az iskola pedagógusainak legalább 80%-a, de lehetőség szerint mindenki vegyen részt valamilyen módon felkészítésben, workshopokon, szemléletformáló programokon.

A bevont pedagógusok, és azok a kollégák, a módszertani asszisztensi feladatok ellátásában részt vevő kollégák, és akik a csomagok bevezetésével párhuzamosan hasonló tartalmakat valósítanak meg, vegyenek részt vonatkozó akkreditált továbbképzéseken, legalább 10 fő.

Az azonos területen dolgozó munkatársak látogassanak foglalkozásokat, órákat a programcsomag bevezetésében bevont kollégáknál, hasonlóan az iskola vezetői is. A vezetők legyenek képben a programcsomagok tartalmi elemeit illetően, hogy támogatni is tudják azt.

Az egyes munkaközösségek éves tervükben fogalmazzák meg a digitális pedagógia területén az éves céljaikat, a tanév végén pedig reflektáljanak a megvalósulásra. Mindezt az iskola építse be a Digitális Fejlesztési Terv felülvizsgálatánál.

VI.2.4. Infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó célok

Az 1.3.2 pontban felsorolt eszközök beszerzése cél a pályázatban.

Eszköz	Eszköz megnevezése	b
Interaktív tábla/panel	Promethean tábla v5 75" 4K	
	Classflow licenc 5 évre a teljes iskolának	
	SMART Learning Suite licenc (30 fő, 5 évre)	
WIFI	Ruckus H510 AP	
	POE injektor	
Tanári laptop	LENOVO IDEAPAD YOGA 510-14IKB, 14.0" FHD IPS TOUCH, INTEL CORE I5-7200U, 8GB, 1TB HDD, INTEL GRAPHICS, W10, WHITE (80VB0092HV)	
Tablet	Samsung SM-P580NZKAXEH	0
Digitális pedagógiai-módszertani csomagok	Lego WeDo 2.0 csomag	
	Lego Mindstorms EV3 csomag	
	Geomatech	

VI.2.5. Lehatárolás, szinergia

Jelenleg nincsen arról információnk, hogy egyházi intézményként az EFOP 3.2.4-16 pályázat érinti-e az iskolánkat. Amennyiben igen, úgy a jelen pályázatban beszerzendő eszközök ott nem kerülnek beszerzésre, pontosabban ott ezek meglétét beszámítjuk.

VI.2.6. A fenntarthatóságra vonatkozó cél

Jelen projekt egy folyamat része, azaz van előzménye és tervezett folytatása. A digitális pedagógiai módszerek beépítése ettől a pályázattól függetlenül is cél, azaz a program lezárása után is folytatódik. A projekt segít abban, hogy a jelenlegi tudásunkat és a projektben szerzett tudást hosszabb távon és együttműködésben is hasznosítani, fejleszteni tudjuk. Ezt segítik a szemléletformáló kampányok és a szervezeti fejlesztések is. Cél tehát a projekt eredményeinek hosszú távú fenntartása, sőt továbbfejlesztése.

VI.3. A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása

VI.3.1. A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása

A digitális pedagógiai-módszertani csomagokat a DPMK által ajánlottakból választottuk, kiegészítve általános digitális módszertani kerettel. A csomagok leírása a 2.1 pontban szerepel a fejlesztési céloknál, illetve a DPMK oldalán szereplő anyagokban van részletesen kifejtve.

A választás szempontjai az alábbiak voltak:

- Behatárolta a választási lehetőségeket az eszközfejlesztés pénzügyi kerete. Az eszközöknél arra törekszünk eddigi tapasztalatainkat figyelembe véve, hogy tartós, nagyon megbízható eszközöket szerezzünk be, amelyek hosszabb távon tudják szolgálni a céljukat.
- Szempont volt, hogy az alsó és felső tagozaton is valósítsunk meg programcsomagot.
- Tanári elköteleződés az adott programcsomag iránt, illetve már ismert, vagy használt tartalomra épülő lehetőség.
- Az egyes modulok indokoltága:
 - LEGO WeDo: az alsó tagozaton szeretnénk a projekt szemléletet, projekt oktatást erősíteni a tantárgy centrikusság lazításával. A LEGO WeDo erre kiválóan alkalmas, hisz nagyon különböző kompetenciákat tud fejleszteni és tantárgyakat is át tud ívelni. A digitális kompetencia mellett a média, a szövegértés, szövegalkotás, képi kifejezőkészség kompetenciákat, matematika, környezetismeret tárgyak tematikájához kapcsolódó tartalmakat felhasználva fejleszthet.
 - A Geomatech programcsomag továbbgondolása annak, ahogy eddig a Geogebra programot próbáltuk néhányan – nem kellő következetességgel – használni a matematika oktatásban. A programcsomag kipróbálása, bevezetése olyan tudás, amelyet a többi érintett kolléga is szívesen átvesz, és nagyon különböző technikai felszereléssel (csak projektor, interaktív felület, asztali gép/laptop/tablet/okostelefon) is használható. A Geogebra vagy a Geomatech portálon pedig számtalan ingyenesen hozzáférhető segédanyag elérhető.
 - A robotprogramozás programcsomagot azért választottuk, mert a szakköri keretben használt LOGO informatikai rendszer alkalmazása során a továbblépési lehetőséget kerestük, és látjuk, hogy milyen motiváló erővel bír a korosztálynál. Úgy gondoljuk, hogy a rendes tanmenetbe hasznos beépíteni a robotprogramozást. Emellett azt a törekvésünket is támogatja, hogy a felső tagozaton egyre inkább valósítsunk meg tantárgyakon átívelő projekteket, amelyekbe a robotika egyébként nagyon jól illeszthető.

- A Geomatech folytatása felső tagozaton és robotika modulok beépítése hetedik osztályban pedig jól kiegészíti egymást: mindkettő köthető és bevihető a matematika és informatika mellett a fizika oktatásba is, kapcsolható hozzá.

Egészében tehát a programcsomagok jól kiegészítik az általános digitális pedagógiai keretrendszerünk megvalósítását azzal, hogy speciális területeken olyan tevékenységeket adnak hozzá, amelyek specifikusan mutatják a digitalizáció alkalmazását.

VI.3.2. Adaptáció és felkészítés

A programcsomagok adaptálásához a leírásuk szerint akkreditált képzések tartoznak. A Geomatech esetén ez 60 órás, a két Lego esetén 30 órás képzésről van szó (a WeDo esetén is ezt feltételezzük). Ezeket a felkészülési évben végzik el a pedagógusok a képzések indulása függvényében. Velük együtt a digitális módszertani asszisztensi feladatokat ellátó egyik kollégánk is részt vesz az egyik LEGO képzésen. A Geomatech képzésre is legalább plusz egy kollégát küldünk, aki szintén segíti az implementációt. Mindez megvalósul legkésőbb 2018. október 31-ig.

A tanév során emellett zajlik a tantestület nagy részének általános digitális pedagógiai felkészítése, a 2.1 pontban ismertetett tartalmakkal, e-learning anyagok és mentorálás támogatásával. A képzést 30 órára tervezzük, amelyet öt alkalomra bontunk. Ezt egészítik ki az e-learning anyagok és konzultációk. Egy-egy alkalom a hozzá tartozó e-learning és konzultációval együtt 5 órás.

A projekt második felére tervezzük a további képzéseket, miután látjuk, és a kollégák is látják a programcsomagok és az egész projekt első eredményeit.

VI.3.3. Bevezetés és alkalmazás

A három bevont pedagógusnak a 2017/2018-as tanév áll rendelkezésére, hogy felkészüljenek a programcsomag bevezetésére. Az eszközbeszerzés a pályázat indítása után közvetlenül indul, így azok terv szerint még a felkészülési időszakban rendelkezésre fognak állni. Csakúgy mint a meglévő online tananyagok, a kollégák (a bevont és nem bevont) tapasztalatai a Lego programozás és a Geomatech alkalmazása terén. A digitális módszertani asszisztenssel közösen vesznek részt a képzéseken és készülnek a programcsomag alkalmazására. Egy pedagógust másik pedagógusok segítenek egy módszertan bevezetésére felkészülni, és a bevezetés egy közös felkészülési folyamat után indul csak, előkészített anyagokkal. Itt is cél, hogy a felkészülési idő végére rendelkezésre álljon a következő tanév vonatkozó tanmenete, beépítve a digitális pedagógiai tartalmakat. Így a bevezetés során több idő marad a reflektálásra, kevésbé köti le a kollégákat a következő lépés keresése. A kollégáknak lehetőségük van párhuzamos csoportokban is kipróbálni a programcsomag elemeit, vagy másik kollégák is párhuzamosan próbálhatják, mindez segít a tapasztalatok gyűjtésében. A digitális pedagógiai asszisztensek a teljes projekt során rendelkezésre állnak a bevont pedagógusokkal közös munkára, a segítségükre. A projektben bevont pedagógusonként 30 óra tanácsadást is tervezünk, aminek fele személyes, fele online tanácsadás. Ezekkel a bevont pedagógusok önállóan gazdálkodnak.

VI.3.4. Az infrastrukturális feltételekbiztosítása

Az eszközök beszerzésénél a következő szempontokat érvényesítjük. Általában a tartósabb, megbízhatóbb eszközök beszerzésére törekszünk akkor is, ha így kisebb számú eszköz beszerzésére van módunk. Emellett csak a programcsomagok bevezetéséhez közvetlenül szükséges eszközök férnek be a projektbe. Így – bár szerettük volna, és

kapcsolódhatott volna a lego programozás és a Geomatech modulhoz is, sajnos 3D nyomtató már nem fér bele a pályázatba.

- Az interaktív megjelenítésre alkalmas eszköznél interaktív panelt kívánunk beszerezni. Bár az interaktív tábla jelentősen olcsóbb, a panel tapasztalatunk szerint stabilabb, érzékenyebb, a pedagógus és a diákok számára könnyebben használható, és a specifikáció szerint műszakilag is stabilabb, tartósabb.
- A tabletek esetén is kifejezetten az oktatási célra alkalmas, stabilabb és saját tollal rendelkező eszközöket tervezünk beszerezni, mert ezek hosszabb távon és stabilabban szolgálják a célt. Emellett a programcsomagoknál fontos, hogy minden diák előtt saját tablet legyen. Az egyik bevont csoportban a keretek szűkössége miatt régebbi, de még alkalmas meglévő tableteinket fogjuk használni.
- A WiFi adók esetében is az a cél, hogy egy egész osztály egy időben és stabilan tudjon kapcsolódni anélkül, hogy néhányan „leesnének” róla. A TIOP pályázatokban szállított adók elsősorban otthoni igényeket voltak képesek kielégíteni.
- A LEGO készletnél a költségtakarékosságot is szem előtt kell tartanunk, de az alapkészletek is kielégítik az oktatási igényeket. Kiegészítőket a költségvetési keret erejéig teszünk bele, amelyek a más tantárgyakhoz való kapcsolódást segítik. A tanári notebookokat az előírt specifikációval szerezzük be, ott nincs nagy mozgásterünk.
- Tanári laptopokat nem szerzünk be a pályázatban, mert másképp is tudjuk biztosítani a bevont pedagógusok személyes eszközhasználatát.

VI.3.5. A humánerőforrás biztosításának tervezése

A programba bevont pedagógusok és módszertani csomagok kiválasztása részben az intézményi igények, részben a pedagógusok ambíciói és eddigi tapasztalata alapján lettek kiválasztva. Ők a 2017/2018-as tanévben kapják meg a programcsomaghoz kapcsolódó akkreditált képzést a digitális módszertani asszisztensekkel együtt. Szintén ebben a tanévben folyik a tantestület felkészítése a digitális pedagógiai feladatokra, a módszertanok ismertetése, amiben a bevont pedagógusok is részt vesznek.

A bevont pedagógusok a digitális módszertani asszisztens és más kollégák támogatásával készülnek fel a programcsomag bevezetésére, a kipróbálás tapasztalatainak leszűrésében és a szükséges beavatkozásokra.

Emellett fejenként 30 órányi mentorálásban is részesülnek, aminek ütemezését és időzítését maguk határozzák meg.

Szintén őket segítik a párhuzamosságok a projektünkben résztvevő iskolákkal. A bevont pedagógusokon kívül további kollégák is részt vesznek az akkreditált, programcsomaghoz tartozó képzéseken, így ők is partnerként segítik a felkészülést és bevezetést.

A projekt során megvalósuló workshopok, online konferenciák is segítik a bevont pedagógusok munkáját.

A módszertani asszisztensi feladatokra olyan kollégákat kérünk fel, akiknek szintén van gyakorlatuk a digitális pedagógia terén, illetve hasonló területen tanítanak.

A digitális pedagógiai fejlesztések iskolai szintű koordinálása vezetői feladat, igazgató vagy gimnáziumi intézményegység vezetője látja el. Az egyes intézményegységek vezetői felelősek a teljes tantestületet érintő fejlesztésekért, a szemléletformálásért.

A rendszergazdai feladatokat az iskola rendszergazdája folyamatosan el tudja látni, plusz munkája főleg az eszközök üzembe állítása során keletkezik, de a bevont pedagógusok támogatása kiemelt feladata, amit a digitális módszertani asszisztenssel együtt végez.

VI.4. Disszemináció

A disszeminációs tevékenységekben együttműködünk a Nagykanizsai Tankerület pályázatával. Kölsönösen részt veszünk az eseményeken, figyelünk arra, hogy azok kiegészítsék egymást. Az iskolában a disszemináció elsősorban más iskolák és a szülők vonatkozásában érdekes. Ennek érdekében rendezünk külön disszeminációs alkalmat is, de meglévő programjainkba is beépítjük ezeket a tevékenységeket. Meglévő releváns programok a nyílt napok, nyitott tanítási órák, a Kutatók éjszakája, a Kerti ünnepély, a családi napok, a Digitális témahét, a szülői értekezletek többek közt. A kötelezően megvalósítandó két 3-4 órás program közül az egyiket is ezekhez illesztjük, amelyik a szülőket célozza meg. ehhez illesztjük az internetbiztonsággal, fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tájékoztatást, fórumot is.

A másikat, amelyik elsősorban a régió iskoláit, pedagógusait célozza meg, külön eseményként szervezzük meg. Ennek programját az érintett iskolákkal való konzultáció során határozzuk meg, de központját a bevezetett programcsomagok adják. A program során nem előadásokat, hanem interaktív eseményeket, workshopokat valósítunk meg, ha lehet, szinkronban a projekt másik három iskolájával, online video kapcsolást is beépítve.

Az internetbiztonság, fogyasztóvédelem kérdései, csakúgy, mint a digitális pedagógia kérdései emellett a hagyományos programjainkon is rendszeres témák lesznek, különösen az érintett osztályok szüleit bevonó alkalmakkor.

Emellett az iskola hamarosan megújuló honlapján is külön csempéje lesz a projektnek, ahol e- learning anyagokat is elhelyezünk diákok, szülők, de akár más pedagógusok számára. Emellett nem csak a kötelezően elkészítendő digitális pedagógiai anyagokat osztjuk meg, hanem más digitális anyagokat is, mint ahogy kétoldalú kapcsolatokban már most is megteesszük más iskolákkal.

A szemléletformáló kampány részben az iskola honlapján valósul meg, amit az iskola Facebook oldala is rendszeresen megoszt, hanem offline kampányt is szervezünk molinókkal, roll-upokkal, marketing eszközökkel. Ezek koncentráltan nagyobb rendezvényeinken jelennek meg (iskolai bál, kerti ünnepély, nyílt napok stb.).

A helyi online médiába is rendszeresen küldünk tudósítást, lehetőleg a másik nagykanizsai pályázattal közösen, hogy így erősítsük a projekt megjelenését (azaz hogy nem iskolanépszerűsítésről, hanem módszertani fejlesztések megvalósításáról és terjesztéséről van szó).

A Piarista iskolák hálózatában is meg tudjuk jeleníteni a projektet országosan, nem csak a pályázatban részt vevő iskolák körében. A piarista iskolák és Zadari partneriskolánk a nemzetközi megosztást és tapasztalatcserét segíthetik.

VI.5. Fenntarthatóság

A pályázatban megvalósuló digitális pedagógiai fejlesztések a Piarista Tartományfőnökség által meghatározott folyamatba illeszkednek bele.

Konkrétan minden munkaközösség és a tagozatok is beépítik éves munkatervükbe a digitális pedagógiában való fejlődés eseményeit, meghatározzák a tematikusan együttműködő csapatok összetételét, a beszámolás, megosztás módjait. Ebben a belső mentorálás is a munkaközösségek szervezésében történik. A munkaközösségek részvételével formáljuk azt a pedagógiai eszközkészletet, amelyet minden pedagógus alkalmaz. A bevezetett programcsomagok esetében a pályázatban két év van arra, hogy a bevont pedagógusok kipróbálják, bevezessék. Közben már együttműködnek az azonos területen tanító kollégákkal és megtervezik a horizontális (évfolyamon belüli) és vertikális (követő évfolyamokban egymásra épülő kiterjesztést).

Ehhez szükséges az éves költségvetésekben fejlesztési források biztosítása is az eszközök amortizációja és a kiterjesztéshez szükséges új eszközök biztosítása érdekében.

Ennek biztosítására jó esély van, hisz az iskola fenntartója a projektet ki kívánja terjeszteni a pályázatba és a párhuzamos VEKOP pályázatba be nem vont intézményeire is.

Az iskola Pedagógiai Programjába minden tanév végén vizsgáljuk felül a beépített és beépítendő digitális módszertani tartalmakat.

VII. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai programot az igazgató vezetésével az iskola nevelőtestülete készíti el, majd a megvitatja és elfogadja a programot, amelyet előzetesen a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat képviselői útján véleményez. A pedagógiai programot a fenntartó hagyja jóvá.

A hatályba lépés napja a fenntartói jóváhagyás napja. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program megtalálható az iskola titkárságán és irattárában, elérhető az intézmény honlapján.

A pedagógiai program módosítására

- az intézményvezető,
- a nevelők szakmai munkaközösségei,
- a diákönkormányzat,
- a szülők közössége és
- az iskola fenntartója tehet javaslatot.

A pedagógiai program felülvizsgálatát a fenntartó, az intézményvezető és a tantestület kezdeményezheti.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

Az átdolgozott Pedagógiai programot a nagykanizsai Piarista Általános Iskola, Gimnázium, Diákotthon és Boldog Donáti Celesztina Óvoda diákönkormányzata megismerte és véleményezte.

Nagykanizsa, 2021. augusztus 25.

..... Bede" Ertel

az iskolai diákönkormányzat elnöke

Az átdolgozott Pedagógiai programot a nagykanizsai Piarista Általános Iskola, Gimnázium, Diákotthon és Boldog Donáti Celesztina Óvoda szülői közössége megismerte és véleményezte.

Nagykanizsa, 2021. augusztus 25.

..... Kuc A

a Szülői Szervezet vezetője

Az átdolgozott Pedagógiai programot a nagykanizsai Piarista Általános Iskola, Gimnázium, Diákotthon és Boldog Donáti Celesztina Óvoda nevelőtestülete 2020. augusztus 26-án elfogadta.

Nagykanizsa, 2021. augusztus 26.

..... B. S.
intézményvezető

A nagykanizsai Piarista Általános Iskola, Gimnázium, Diákotthon és Boldog Donáti Celesztina Óvoda átdolgozott Pedagógiai programját a fenntartó Piarista Tartományfőnökség nevében jóváhagytam.

Budapest, 2021. 08. 31.

..... S. A. r.
tartományfőnök